
Yleisradion hallinto-
neuvoston kertomus
eduskunnalle yhtiön
toiminnasta vuonna

2021

100

100

.....

Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti yhtiön
hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen
Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.

.....

Yle – Uutisia ja elämyksiä koteihin koronavuonna

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Vuosi 2021 oli toinen peräkkäinen koronavuosi. Korona vaikutti merkittävästi myös Ylen toimintaan. Yhtiössä tehtiin keskeytyksittä töitä toimituksissa ja mahdollisuuksien mukaan etänä, jotta suomalaisille voitiin turvata julkisen palvelun sisältöjen saanti läpi vuoden. Ylen henkilökunta ansaitseekin kiitoksen sopeutumisesta muuttuviin olosuhteisiin ja laadukkaan palvelun tuottamisesta myös poikkeuksellisena aikana.

Korona vaikutti myös ohjelmistoon. Yle pyrki osaltaan helpottamaan kotimaisen tapahtuma-alan tuskaa vahvistamalla ohjelmistossa kotimaista musiikkia ja toteuttamalla konsertteja televisiossa, radiossa ja verkossa.

Vuoteen 2021 kuuluivat myös kesän suuret urheilutapahtumat, jalkapallon EM-kilpailut ja Tokion olympialaiset, jotka tavoittivat miljoonia suomalaisia Ylen tv-kanavilla. Nämä tapahtumat antoivat varmasti monille katsojille elä-

myksiä korona-ajan arkeen. Suuren katsojamäärän keränneet kalliit urheilulähetykset painoivat Ylen taloudellisen tuloksen 5,7 miljoonaa euroa tappiolle, mutta tappio jäi odotettua pienemmäksi. Ylen tulos vaihtelee vuosittain, mutta vuosittaisten tulostietojen pitää kattaa toisensa siten, että pidemmällä aikavälillä tulos on tasapainossa. Tämä tavoite toteutui.

Luottamus Ylen julkista palvelua kohtaan on yhä korkealla tasolla, ja yhtiö säilytti asemansa Suomen katsotuimpana ja luotetuimpana uutistoimijana. Ylen sisällöt ja palvelut tavoittivat valtaosan suomalaisista, 94 prosenttia joka viikko. Kolme neljästä suomalaisesta katsoo myös saavansa melko tai erittäin hyvää vastinetta Yle-verolle. Pääkaupunkiseudulla tyytyväisiä on enemmän kuin maaseudulla.

Ylen saama arvostus suomalaisilta on korkealla tasolla myös kansainvälisesti verrattuna. Korkeista suosioluvuista

huolimatta Yle joutuu kohtaamaan ajan-kohtaiset trendit. Suomalaisten jakautuminen toisistaan erkaantuviin vii-teryhmiin tekee kaikkia suomalaisia palvelevalla Ylelle aiempaa haasteellisemmaksi olla strategian mukaisesti ”kaikille yhteinen”. Toisaalta juuri tällä hybridi-vaikuttamisen ja disinformaation aika-kaudella Ylen edustamaa laadukasta ja luotettavaa journalismia tarvitaan aiem-
paakin enemmän.

Ylen suhde kaupalliseen mediaan on ollut vuonna 2021 kaksijakoinen. Toi-
saalta uusia yhteistyömuotoja on otettu käyttöön esimerkiksi Maaseudun Tule-
vaisuuden, MTV:n ja joidenkin paikallis-
lehtien kanssa. Samaan aikaan Mediali-
iton kantelun pohjalta tehty esitys Yle-lain
muutoksesta oli eduskunnan käsittelyssä.
Lisäksi Sanoma-konserni jätti oman kan-
telunsa erityisesti Yle Areenaa ja opetus-
sisältöjä koskien. Samanaikaisesti osa
kaupallisesta mediasta pyrkii siis tiiviim-
pään yhteistyöhön Ylen kanssa ja osa
rajoittamaan Ylen toimintakenttää kan-
telemalla EU-komissiolle.

Korona-aikana Yle Areenan käyttö on
kasvanut ennätyslukemiin. Vuonna 2021
Ylen verkkopalvelut tavoittivat 68 pro-
senttia kaikista yli 15-vuotiaista eli 2,9 mil-

joonaa suomalaista. Yle Areena toteuttaa
esimerkillisesti Ylen strategian mukaista
tavoitetta ”jokaiselle oma”, koska Aree-
nan laajasta tarjonnasta voi poimia esi-
merkiksi omaan työhön tai harrastuksiin
liittyvää sisältöä. On täysin selvää, että
Yle Areenalla on suomalaisten laaja tuki
ja sen toimintaedellytysten rajoittaminen
kantelun esittämällä tavalla ei olisi palve-
lun käyttäjien edun mukaista.

Kuten tässä kertomuksessa käsitel-
lyistä luvuista ilmenee, Yle on monille
suomalaisille päivittäisessä arjessa hyvin
tärkeä palvelu. Yle pystyy palvelemaan
myös kielellisiä vähemmistöjä ja erityis-
ryhmiä, joille kaupallista palvelua on vain
rajallisesti tarjolla. Nyt olemme nähneet
kouriintuntuvasti, että Ylen rooli oikean
tiedon välittäjänä kansalaisille korostuu
erityisesti kriisitilanteissa, oli sitten kyse
koronasta tai Venäjän hyökkäyksestä
Ukrainaan.

*Helsingissä 22.3.2022 Yleisradio Oy:n
hallintoneuvoston puolesta*

Arto Satonen
puheenjohtaja

Tiivistelmä

Yle tarjosi vuonna 2021 monipuolisen kat-
tauksen julkisen palvelun sisältöjä radi-
ossa, televisiossa ja verkossa lakisääteisen
tehtävänsä mukaisesti. Koronarajoitukset
vaikuttivat edelleen monin tavoin yhtiön
toimintaan ja edellyttivät muutosten hal-
lintaa.

Toista vuotta jatkuneissa pandemia-
oloissa ja media-alan kovenevassa kil-
pailutilanteessa Yle onnistui julkisen pal-
velun tehtävässään hyvin. Yhtiö jatkoi
edelleen panostuksia sisältöjen kehityk-
seen ja digitaaliseen julkaisuun kehittäen
myös perinteisiä kanaviaan.

Ylen hyvä digitaalinen valmius varmisti
nopeat muutokset tarjonnassa koronara-
joitusten aikana sekä henkilöstön jous-
tavan etätyöskentelyn edellisvuoden
toimivia käytäntöjä hyödyntäen. Huol-
tovarmuuden kannalta tärkeät toiminnot
sujuivat normaalisti.

Vuoden 2021 aikana keskimäärin 94
prosenttia suomalaisista käytti vähin-
tään yhtä Ylen palvelua viikoittain. Ylen
tavoittavuus on edelleen kansainvälisesti
vertaillen huipputasoa, vaikka laski kaksi
prosenttiyksikköä edellisvuoden ennätys-
lukemista. Tavoittavuuden lasku vuoteen
2020 verrattuna selittyy osittain syksyllä
2021 hetkellisesti lieventyneistä korona-
rajoituksista.

Suomalaisista 90 prosenttia katsoi
Ylen onnistuneen julkisen palvelun teh-
tävässään vähintään melko hyvin. Koko-
naisarvio on pysynyt vuodesta toiseen
varsin vakaana. Aiempaa useampi eli 66
prosenttia arvioi Ylen suoriutuneen tehtä-
vässään hyvin tai erittäin hyvin. Samalla

Yle on säilyttänyt paikkansa Suomen luo-
tetuimpana mediayhtiönä ja uutistoimi-
jana.

Yle TV1 oli yhä Suomen katsotuin
televisiokanava ja Yle Radio Suomi
kuunnelluin radiokanava. Yle Areenan
käyttö kasvoi vuonna 2021 ennätyslue-
kemiin: suomalaiset viettivät sen sisäl-
töjen parissa keskimäärin 70 minuuttia
viikossa. Alle 45-vuotiaiden keskuudessa
Areenassa käytetty aika kasvoi 16,5 pro-
senttia edellisvuodesta.

Suomalaisten arvostus Ylen brändejä
kohtaan on erittäin korkealla. Lähes 600
suomalaisbrändiä koskevassa Taloustutki-
muksen tutkimuksessa Yle Areena sijoit-
tui ensikertalaisena toiseksi ja Yle yhtiönä
sijalle viisi. Keskuskauppakamari valitsi
Ylen vuoden brändiksi.

Ylen julkisen palvelun tarjontaan sisäl-
tyi kattavasti uutisia ja ajankohtaisoh-
jelmia, asiasisältöjä, kulttuuria, draa-
maa, oppimista tukevia kokonaisuuksia
sekä lapsille ja nuorille suunnattuja sisäl-
töjä. Yle myös välitti kansalaisia yhdis-
täviä yhteisöllisiä tapahtumia urheilusta
viihteeseen. Yhtiö toteutti edellisvuoden
tapaan muun muassa isoja virtuaalisia
tapahtumia, jotka toivat samalla työtilai-
suuksia luovan alan tekijöille ja esiintyjille.

Uutisten huoltovarmuuden turvaami-
nen vaati erityisjärjestelyjä sekä tekni-
ikan että henkilöstöresurssien varmista-
miseksi. Uutis- ja ajankohtaistoiminnassa
henkilöstö oli pääosin etätöissä, ja vain
10–20 prosenttia työskenteli säännöllis-
esti toimituksissa.

Kevään 2021 kuntavaalien siirto kesä-

kuulle sujui onnistuneesti, ja Ylen laaja vaalikokonaisuus sai kansalaisilta kiitosta. Oman ohjelmiston lisäksi Yle tarjosi oman kuntavaalikoneen yhdelletoista kaupallisen median kumppanille. Vastavanlainen sopimus tehtiin tammikuun 2022 aluevaaleista.

Vuoden suurimpiin satsauksiin kuuluivat lisäksi urheilun arvokisat sekä isot tapahtumat, kuten *Uuden Musiikin Kilpailu*, *Euroviisut* ja *Linnan juhlat*, jotka toteutettiin koronarajoitusten oloissa poikkeusjärjestelyin, kansalaisia osallistaen ja digitaalista vuorovaikutusta hyödyntäen. Koronan vuoksi vuodella siirtyneet miesten jalkapallon EM-kisat keräsivät peräti 3,8 miljoonaa ja Tokion kesäolympialaiset 3,7 miljoonaa katsojaa televisiossa.

Vuonna 2021 Yle onnistui hankkimaan uusia urheilu-oikeuksia suomalaisia kiinnostaviin kansainvälisiin ja kotimaisiin arvokisoihin talvi- ja kesälajeissa. Esitysoikeuksien koventuneessa hintakilpailussa Yle on toiminut yhteistyössä muiden mediayhtiöiden kanssa.

Saavutettavuus liitettiin entistä kiinteämmin osaksi Ylen tarjonnan suunnittelua. Vuonna 2021 yhtiö jatkoi lisäpanostuksia erityisesti suoratekstityksiin, viittomakielen tulkkaukseen ja kuvailutulkkaukseen sekä suomeksi että ruotsiksi ja laati tuleville vuosille uuden saavutettavuuden toimintasuunnitelman.

Yhtiö kasvatti edelleen sisältöjen tarjontaa Yle Areenassa, jolla on yhä suurempi merkitys yhtenä Ylen pääpalveluna. Päivittäin palvelussa oli yli kolme miljoonaa käynnistystä.

Kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä Yle hankki edellisvuosien tapaan etupäässä draamaa, viihdettä, dokumentteja ja asiasisältöjä, jotka on strategian mukaisesti suunnattu erityisesti alle 45-vuotiaille. Esimerkiksi nuorten dokumenttisarjat menestyivät tässä kohderyhmässä hyvin.

Yle toteutti vuoden aikana myös uusia yhteiskunnallisia sisältöprojekteja kumppaneiden kanssa. Lisäksi Yle jatkoi jo vakiintuneita yhteistyömuotoja kotimaisten mediayhtiöiden kanssa ja kävi neuvotteluja uusista yhteistyön mahdollisuuksista sekä suomen- että ruotsinkielisten lehtien kanssa, niin sisältöjen jakamisesta kuin journalistien koulutusyhteistyöstä.

Yhtiön talous pysyi toiminnallisista haasteista huolimatta tasapainossa.

Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamista käsitellään luvuissa 1–4 ja yhtiön toiminnan kehittämistä, henkilöstöä ja taloutta luvuissa 5–6.

Sisällys

---

1. YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA	10
1.1 Yleisradion tehtävä	
1.2 Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet	
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA	14
2.1 Viestintäpolitiikka ja viestinnän sääntely	
2.2 Mediamarkkinoiden kehitys	
2.3 Mediankäytön kehitys	
2.4 Mediateknologian kehitys	
3. YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT	22
3.1 Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa	
3.2 Ylen tarjonta sisältökokonaisuuksittain	
3.3 Saamenkieliset palvelut	
3.4 Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille	
3.5 Hartausohjelmat	
3.6 Ulkomaille suunnattu tarjonta	
3.7 Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen	
4. YLEN ARVO SUOMALAISILLE	50
4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä	
4.2 Ylen yleisösuhte televisiossa, radiossa ja verkossa	
4.3 Palautteen seuranta ja vuorovaikutus sidosryhmien kanssa	

---

5. YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

60

- 5.1 Toiminnan kehittäminen
- 5.2 Kumppanuudet ja yhteistyö muun median kanssa
- 5.3 Yhteiskuntavastuu Ylen toiminnassa
- 5.4 Riippumattomuus ja toimintaperiaatteet
- 5.5 Henkilöstön kehittäminen

6. YLEN RAHOITUS, KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO

68

- 6.1 Ylen rahoitus ja tulot
- 6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
- 6.3 Ylen hallinto ja organisaatio

LIITTEET

74

- Hallintoneuvoston ja hallituksen päätöksiä 2021
- Saamelaiskäräjien lausunto

YLEISRADION TEHTÄVÄ

*Laki Yleisradio Oy:sta,
7 §, Julkinen palvelu*

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti.

JULKISEN PALVELUN OHJELMATOIMINNAN TULEE ERITYISESTI:

- 1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;
- 2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;
- 3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 4) kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvien osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä;
- 5) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;
- 7) välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

7 a §, Yhteistyö

Yhtiön on toiminnallaan edistettävä sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

- ▶ **Yle jatkoj Kaikille yhteinen, jokaiselle oma -strategian toimeenpanoa.**
- ▶ **Yle vahvistaa moniäänisyyttä, vuorovaikutusta ja uudenlaisia kumppanuuksia tarjonnassaan.**
- ▶ **Yle jatkaa digitaalisia uudistuksia toiminnassaan.**

1.1 YLEISRADION TEHTÄVÄ

Yleisradio Oy (Yle) on julkisen palvelun yleisradioyhtiö, jonka tehtävä perustuu yleisradiolakiin (1993/1380). Julkisen palvelun tehtävät, joita tämä hallintoneuvoston kertomus koskee, on määritelty yleisradiolain 7 §:ssä.

Yleisradiolain 6 §:n mukaisesti eduskunnan valitseman hallintoneuvoston tehtävänä on huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tässä tehtävässään hallintoneuvosto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen Ylen tehtävien toteutumisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista hallintoneuvosto kuulee Saamelaiskäräjiä, jonka lausunto vuodelta 2021 on kertomuksen liitteenä.

Ylen tulee tarjota monipuolinen ja kattava julkisen palvelun ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Yhtiön tehtävänä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa ja sananvapautta, sivistystä ja oppimista, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet. Ylellä on myös erityistehtäviä viestinnän turvaamiseksi poikkeusoloissa.

Yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta,

jotta tarjonta heijastaa monipuolisesti ja luotettavasti yhteiskunnassa vallitsevia erilaisia mielipiteitä ja arvostuksia.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perusteet on määritelty Amsterdamin sopimuksen liitepöytäkirjassa (1997), joka on osa EU:n perussopimusta, sekä EU-komission tiedonannossa yleisradiotoiminnan julkisesta rahoituksesta (2009). Amsterdamin pöytäkirjan mukaan julkinen yleisradiotoiminta liittyy suoraan kunkin yhteiskunnan demokraattisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin samoin kuin tarpeeseen turvata viestinnän moniarvoisuus.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Ylen radio- ja televisiokanavat sekä digitaaliset palvelut tavoittavat valtaosan suomalaisista. Luottamus yhtiötä kohtaan on vahvaa, mikä kertoo julkisen palvelun arvostuksesta kansalaisten keskuudessa ja yhtiön kyvystä vastata toimintaympäristön muutoksiin. Tämä antaa hyvät edellytykset toiminnan kehittämiseen.

Mediankäytön nopea muutos, teknologian murros ja alati voimistuva kansainvälinen kilpailu kuitenkin haastavat perinteisiä mediayhtiöitä, myös julkisen

1.1

1.2

palvelun yleisradiotoimintaa uudella tavalla. Etenkin nuorimmat yleisöt viihtyvät yhä enenevässä määrin globaalien toimijoiden sisältöjen parissa, mutta digitaalisten mediapalveluiden käyttö yleistyy muunkin väestön keskuudessa.

Vastatakseen kansalaisten muuttuviin mediankäytön tarpeisiin Yle kehittää tarjontaansa ja suuntaa resursseja digitaaliseen julkaisemiseen uudistaen samalla perinteisiä kanaviaan. Näin yhtiö pyrkii varmistamaan, että korkealaatuiset ja monipuoliset julkisen palvelun sisällöt säilyvät kiinnostavina koko väestölle, kun mediatarjonta ja erilaiset ajanvietteen palvelut jatkuvasti lisääntyvät.

Koronapandemian poikkeuksellisen haastavassa tilanteessa Yle on onnistunut tehtävässään hyvin jatkaen keväällä 2020 hyväksytyn strategian toimeenpanoa.

Kaikille yhteinen, jokaiselle oma -strategia painottaa Ylen julkisen palvelun yhteiskunnallista arvoa ja merkityksellisyyttä suomalaisten arjessa. Yhtiön tavoitteena on vahvistaa moniäänisyyttä ja suhdettaan erilaisiin suomalaisiin, lisätä vuorovaikutusta ja läsnäoloa ihmisten parissa sekä luoda uudenlaisia kumppanuuksia. Lisäksi yhtiö kohdentaa lisäpanostuksia lasten ja nuorten palveluihin.

Uudistumiskyky ja mahdollisuus hyödyntää erilaisia jakeluteitä ovat Ylelle ensiarvoisen tärkeitä, jotta yhtiö voi tarjota julkisen palvelun sisältöjä jatkossakin jokaiselle yhtäläisin ehdoin, kuten lakisääteinen tehtävä edellyttää. Tähän tarvitaan hyvää yleisösuhdetta kaikissa ikäryhmissä sekä vahvaa panostusta asiakaskokemukseen.

Yhtenä Ylen keskeisenä tavoitteena on lisätä alle 45-vuotiaille suunnattua tarjontaa ja tavoittaa uusilla sisällöillä ja palveluilla etenkin 15–29-vuotiaita, jotka ovat median käyttötottumusten muuttuessa yhtiölle haasteellinen kohderyhmä.

Luotettavan mediaympäristön ja korkeatasoisen journalismin turvaajana Ylellä ja muulla kotimaisella medialla on erit-

täin tärkeä ja vastuullinen rooli. Kriittisen medialukutaidon tarve korostuu entistään internetissä lisääntyneen mis- ja disinformaation sekä hybridivaikuttamisen aikana. Tarjoamalla monipuolista tietoa, yleissivistystä ja yhdistäviä, kansalaisten osallisuutta tukevia kokemuksia yleisradiotoiminta tukee demokratiaa ja edistää keskinäistä ymmärrystä sekä kansalaisten yhdenvertaisuutta mediankäyttäjinä muuttuvassa yhteiskunnassa.

Ylellä on myös keskeinen merkitys kotimaisen kulttuurin edistäjänä ja luovan alan työllistäjänä. Tämä on korostunut koronapandemian aikana, jolloin Yle on toteuttanut useita kulttuurialaa tukevia hankkeita ja kehittänyt yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa. Strategian mukaisesti Yle edistää yhteiskuntaa hyödyttäviä kumppanuuksia myös lähivuosina.

Hallintoneuvosto käsitteli yleisradio-lain 7 §:ssä määriteltujen Ylen erityistehtävien toteutumista teemoittain vuoden 2021 aikana. Lisäksi hallintoneuvosto sai yhtiön johdolta säännöllisesti katsauksen strategian kannalta keskeisistä ajankohtaisista hankkeista, toimintaympäristön muutoksista ja yhtiön toimista koronapandemian aikana.

Ylen tarkoitus

Lisäämme ymmärrystä toisistamme ja maailmasta, vahvistamme suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria.

Ylen arvot

Olemme luotettavia ja vastuullisia – toteutamme tehtäväämme riippumattomasti.
Innostamme luovuuteen – annamme rohkeasti tilaa uusille ideoille.
Arvostamme ihmistä – yhdessä saamme aikaiseksi parempaa.

Ylen suunta

Kohti julkisen palvelun median seuraavaa sataa vuotta: uudistuva Yleisradio on kaikille yhteinen ja jokaiselle oma – suomalaisen yhteiskunnan parhaaksi.

Toimintaympäristön muutoksia

2

- ▶ **Yle-lain uudistus eteni eduskunnan käsittelyyn.**
- ▶ **Mediankäytön muutos kohti digitaalisia palveluja voimistuu.**
- ▶ **Globaali kilpailu ja teknologian murros haastavat kotimaisia mediayhtiöitä.**

2.1 VIESTINTÄPOLITIikka JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

Vuoden 2021 aikana ei päätetty muutoksesta Yleisradio Oy:tä ja yleisradioveroa koskeviin lakeihin.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta jatkoi yleisradiolain 7 §:n muuttamista koskevan lakiesityksen käsittelyä hallituksen joulukuussa 2020 antaman esityksen mukaisesti. Eduskunta päätti lakimuutoksesta maaliskuun alussa 2022.

Lakiuudistus (HE 250/2020 vp) koskee Yleisradiolain 7 §:ssä määriteltyjä Ylen julkisen palvelun tehtäviä ja sitä, missä määrin Yle voi julkaista tekstisisältöjä verkossa. Jatkossa Ylen tekstimuotoisten sisältöjen tulee liittyä pääsääntöisesti liikkuvaan kuvaan ja ääneen, poikkeuksena kuitenkin muun muassa STT:n tai vastaavan kansallisen uutistoimiston lyhyet uutissisällöt, nopeat uutistilanteet, viranomaistiedotteet ja poikkeusoloihin varautuminen sekä Ylen vähemmistökieliset ja

kulttuuriin sekä oppimiseen liittyvät tekstisisällöt.

Lakimuutoksen taustalla on kaupallisia mediayrityksiä edustavan Medialiiton vuonna 2017 tekemä valtioneuvostonkantelu. Medialiiton kantelun käsittely oli vuoden 2021 lopussa edelleen vireillä EU-komissiossa.

Sanoma Oyj jätti huhtikuussa 2021 EU-komissiolle kantelun, jossa pyydettiin tutkimaan, noudattaako Yleisradiota koskeva sääntely EU-valtioneuvostonkäsittelyä muun muassa Yle Areenan videotarjonnan ja Ylen oppimissisältöjen osalta. Vuoden 2021 aikana Suomen valtio lähetti komissiolle kaksi vastausta, ja Sanoma esitti komissiolle lisäperusteluja. Kantelun käsittelyn odotetaan vievän EU-komissiossa useita vuosia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmisti edelleen tekijänoikeuslakiin muutoksia. Muutokset perustuvat vuonna 2019 hyväksyttyyn DSM-tekijänoikeusdirektiiviin, joka velvoittaa EU:n jäsenvaltiot säätämään muun muassa alustayhtiöiden (esimerkiksi Google, YouTube, Facebook) vastuusta tekijänoikeudella suojatun materiaalin käytöstä verkkopalveluissaan. Tekijänoikeusdirektiivillä parannetaan oikeudenhaltijoiden mahdollisuuksia valvoa oikeuksiaan verkkoympäristössä. Samassa yhteydessä valmistellaan verkkolähetysdirektiivin toimeenpanoa, joka

2.1

Tampereella marraskuussa järjestetty Kulttuurigaala oli ensimmäinen laatuaan. Gaalassa Suomen musiikin kunniagallerian Hall of Fame -tunnustus-palkinnon sai muun muassa laulaja Annikki Tähti.

Kuva: Jami Ivanoff

2.2

koskee tv- ja radio-ohjelmien lähettämistä ja edelleenlähettämistä.

EU-lainsäätäjät käsittelivät vuonna 2021 useita EU-komission lainsäädäntöehdotuksia, joilla voi toteutuessaan olla vaikutuksia Ylen toimintaan. Sähköisen viestinnän tietosuoja- eli ePrivacy-asetus voi vaikuttaa Ylen mahdollisuuksiin kehittää evästeteknologioiden varaan rakentuvia internetpalveluita. Komission joulukuussa 2020 antama Digital Markets Act eli DMA-asetusehdotus voi puolestaan parantaa sosiaalisen median palveluiden käyttödatan saatavuutta liittyen Ylen sisältöjen käyttöön. Toinen mitattava kokonaisuus, Digital Service Act eli DSA-asetusehdotus, pyrkii tarkentamaan

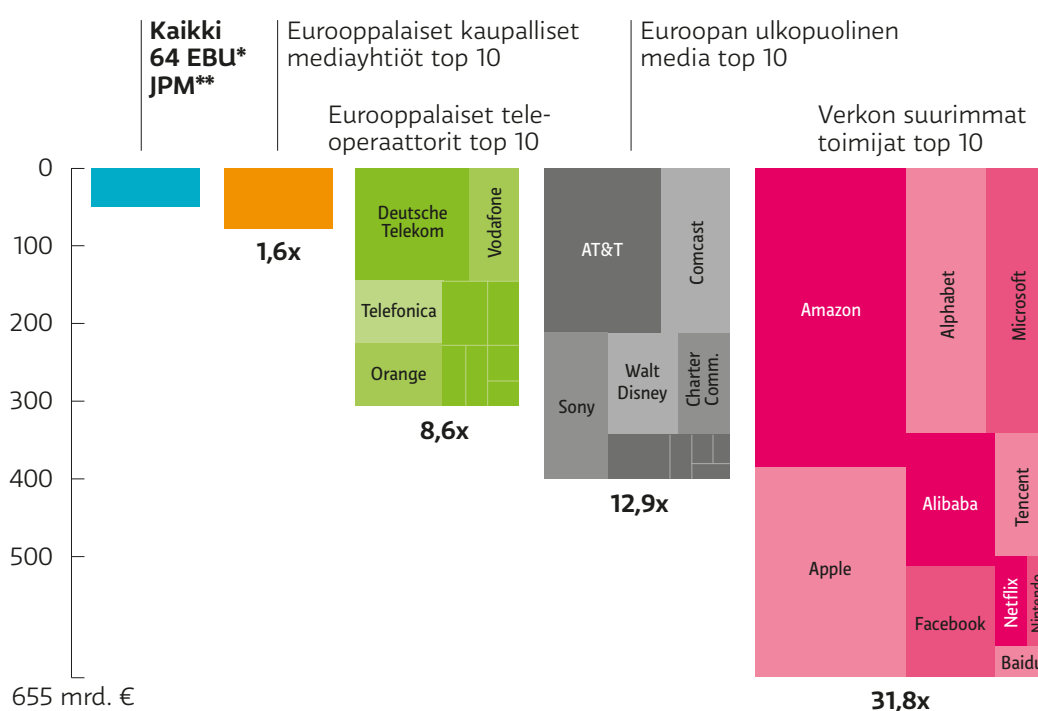
alustayhtiöiden sisältöjä koskevia vastuuta ja käytäntöjä palveluissaan.

2.2 MEDIAMARKKINOIDEN KEHITYS

Mediamarkkinoilla kilpailu niin yleisöistä, mainostajien rahoista kuin sisällöistä jatkuu kiivaana. Kansainväliset suoratoistopalvelut kasvattavat suosiotaan, ja markkinoille lanseerataan jatkuvasti uusia ajanvietteen palveluita.

Amerikkalaiset ja kiinalaiset teknologiajätit pyrkivät levittäytymään yhä laajemmalle. Maailman suurimmat internetyhtiöt, kuten Google, Metaksi

Media-alan keskeisten toimijoiden liikevaihto ja vertailu julkisen palvelun yhtiöihin 2021, miljardia euroa

*) European Broadcasting Union, Euroopan yleisradiounioni, 64 jäsenyhtiötä

**) Julkisen palvelun media

Lähde: EBU pohjautuen jäsen- ja muiden yhtiöiden tilinpäätöksiin

nimensä muuttanut Facebook ja Amazon, ovat hyötynneet pandemia-ajasta ja kasvattaneet liikevaihtoaan entisestään.

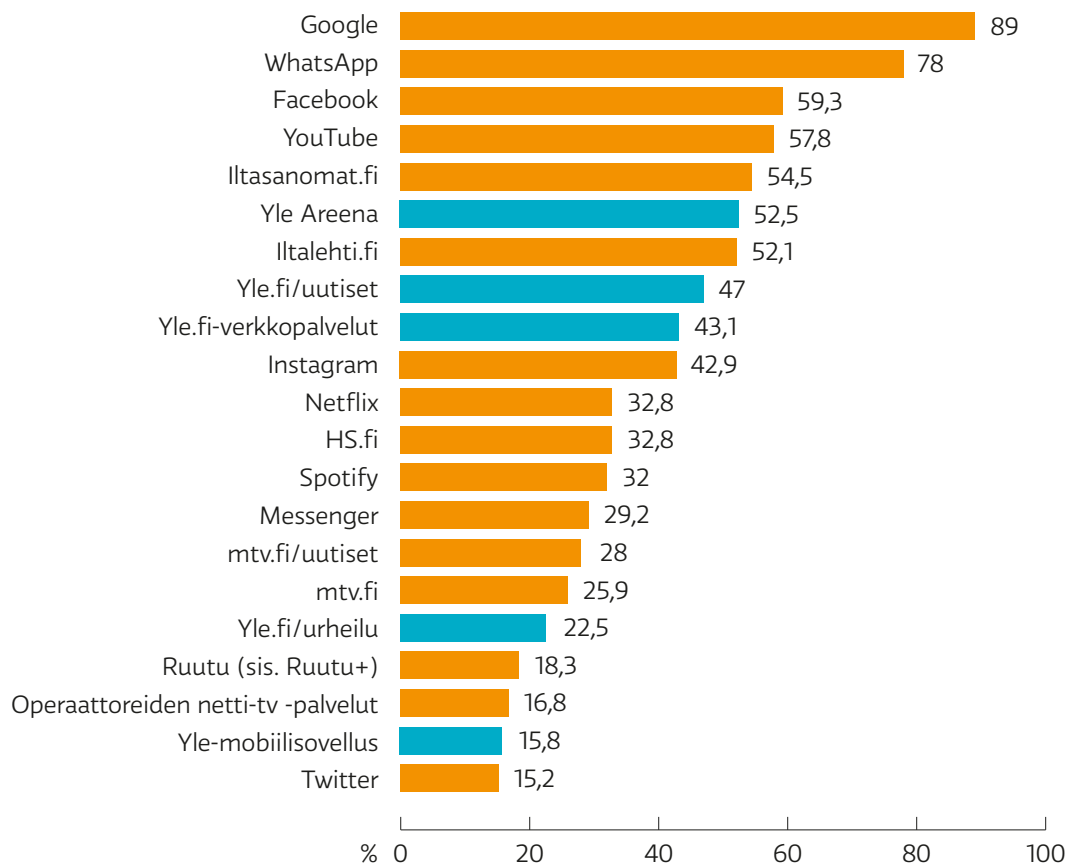
Digimainonta on voimakkaassa kasvussa. Sosiaalisen median alustoista muun muassa kiinalainen TikTok kasvatti vuonna 2021 osuuttaan Suomen verkkomainonnasta, jota hallitsevat Metan omistamien Facebookin ja Instagramin sekä Googlen kaltaiset globaalit toimijat. Vuonna 2021 kotimaan kaupallisten mediayhtiöiden osavuositarkastukset kertoivat paluusta normaaliin. Edellisvuonna rajusti supistunut mediamainonta kasvoi 13 prosenttia, yhteensä 1 276 miljardiin euroon, ja ylitti koronapandemiaa edeltäneen tason. Sanomalehtien ja niiden digi-

kanavien osuus mainonnasta oli 26 prosenttia. Eniten, eli 30 prosenttia, kasvoi kuitenkin sosiaalisen median mainonta.

Kotimaisen median, erityisesti alueellisen ja paikallisen lehdistön, keskittyminen suurimmille toimijoille jatkui. Tämän voidaan katsoa vaikuttavan kaventavasti median moninaisuuteen Suomessa, toisaalta leveämmät taloudelliset hartiat tarjoavat turvaa alan murroksessa. Vuoden aikana esimerkiksi Hämeen Sanomat ja Forssan Lehti siirtyivät hämeenlinnalaiselta Aina Groupilta Keskuomalainen-konsernille.

Sähköisistä mediayhtiöistä kristilliskonservatiivinen tv-kanava AlfaTV ilmoitti laajentavansa omistuspohjaansa sekä

Verkkopalvelujen viikotavoittavuus syksyllä 2021

15+-väestö
Lähde: KMK 2021, IROResearch/Asiakkuus, Yle

lisäävänsä uutistoimintaa ja lähetyksiä. Uusiin omistajiin kuuluu joukko julkisuuden henkilöitä ja pienellä osuudella muun muassa Keski-suomalainen-konserni. AlfaTV liittyi vuoden lopulla Julkisen sanan neuvoston jäseneksi.

Monissa EU-maissa niin julkiset kuin kaupalliset mediayhtiöt etsivät uusia yhteistyömuotoja ja kumppaneita vastatakseen kansainvälisten suoratoistopalvelujen kovenemaan kilpailuun. Useat eurooppalaiset mediayhtiöt ovat myös ilmoittaneet satsaavansa lisää omiin alkuperäistuotantoihin.

Kansainvälisessä kilpailutilanteessa sisältöjen esitysoikeuksien hintakilpailu kovenee, mikä asettaa monet toimijat, mukaan lukien julkisen palvelun mediat, hankalampaan asemaan yhä suuremmiksi ja ostovoimaisemmiksi kasvaviin toimijoihin nähden.

Luottamus yleisradiotoimintaan on koronapandemian aikana entisestään vahvistunut monissa Euroopan maissa lukuun ottamatta yksittäisiä itäisen Keski-Euroopan ja Balkanin maita. Koronapandemian aikana ihmiset ovat myös hakeutuneet aktiivisesti julkisen palvelun

sisältöjen pariin.

Samanaikaisesti yleisradioyhtiöihin kohdistuu paineita eri puolilla Eurooppaa ja sen ulkopuolella. Keskustelua käydään niin julkisen palvelun rahoituksesta, tehtävistä kuin yleisradiotoiminnan merkityksestä ja tärkeydestä yhteiskunnassa.

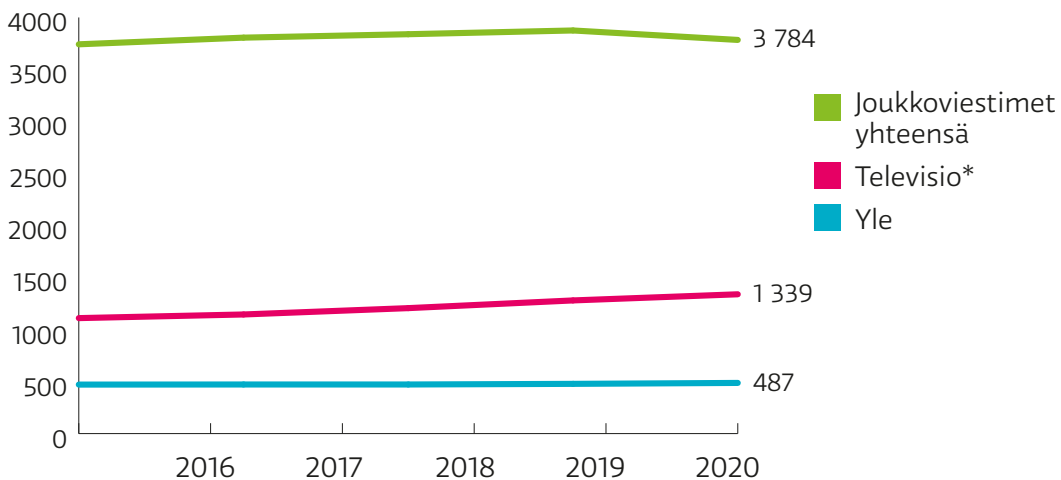
Sekä median että demokraattisten instituutioiden riippumattomuutta kyseenalaistetaan eri keinoin, ja yhä useammassa maassa on ilmennyt myös poliittisia pyrkimyksiä rajoittaa yleisradioyhtiöiden toimintaa. Taustalla vaikuttavat monet muutostekijät: kaupallisen median tilanne globaalin kilpailun puristuksessa, mediankäytön muutos, teknologian murros, sosiaalisen median ja alustojen aika-kausi sekä laajemmat yhteiskunnalliset muutokset.

2.3

2.3 MEDIAN KÄYTÖN KEHITYS

Vuonna 2021 mediasisältöjä kulutettiin aiempaa enemmän, vaikka koronapandemian alkuaikojen jyrkkä kasvu taittui. Uutisten lisäksi draama- ja viihdesisällöt kiinnostavat yleisöä, mikä näkyy suora-

Joukkoviestintämarkkinoiden arvo Suomessa, miljoonaa euroa

*sisältää myös koko Ylen (tv, radio, verkkopalvelut)
Lähde: Tilastokeskus, Yle

toistopalveluiden suosiossa.

Lisääntynyt tarjonta ja uusi teknologia ovat kiihdyttäneet median käyttötottumusten muutosta kohti digitaalisia palveluja. Tämä kehitys voimistuu nuorten lisäksi myös vanhemmissa ikäryhmissä, vaikka perinteisillä televisio- ja radiokanavilla on yhä mediankäytössä keskeinen sijansa.

Suomalaiset katsoivat kotimaisia tv-kanavia vuonna 2021 yhteensä 2 tuntia 43 minuuttia päivässä, mikä on neljä minuuttia edellisvuotta vähemmän. Suomen katsotuin kanava oli yhä Yle TV1 runsaan neljänneksen katseluosuudella.

Radiota kuunneltiin niin ikään edellisvuotta vähemmän, keskimäärin 2 tuntia 28 minuuttia päivässä. Radio tavoitti viikoittain 88 prosenttia suomalaisista. Ylen kanavien osuus kaikesta radionkuuntelusta oli yli puolet, 52 prosenttia. Kaupalliset radiokanavat tavoittavat viikoittain laajemman yleisön kuin Ylen kanavat, mutta Ylen tavoittama varttuneempi yleisö kuuntelee radiota päivittäin tunnin enemmän.

Puolet Suomen kotitalouksista tilaa maksullisia tv-kanavia tai suoratoistopalveluita ja käyttää yhtä tai useampaa palvelua rinnakkain. Suoratoistopalveluista suosituin on Netflix, jota tilaa 30 prosenttia suomalaisista kotitalouksista. Kotimaiset suoratoistopalvelut Yle Areena, MTV-palvelu ja C More TV sekä Ruutu ja Ruutu+, tavoittivat yhteensä kolmasosan suomalaisista eli viidenneksen enemmän kuin edellisvuonna.

Liikenne- ja viestintäviraston (Trafi-com) selvityksen mukaan suoratoiston käyttö ylitti vuonna 2021 ensimmäistä kertaa lineaarisen television katselun alle 45-vuotiaiden keskuudessa. Kehitykseen ovat vaikuttaneet lisääntyneen tarjonnan lisäksi älytelevisioiden yleistyminen ja nopeat laajakaistaverkot.

Perinteisen FM-radion rinnalla uudenlaiset audiopalvelut, kuten podcastit ja äänikirjat, ovat kasvattaneet suosiotaan.

Valeutisten, disinformaation ja syväväärennettyjen videoiden kaltaiset ilmiöt

ovat yleistyneet, ja ne horjuttavat luottamusta perinteiseen mediaan. Pohjoismaissa ja Suomessa luottamus vastuulliseen mediaan on yhä erittäin korkealla, ja suomalaiset luottavat uutismediaan eniten maailmassa. Luottamus on kuitenkin hienoisessa laskussa, mikä noudattaa kansainvälistä trendiä.

2.4 MEDiateknologian KEHITYS

Koronapandemia on vauhdittanut digitaalisten palvelujen ja uuden teknologian käyttöönottoa ja kehitystä maailmanlaajuisesti. Erilaiset etätyön muodot ja uudenlaiset hajautetut tuotantotavat ovat yleistyneet mediateknologiaa hyödyntävien toimijoiden keskuudessa. Teknologian kehitys edistää myös entistä monimuotoisempia julkaisutapoja.

Mediatuotannon siirtyminen IP-, ohjelmisto- ja pilvipohjaiseen teknologia-arkkitehtuuriin on kiihtynyt. Tämä näkyy myös Ylen teknologian uudistamisessa. Esimerkiksi perinteisen studiotuotannon sijaan sisältöjä tuotetaan jatkossa yhä enemmän paikallisesti eri lokaatioissa ja tuotantopisteissä.

Koronapandemian aiheuttamat ongelmat komponenttien saatavuudessa heijastuvat mediateknologiaan ja elektroniikkalaitteiden saatavuuteen. Toimitusajat ovat venyneet enimmillään jopa 60 viikkoon, mikä hidastaa erityisesti median erikoislaitteiden uusimista ja ylläpitoa.

Tietoliikenneverkkojen kyky välittää erilaisia palveluita on edellytys digitalisaation onnistumiselle. Suomessa 5G-verkot leviävät kovaa vauhtia varsinkin taajama-alueille, ja kuluttajille on tarjolla entistä laajempi valikoima 5G-teknologian laitteita.

Laajakaistamarkkinoilla yleispalveluvoitteen minimikapasiteetin nosto 2 Mbit/s:stä 5 Mbit/s:iin takaa kohtuullisen verkkopalveluiden saatavuuden kaikille kotitalouksille. Mediatyhtiöiden näkökulmasta muutos on oikeansuuntainen,

2.4

mutta riittämätön laadukkaan ja korkeatasoisen palvelukokemuksen varmistamiseksi.

Median käyttöliittymissä taas on meneillään murros, joka luo uusia tapoja käyttää mediasisältöjä ja muita ajanviettoon ja arkeen liittyviä palveluja. Näitä ovat esimerkiksi ääniohjaus, lisätty todellisuus (AR) ja muut synteettisen median innovaatiot, jotka hyödyntävät tekoälyä. Ylekin on tehnyt näihin liittyviä kokeiluja.

Älytelevisiot ja muut älylaitteet asetavat haasteita yleisradioyhtiöiden ja kaupallisten tv-yhtiöiden mediasisältöjen löydettävyydelle. Perinteinen televisio perustuu kanaviin ja niiden sisältöihin, kun taas uusissa käyttöjärjestelmissä television katselu on vain yksi sovellus muiden joukossa.

Audiopalvelujen kehitys on nopeaa uusissa käyttöympäristöissä. Esimerkiksi autoteollisuuden kilpailu autojen audioratkaisuista näyttää kiihtyvän. Audion uusien kuuntelumuotojen lisääntyvä tarjonta ei kuitenkaan ole korvannut FM-radion laskevaa kuuntelua, vaan koko audiomarkkina on hienoisessa laskussa.

Suurissa teknologiayhtiöissä kuten Metaksi nimensä muuttaneessa Facebookissa ennakoidaan, että seuraava teknologian ja talouden murros on virtuaalitodellisuuteen nojaava metaversumi. Lisäksi viime aikoina ovat puhuttaneet paljon lohkoketjutekniikat, joita käytetään muun muassa kryptovaluuttojen pohjana.

Teknologian kehityksen myötä myös eettiset ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset nostavat päätään. Tämä koskee

Takaisin Pasilaan on ajankohtaisiin aiheisiin pureutuva podcast, jota juontavat Marjukka Mattila (oik.) ja Sami Lindfors. Ohjelma on suunnattu erityisesti alle 30-vuotiaille.

Kuva: Timo Kallio

esimerkiksi tekoälyn ja datan hyödyntämistä, algoritmien toimintamekanismien läpinäkyvyyttä, tietoturvaa ja yksityisyyttä.

LÄHTEET:

- EBU
- Finnpanel
- IAB Finland
- Kantar TNS
- Reuters Institute
- Tilastokeskus
- Traficom
- Ylen data ja analytiikka

Ylen sisällöt ja palvelut 3

- ▶ **Yle uudisti digitaalisia palveluja kehittämällä samalla perinteisiä kanaviaan.**
- ▶ **Yle tarjosi monipuolisesti sisältöjä toisen koronavuoden tarpeisiin.**
- ▶ **Yle kehitti sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta uusien keinoin.**

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

Toinen pandemiavuosi vaati edelleen muutoksia ja erityisjärjestelyjä Ylen toiminnassa. Yhtiö reagoi koronarajoitusten aiheuttamiin poikkeustilanteisiin nopeasti ja hyödynsi edellisvuoden hyväksi havaittuja toimintamalleja tarjonnan suunnittelussa. Samalla yhtiö jatkoi sisältöjen ja palvelujen kehitystä strategian ja julkisen palvelun tehtävän mukaisesti.

Koronapandemia lisäsi luotettavan tiedon sekä oppimiseen, viihtymiseen ja arjen hallintaan liittyvien sisältöjen tarvetta. Yle toteutti vuoden aikana useita vaikuttavia sisältöhankkeita ja suomalaisia osallistavia yhteisöllisiä tapahtumia, jotka vastasivat näihin tarpeisiin ja kotimaisen luovan alan haasteisiin.

Yle huomioi ohjelmiston suunnittelussa kulttuuri- ja tapahtuma-alan tilanteen tarjoten työtilaisuuksia tekijöille ja välittämällä erilaisia tapahtumia, konsertteja ja muita tilaisuuksia radiossa, televisiossa ja verkossa. Vastataksien musiikintekijöiden ahdinkoon Yle lisäsi edellisvuonna kotimaisen musiikin

osuutta radiokanavillaan. Tätä käytäntöä jatkettiin vuonna 2021.

Ylen lineaarisilla televisio- ja radiokanavilla on yhä keskeinen rooli suomalaisten elämässä, mutta digitaalisten palveluiden merkitys mediankäytössä kasvaa. Vuonna 2021 suomalaiset viettivät Yle Areenan sisältöjen parissa enemmän aikaa kuin koskaan aiemmin, mikä heijastaa yleistä mediankäytön muutosta.

Median käyttötottumusten monimuotoistuessi ja laitekirjon kasvaessa Ylen on pystyttävä toimimaan joustavasti eri jakeluteillä, jotta julkisen palvelun sisällöt ovat kaikkien suomalaisten saatavilla lakisääteisen tehtävän edellyttämällä tavalla. Sen varmistamiseksi Yle uudistaa digitaalista julkaisua kehittämällä samalla perinteisiä kanaviaan niin, että ne tukevat toisiaan.

Vuonna 2021 Yle päivitti radio- ja televisiokanavien profiileja ja suuntasi lisäpanostuksia kahteen digitaaliseen pääpalveluunsa: Yle Areenaan ja uudistuneeseen Yle-palveluun, joka tarjoaa uutisia, urheilua ja livetapahtumia niin yle.fi-verkkosivuilla kuin Yle-sovelluksessa. Uudistuva palvelukokonaisuus on suunnattu erityisesti mobiilikäyttöön ja hyödyntää liikuvaa kuvaa ja ääntä. Yle vahvisti edelleen tarjontaansa Yle Areenassa, jolla on tulevaisuudessa entistä suurempi merkitys julkisen palvelun sisältöjen julkaisualustana.

Yle TV1:n tarjonnassa painottuvat entistä selvemmin monipuoliset uutis-

.....
 Draamakomedia Aikuiset kuvaa milleniaalien elämää koomisella otteella, tarkastellen muun muassa valintojen vaikeutta sekä elämän päämäärättömyyttä. Kuvassa Oona ja Arttu (Anna Airola ja Elias Salonen).

Kuva: Jaakko Kahilaniemi, Yellow Film Oy

3.1

ajankohtais- ja asiasisällöt. Yle TV2 puolestaan keskittyy urheiluun, lastenohjelmiin ja kotimaiseen draamaan, elokuvaan sekä komediaan, Elävää Arkistoa hyödyntäen. Yle Teema & Fem jatkaa monipuolisen kulttuurin ja ruotsinkielisen ja pohjoismaisen ohjelmiston kanavapaikkana.

Vuoden 2021 aikana yhtiössä käynnistyi laaja audion uudistustyö, jolla yhtiö vahvistaa Yle Areenan audiotarjontaa. Radiokanavilla muutos kohdistui Yle Puheeseen ja Yle Radio 1:een. Yle Puheen ohjelmisto rakentuu jatkossa Yle Areenassa ja muilla radiokanavilla julkaistavista audiosisällöistä sekä tapahtuma-urheilusta.

Ylen Elävä Arkisto vastaa Ylen laajan arkistoaineiston julkaisemisesta verkkopalvelussa. Yle Elävä Arkisto – Yle arkivet toimittaa, taustoittaa ja julkaisee ohjelmia tai näytteitä historialliseen kontekstiin kytkettynä. Vanhimmat videot ovat

sadan vuoden takaa. Video- ja audiomateriaalia tausta-artikkeleineen ei ole tässä laajuudessa tarjolla muualla Suomessa.

Vuoden aikana yhtiö myös tarkensi linjauksiaan sisältöjen julkaisusta kolmansien osapuolten alustoilla, kuten muiden yhtiöiden suoratoistopalveluissa. Päivitetyn toimintamallin mukaan Yle julkaisee sisältöjä ensisijaisesti omilla alustoillaan. Lisäksi, kun se asiakkuuden tai kerronnan ja ilmaisun kehittämisen kannalta on perusteltua, yhtiö tuottaa ja julkaisee sisältöä myös kolmansien osapuolten alustoilla.

Ylen sisältöjen kohtaaminen kolmannen osapuolen alustoilla on olennainen osa etenkin 15–29-vuotiaiden kokonaistavoittavuutta. Lisäksi sosiaalisen median alustat toimivat yleisövuorovaikutuksen välineenä ja niiden kautta on mahdollista lisätä Ylen sisältöjen tunnettuutta kohderyhmissä, jotka eivät käytä Ylen palveluja.

Suosituissa Elämäni Biisi -ohjelmassa arvuutellaan tunnettujen vieraiden tärkeitä kappaleita. Kuvassa Katri Kulmuni (vas.), Sami Jauhojärvi, juontaja Katja Ståhl, Marco Bjurström, Maria Ohisalo sekä Jarkko Nieminen.

Kuva: Atte Mäläskä

YLEN KANAVAT JA PALVELUT

Vuonna 2021 Yle julkaisi ohjelmia ja palveluita kuudella valtakunnallisella FM-radio-kanavalla ja digitaalisina radiopalveluina, kolmella kanavapaikalla televisiossa sekä verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- Yle TV1 – uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien sekä draaman kanava
- Yle TV2 – urheilun ja viihteen kanava, suunnattu erityisesti lapsille, nuorille ja perheille
- Yle Teema & Fem (yhdistetty kanavapaikka)
  - Yle Teema – kulttuurin, historian ja tieteen kanava.
  - Yle Fem – kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille sekä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta tarjonnasta kiinnostuneille
- Kaikki tv-kanavat ovat saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- Yle Radio1 – kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- Yle Radio Suomi – uutis-, ajankohtais- ja alueohjelmien kanava
- YleX – populaarikulttuurin kanava
- Yle Puhe – puhekanava
- Yle Vega – ruotsinkielisten uutisten, alueiden, kulttuurin, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- Yle X3M – ruotsinkielinen nuorisokanava
- Yle Mondo – monikielinen radiopalvelu pääkaupunkiseudulla
- Yle Klassinen – klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu verkossa
- Yle Sámi Radio – kolmisaamenkielinen kanava pohjoisessa

YLEN VERKKOPALVELUT

- Yle Areena – radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähetyksiä ja podcasteja sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
- Yle-palvelu – verkkopalvelu yhteisille sisällöille, uutisille, urheilulle ja säälle, lapsille aktivoivia ja osallistavia palveluja, Yle Oppimisen sisältöjä sekä opetuskäyttöön että itseopiskeluun
- Svenska.yle.fi – ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
- Yle Uutisvahti – henkilökohtaisia uutissuosituksia ja älykkäitä ilmoituksia
- Yle Teksti-TV ja Yle Text-TV – uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
- Yle Sápmi – sisältöjä kolmella saamen kielellä

Samalla yhtiö pyrkii ohjaamaan yleisöä Ylen omiin palveluihin, kuten Yle Areenaan ja Yle-palveluun.

3.2

3.2. YLEN TARJONTA SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

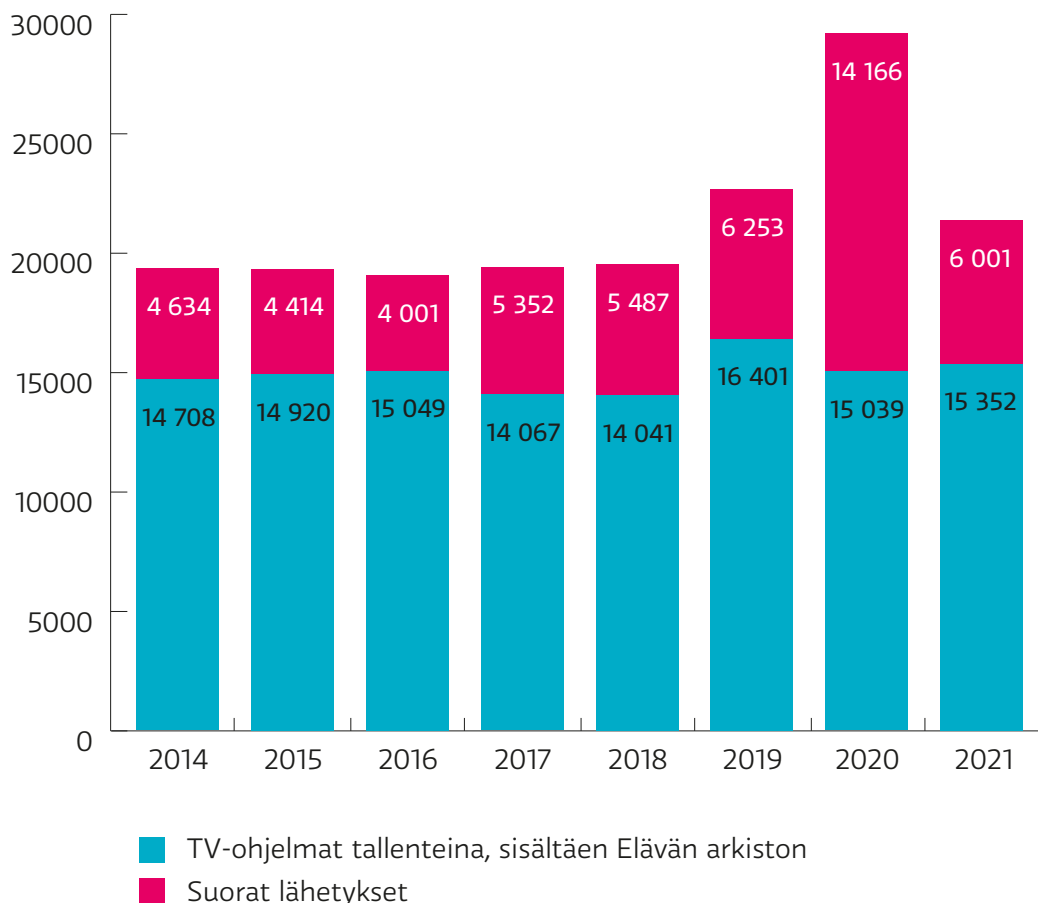
Yle tähtää tarjonnassaan korkeaan laatuun, monipuolisuuteen ja erottuvuuteen julkisen palvelun tehtävän mukaisesti. Vuonna 2021 yhtiö panosti korona-ajan toiminnallisista haasteista huolimatta

suunnitelmallisesti sisältöjen ja palvelujen kehitykseen kaikilla sisältöalueilla.

Sisällöissä käsiteltiin laajasti ajankoh-
taisia uutistapahtumia ja yhteiskunnalli-
sia ilmiöitä, alueiden ja erilaisten ihmis-
ten arkea, kulttuurin ja taiteiden kirjoa,
oppimista ja yleissivistystä tukevia taitoja
sekä kansalaisia yhdistäviä yhteisöllisiä
kokemuksia urheilusta viihteeseen.

Ylen tavoitteena on niin uutis- ja ajan-
kohtaistoiminnassa kuin muilla sisältö-
alueilla tuoda entistä monipuolisemmin
esille eri tavalla elävien ja ajattelevien

Yle Areenan tv-ohjelmatalienteiden ja suorien tv-lähetysten tuntimäärät 2014–2021

YLE AREENASSA VUODEN 2021 AIKANA JULKAISTUT VIDEOT JA AUDIOT (2020)

- videot: 43 360 kpl, 15 352 tuntia (41 950 kpl, 15 039 tuntia)
- audiot: 109 189 kpl, 46 232 tuntia (94 724 kpl, 29 308 tuntia)

suomalaisten arkea. Ylen journalismissa moniäänisyyttä tarkastellaan laajasti eri näkökulmista siten, että se huomioi erilaiset elämäntavat, perhemuodot, koulutus- ja ammattitaustat, arvo- ja ajatusmaailmat, taloudelliset lähtökohdat, kieliryhmät ja muut moninaisuuteen liittyvät ulottuvuudet.

Ylen tarjonnan erottuvuuden kannalta keskeistä on sisältöjen kerrontatapa, jossa aiheita tarkastellaan monipuolisesti eri näkökulmista. Tällöin esimerkiksi yhteiskuntaan ja ihmisten elämään vaikuttavia muutoksia voidaan kuvata aihepiiriä syventäen ja oivalluksia herättäen niin uutisissa kuin ajankohtaisohjelmissä sekä draaman, kulttuurin ja viihteen keinoin.

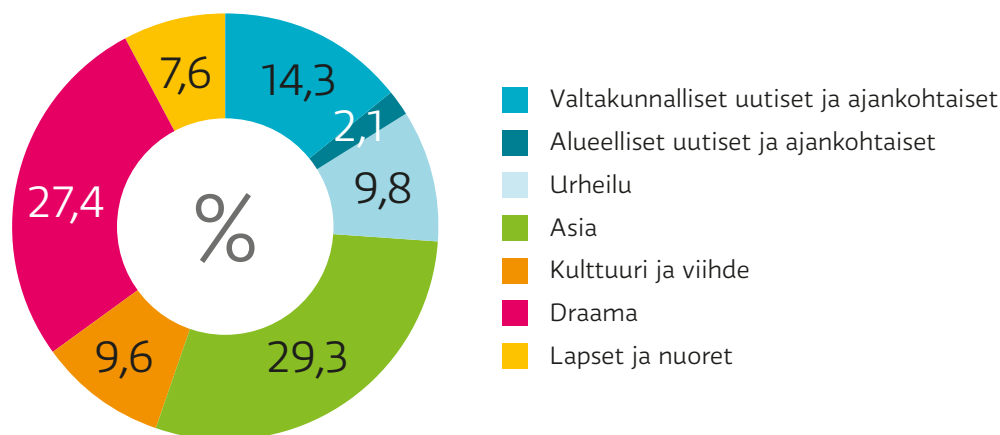
Ylen televisio-ohjelmistosta 54 prosenttia oli kotimaista alkuperää. Ohjel-

miston eurooppalaisuusaste oli 87 prosenttia, mikä ylittää selvästi televisio toiminnalle laissa asetetut velvoitteet. Ulkomaisista hankintaohjelmista lähes puolet oli peräisin riippumattomilta tuotantoyhtiöiltä ja neljännes muilta yleisradioyhtiöiltä. Radiossa ohjelmien kotimaisuusaste oli 99 prosenttia.

Uutis- ja ajankohtaissisällöt

Uutis- ja ajankohtaistoiminnassa henkilöstö oli edellisvuoden tapaan pääosin etätöissä, ja vain 10–20 prosenttia työskenteli säännöllisesti toimituksissa. Uutisten huoltovarmuuden turvaaminen vaati Yleltä erityisjärjestelyjä sekä tekniikan että henkilöstöresurssien varmistamista.

Sisältökokonaisuuksien osuudet television ohjelmatunneista 2021, yht. 18 874 tuntia

TV-LÄHETYKSET VUONNA 2021 (2020)

- Kaikki ohjelmatunnit yhteensä 18 874 tuntia (18 914). Tästä ensilähetyksiä oli 6 949 tuntia.
- Kotimaiset ensilähetykset: 4 673 tuntia (4 143). Luku sisältää myös kansainväliseen signaaliin perustuvat urheiluohjelmat, joissa on mukana vähintään selostus ja studio-osuus.
- Kotimaisuusaste: 54 prosenttia (50)
- Eurooppalaisuusaste: 87 prosenttia (89), pl. uutiset ja urheilutapahtumat
- Yle Fem: 2 593 tuntia (2 630), josta ensilähetyksiä 855 tuntia (856)

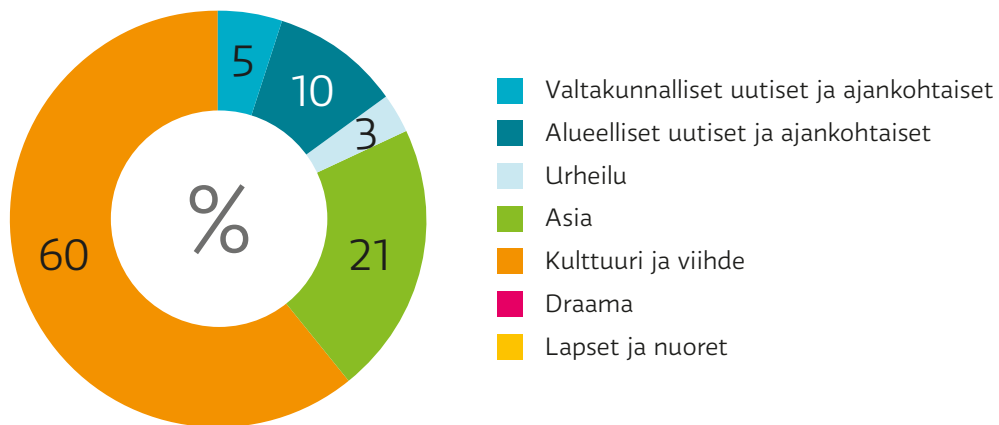
Merkittävä uutisvuosi kattoi useita suuria tapahtumia Yhdysvaltain kongressin valtauksesta kotimaan kuntavaaleihin ja kansainvälisiin kriiseihin. Koronapandemian uutisointi ja siihen liittyvät tiedotustilaisuudet kuuluivat uutis- ja ajankohtaistoiminnan jatkuvaan seurantaan ja kiinnostivat edellisvuoden tavoin suomalaisia laajasti.

Kevään 2021 kuntavaalien siirto kesäkuulle sujui onnistuneesti, vaikka teetti yhtiössä huomattavasti lisätyötä. Ylen

kattava vaalikokonaisuus sai kansalaisilta kiittävää palautetta. Vuoden loppupuolella yhtiö valmistautui myös tammikuun 2022 aluevaaleihin. Niiden valmistelussa Yle pyrki hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti 18 aluetoimitustaan, jotka noudattelevat pitkälti hyvinvointialueiden rajoja.

Vuoden aikana uutistoiminnassa panostettiin tutkivaan journalismiin, joka nosti esille useita puhuttavia ja kansalaisia kiinnostavia yhteiskunnallisia te-

Sisältökokonaisuuksien osuudet radion ohjelmatunneista 2021, yht. 49 939 tuntia

RADIOLÄHETYKSET VUONNA 2021 (2020)

- *Lähetysaika: 98 727 tuntia (100 227). Luku sisältää maanpäälliset lähetykset, myös toiselta Yle radiokanavalta lainatut ohjelmatunnit, pl. Yle Sámi Radion kanavalainat. Muutos edellisvuoteen johtuu erityisesti koronajärjestelyistä ohjelmistossa, ml. urheilun poisjäännistä.*
- *Ohjelmatunnit: 88 278 tuntia (89 748). Ei sisällä kanavalainoja.*
- *Svenska Ylen ohjelmatunnit: 18 065 tuntia (18 117).*
- *Valtakunnalliset ohjelmatunnit: 44 252 tuntia (45 111), joista ensilähetyksiä oli 83 prosenttia (81).*
- *Alueelliset ohjelmatunnit: 26 650 tuntia (27 886), joista ruotsinkielisiä 3 944 tuntia (3620).*
- *Yle Mondon ohjelmatunnit: 8 760 tuntia (8 784).*
- *Valtakunnallisen ohjelmiston musiikkipitoisuus: 48 prosenttia (48).*
- *Radion ohjelmien kotimaisuusaste: 99 prosenttia (99).*

Radio-ohjelmiston sisältöjen luokittelutapaa on 2021 alkaen tarkennettu, mikä näkyy tarkastellessa ohjelmiston sisällöllisiä osuuksia.

moja. Toimitus pureutui muun muassa algoritmien vallankäyttöön ja uuden teknologian mahdollistamiin vaikuttamisen mekanismeihin. Journalismissa yhtiö on hyödyntänyt toimittajien tukena muun muassa itse kehittämiään koneoppimis-menetelmiä.

Nuorten uutispalvelu vahvistui, kun uusi 15 hengen nuorisotoimitus aloitti toimintansa vuoden 2021 alussa. Se tekee sekä päivittäistä uutisjournalismia että erillisiä uutis- ja ajankohtaissisältöjä kohderyhmänään etenkin alle 30-vuotiaat. Uuteen toimitukseen siirtyivät myös edellisvuonna aloittanut lasten uutispal-

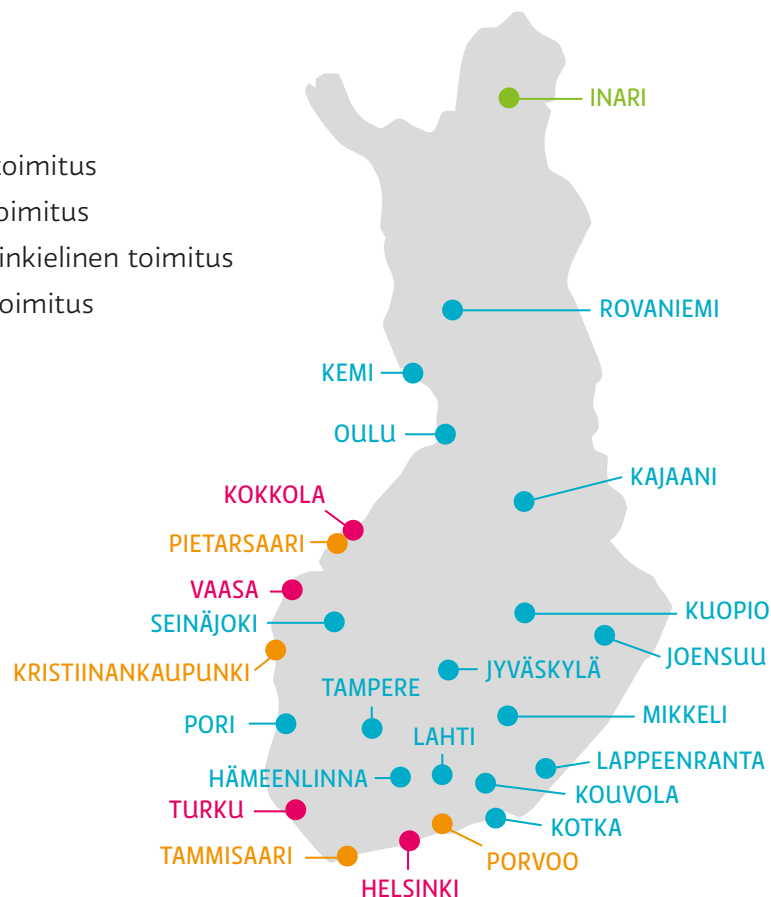
velu *Yle Mix* sekä ajankohtais-podcast *Takaisin Pasilaan*.

Uutena kokeiluna Yle aloitti kesällä 2021 verkkouutisten vaihdon 10 muun eurooppalaisen yleisradioyhtiön kanssa. *Ikkuna Eurooppaan (A European Perspective)* -hankkeessa muiden yleisradioyhtiöiden verkkouutisia julkaistaan Ylen verkkosivuilla tekoälyn englanniksi kääntämänä. Jatkossa niitä on tarkoitus kääntää myös suomeksi.

Aluetoimituksissa tehtiin joitakin uudelleenjärjestelyjä. Ylen Meri-Lapin ja Lapin radiouutiset yhdistyivät koko Lapin maakunnan kattavaksi uutislähetykseksi. Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan uutiset

YLEN ALUETOIMITUKSET

- Suomenkielinen toimitus
- Ruotsinkielinen toimitus
- Suomen- ja ruotsinkielinen toimitus
- Saamenkielinen toimitus

Ylen kirjeenvaihtajat maailmalla

- 7 kirjeenvaihtajaa ja 13 avustajaa
- Ateena, Barcelona, Berliini, Bryssel, Istanbul, Lontoo, Moskova, Nairobi, Pariisi, Peking, Pietari, Rooma, Tallinna, Tukholma, Washington D.C.

puolestaan eriytettiin omikseen. Lisäksi Yle pilotoi Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa sekä Päijät- ja Kanta-Hämeessä laajennettua, kaksi maakuntaa kattavaa aamulähetystä. Yhteistyön tavoitteena on lisätä toimittajien läsnäoloa kentällä ja vahvistaa alueiden journalismia. Toimittusten yhteistyöllä alueilta tuotetaan säännöllisesti myös valtakunnallisia juttukokonaisuuksia.

Suomalaiset pitävät Yleä aiempien vuosien tapaan luotettavimpana uutislähteenä, joskin nähtävissä oli hienoa laskua. Ylen uutisiin luottaa 83 prosenttia suomalaisista, mikä on kolme prosenttiyksikköä edellisvuotta vähemmän. Luotettavuuteen kriittisesti suhtautuvien osuus kasvoi seitsemästä kahdeksaan prosenttiin. Ylen tv-uutiset ja verkkouutiset olivat kyselyn mukaan tärkeimpiä uutislähteitä. (Uutisarvostukset 2021, IRO Reasearch Oy)

Vuoden aikana yhtiö valmistautui eduskunnan käsittelyssä olevan Yle-lain

7 §:n uudistuksen mahdollisiin tekstimuutoksiin.

Urheilu ja tapahtumat

Ylen strategisena tavoitteena on lisätä läsnäoloa, vuorovaikutusta ja erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia suomalaisten parissa. Ylen tehtävä suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin vahvistajana on korostunut erityisesti koronapandemian aikana, muun muassa kulttuuri- ja tapahtuma-alan haastavassa tilanteessa.

Yle toteutti vuoden 2021 aikana koronarajoitusten salliessa tapahtumia, joissa esiintyjille tarjoutui työtilaisuuksia ja yleisölle mahdollisuus kohdata toisiaan. Peruuntuneiden tapahtumien tilalla yhtiö hyödynsi edellisvuonna luotuja toimintamalleja, kuten virtuaalisia sisältökonsepteja, jotka välittivät musiikkia, viihdettä ja kulttuuria koteihin radiossa, televisiossa ja verkossa.

Syksyllä 2021 yhtiö lanseerasi kaksi

Miesten EM-jalkapallokisojen Suomi–Belgia-ottelu oli Ylen vuoden katsotuimpia urheilulähetyskiä, joka tavoitti hieman yli kaksi miljoonaa katsojaa.

Kuva: EPA-EFE/All Over Press

uudenlaista tapahtumaa. Ylen 95-vuotisjuhluvuoden kunniaksi uutena avauksena Levillä järjestettiin marraskuussa *Aurora*-tulevaisuustapahtuma, joka käsittelee vastuullisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja. Tapahtuman kumppaneina olivat muun muassa Visit Levi, ulkoministeriö sekä valtioneuvoston kanslia.

Marraskuussa Yle järjesti ensimmäistä kertaa yhteistyökumppaneiden kanssa Tampereella *Kulttuurigaalan*, joka palkitsi suomalaista kulttuuria poikkeuksellisen ajanjakson aikana. Yhteistyössä oli mukana kulttuuri- ja taidealan järjestöjä sekä Tampereen kaupunki, Veikkaus, Designmuseo, Serlachius-museo ja Museoliitto. Kulttuurigaala televisioitiin suorana sekä Yle TV1:ssä että Yle Areenassa.

Hyvin sanottu -hanke jatkui kiertueella ja kansalaiskeskusteluilla, jotka kokoavat eri taustoista tulevia ihmisiä kohtaamaan ja keskustelemaan. Ylen ja Erätauko-säätiön käynnistämän hankkeen tavoitteena on vahvistaa suomalaista keskustelukulttuuria ja luoda turvallisia keskusteluympäristöjä. Viisivuotisessa hankkeessa on mukana noin 150 yhteistyökumppania.

Edellisvuonna virtuaalisena toteutettu *Yle Olohuone* -konsepti uudistui ja onnistui kiertämään koronarajoitusten sallissa ympäri Suomea useilla paikkakunnilla. Samalla pilotoitiin onnistuneesti uutta kevyttä tuotantotapaa, jota hyödynnettiin alkukesän *Pointti*-tapahtumapäivissä Oulussa, Tampereella ja Lahdessa.

Urheilussa Yle välitti suomalaisille sekä kansainvälisiä arvokisoja että kotimaan urheilua eri lajeissa. Myös urheilutapahtumat edellyttivät poikkeusjärjestelyjä niin kisajärjestäjiltä kuin Yleltä.

Koronasta huolimatta urheilun tapahtumakirjo oli runsas ja kiinnostusti erittäin suurta yleisöä. Koronan vuoksi vuodella siirtyneet miesten jalkapallon EM-kisat keräsivät peräti 3,8 miljoonaa ja Tokion kesäolympialaiset 3,7 miljoonaa televisiokatsojaa.

Urheilulla on tärkeä rooli yhteisten kokemusten rakentajana elämäntavoil-

taan eriytyvässä ja pirstaloituvassa yhteiskunnassa. Yle tuo urheilutarjonnassaan esille myös harrastajamääriltään pienempiä lajeja ja edistää niiden näkyvyyttä. Edustettuina on yli sata lajia. Yle on tehnyt vuosien ajan määrätietoista ja uraauurtavaa työtä myös urheilun ja liikunnan tasa-arvon edistämiseksi.

Urheilun esitysoikeuksien hintakilpailun kiristyessä Yle on jatkanut yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa.

Vuonna 2021 Yle onnistui hankkimaan esitysoikeuksia niin kansainvälisiin kuin kotimaisiin arvokisoihin talvi- ja kesälajeissa. Kansainvälinen yleisurheiluliitto ja Euroopan yleisradioliitto EBU tekivät sopimuksen, jonka myötä yleisurheilun MM-kilpailut nähdään Ylen kanavilla myös vuosina 2025, 2027 ja 2029.

Vuoden 2021 lopussa Yle hankki ensi kertaa esitysoikeudet jääkiekkoliiga NHL:n peleihin kauden 2022–23 loppuun asti yhteistyössä Viaplayn omistavan Nordic Entertainment Groupin (NENT) kanssa. Sopimuksen myötä Yle näyttää 25 valitsemaansa ottelua sekä kaikki Stanley Cup -finaaliottelut suorina lähetyksinä TV2:ssa ja Yle Areenassa.

Draama-, asia- ja kulttuurisisällöt sekä lasten ja nuorten tarjonta

Yle tarjosi radiossa, televisiossa ja verkossa monipuolisen kattauksen asiasisältöjä, kulttuuria, musiikkia, draamaa, oppimista tukevia kokonaisuuksia sekä erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja sisältöjä. Vuoden 2021 tarjontaan sisältyi niin kotimaisia ja kansainvälisiä menestyksiä kuin uusia sisältöhankkeita eri-ikäisille yleisöille.

Vuoden suurimpiin satsauksiin kuului- vat vaaliohjelmien ja urheilun arvokisojen lisäksi perinteiset isot tapahtumat, kuten *Uuden Musiikin Kilpailu*, *Euroviisut*, *Nenäpäivä* ja *Linnan juhlat*, jotka toteutettiin koronarajoitusten oloissa poikkeusjärjestelyin, kansalaisia osallistaen ja digitaalista vuorovaikutusta hyödyntäen kaksikielisinä lähetyksinä.

Koronapandemia aiheutti sekä taloudellisia että aikataulullisia haasteita sisältöjen tuotannolle. Vaadittavat erikoisjärjestelyt ja rajoitukset kasvattivat jossain määrin sisällöntuotannon kuluja, ja osa tuotannoista lykkääntyi. Vuoden 2021 aikana suunnitellut draamatuotannot kyettiin kuitenkin toteuttamaan ilman merkittäviä viivästyksiä.

Kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä Yle hankki edellisvuosien tapaan etupäässä draamaa, viihdettä, dokumentteja ja asiasisältöjä, jotka on strategian mukaisesti suunnattu erityisesti alle 45-vuotiaille. Esimerkiksi nuorten dokumenttisarjat menestyivät tässä kohderyhmässä hyvin. Ylen välittämistä kotimaisista ohjelmista monet osoittautuivat menestyksiksi ja suomalaisten arvostamiksi, kuten minidraamasarja *Sisäilmaa*, *Sohvaperunat* sekä komediasarjat *Luottomies* ja *Modernit miehet*. Ylen kanavilla ja Yle Areenassa nähdyt ohjelmat saavuttivat edellisvuoden tapaan useita tv-alan Kultainen Venla-palkintoja.

Kotimaan tuotantojen ohella Yle jatkoi

aktiivista yhteistyötä pohjoismaisten sisäryhtiöiden (SVT, DR, NRK, RÚV) kanssa. Erityisesti draaman hankinnassa liittoutuminen on kiristyneessä esitysoikeuksien kilpailussa hyödyksi ja mahdollistaa kansainvälisiä yhteistuotantoja. Vuonna 2021 yhteistyön tuloksena Ylen kanavilla nähtiin muun muassa ihmissalakuljetuksesta kertova sarja *Rahti* sekä *Karpin* kolmas tuotantokausi, jotka kiinnostavat myös kansainvälisesti.

Yle pyrkii edesauttamaan kotimaisten tuotantojen pääsyä kansainväliseen levitykseen. Ylen kansainvälisessä myyntikatalogissa on tätä nykyä lähes 100 tv-ohjelmaa tai sarjaa muun muassa dokumenteista lastenohjelmiin ja draamaan, ja myynti on viime vuosina kasvanut. Vuonna 2021 ulkomaisia mediayhtiötä kiinnostivat esimerkiksi dokumentit *Revontulien armoilla* ja *Ukrainan vauvatehdas* sekä Ylen omana tuotantona valmistunut lastensuojelua käsittelevä sarja *Pala sydäimestä*, joka myytiin Pohjois-Amerikkaan. Viennin avulla on mahdollista edistää suomalaisen sisällöntuotannon

Ihmissalakuljetuksesta kertova *Rahti*-sarja syntyi kansainvälisen yhteistyön tuloksena. Kuvassa näyttelijä Yasmin Ahsanullah.

Kuva: Jarkko T. Laine

tunnettuutta sekä avata kansainvälisiä työtilaisuuksia alan tekijöille.

Ylen asiasisällöissä käsiteltiin ajan-kohtaisia ilmiöitä sekä historiaan, tieteseen, elämäntapoihin, terveyteen, hyvinvointiin ja oppimiseen liittyviä teemoja. Tarjontaan sisältyy monipuolinen valikoima dokumentteja sekä luonto-ohjelmia kotimaasta ja ulkomailta. Aihevalinnoissa ja sisällöissä tuodaan esille myös suomalaisen yhteiskunnan muutosta ja arkea, alueellisine ja kulttuurisine erityispiirteineen.

Vuoden aikana Yle toi ohjelmistoon useita kotimaisia sarjoja, jotka nousivat yhteiskunnallisiksi puheenaiheiksi. Näihin kuuluivat esimerkiksi Suomen lähihistoriaa valottava dokumenttisarja *Poliitikka-Suomi* ja suomettumista käsitellyt *Kylmän sodan Suomi*. Audion merkkita-pauksiin kuuluu Radioteatterin musiikkidraama *Armi Aavikon urasta ja elämästä, Armi – siinä välissä olin elossa*, joka keräsi kesällä Yle Areenassa yli miljoona kuuntelukertaa.

Edellisvuonna käynnistynyt mittava Ylen dokumenttiprojekti puolestaan seurasi lähes vuoden ajan koronapandemian vaikutuksia yhteiskunnassa ja suomalaisten arjessa pandemian alusta lähtien. Siitä kertova dokumenttisarja *Rankka vuosi* julkaistiin keväällä 2021. Samalla sarja tallensi tärkeällä tavalla poikkeusajan toimintaa jälkipolville.

Tampereen Mediapoliksessa tuotetuilla asiasisällöillä on erityinen roolinsa Suomen eri alueiden ja elämäntapojen kuvaajana. Aihepiirien kirjoa edustivat muun muassa kolme uutta dokumenttisarjaa: nuorista pohjanmaalaisista aikuisista kertova *LAKEUSlife*, neljän papin arkea kuvaava *Papisto* ja *Unelma Lapista*, jossa eri taustoista tulevat ihmiset pohivat suhdettaan pohjoiseen. Erilaisia elämäntarinoita käsitellään myös Ylen keskusteluohjelmissa, kuten *Flinkkilä & Kellomäki*.

Asiasisällöissä jatkettiin myös radiosisältöjen ja audion kerrontatapojen kehitystyötä osana audiouudistusta. Erityi-

sesti tieteeseen ja historiaan liittyvät uudenlaiset podcastit, kuten *Tiedetrippi* ja *Pieleen mennyt historia* löysivät Yle Areenassa myös uusia nuoria kuuntelijoita.

Ylen oppimisen sisällöt keskittyvät elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Ne vahvistavat yleissivistystä ja nyky-yhteiskunnassa tarpeellisia taitoja, kuten digitaitoja, mediakasvatusta, medialukutaitoa ja oppimistaitoja.

Oppimissisällöt ovat verkossa yhdenvertaisesti kansalaisten saatavilla, ja niitä sekä muita Ylen sisältöjä, kuten Yle Areenaa, hyödynnetään muun muassa kouluissa opetuksen tukena. Yle ei tarjoa opetussuunnitelman mukaisia sisältöjä.

Koronapandemian aikana Yle on pake-toinut sisältöjään etäopetuksen tueksi muun muassa opettajien ja Opetus-hallituksen toiveesta. Vuonna 2021 Yle Oppiminen keskittyi erityisesti media-kasvatukseen ja julkaisi muun muassa palkitun virtuaalisen pakohuonepeli *Trolli-bunkkerin*, jonka avulla käyttäjä oppii tunnistamaan valetietoa.

Yle jatkoi edelleen **lasten ja nuorten** sisältöjen ja palvelujen kehitystä.

Ylen suomen- ja ruotsinkielisissä lastenohjelmissa ryhdyttiin toteuttamaan strategiaa alle 15-vuotiaiden tarjonnan uudistamiseksi, sillä Yle tavoittaa 7–14-vuotiaat kouluikäiset kaikista ikäryhmistä heikoimmin. Tilanteen korjaamiseksi yhtiö lisää lastenohjelmien resursseja ja tarjontaa.

Vuonna 2021 yhtiö kasvatti koululaisille suunnattua ohjelmistoa ja tilasi tuotantoyhtiöiltä kouluikäisten draamaa ja animaatio-sarjoja vuosille 2022–23.

Sisällönsuunnittelun kantavana periaatteena on tarjota lapsille kehittäviä, turvallisia ja virikkeellisiä sisältöjä. Ne tukevat lapsen eri ikävaiheita ja myönteisen minä- ja maailmankuvan muodostumista sekä rohkaisevat lapsia uusien taitojen oppimiseen ja erilaisuuden ymmärtämiseen. Esimerkkinä tällaisesta lähestymistavasta on kuudesta erityislapsesta kertova *Eriyiset*-draamasarja, joka kiinnosti koululaisia ja heidän perheitään.

Lastenohjelmien lippulaiva *Pikku Kakkonen* on suunnattu lähinnä 3–6-vuotiaille, mutta Yle on laajentanut sen tarjontaa myös kaikkein pienimmille katsojille, uutena avauksena 20-osainen *Nappulat*-sarja. Pikku Kakkosen sisällöt tarjoavat eväitä ja virikkeitä lapsen kasvuun, ja niitä suunnitellaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa. Yle on koonnut ehdotuksia Pikku Kakkosen sisällöistä varhaiskasvatuksen hyödynnettäväksi omalle sivustolleen.

Pikku Kakkosen perinteiset lastenkonsernit toteutettiin koronarajoitusten vuoksi poikkeuksellisesti ilman yleisöä. Vuoden 2021 pääsiäisenä julkaistiin Sorin sirkuksen ja Pikku Papun orkesterin kanssa toteutettu *Pyjamasirkus* ja itsenäisyyspäivänä lastenmusiikkia eri vuosikymmeniltä esittävä *Aika metka matka* -konsertti.

Yle tarjoaa **nuorille ja nuorille aikuisille** uutisten lisäksi draamaa, dokumentteja, pelillisiä sisältöjä sekä asiaohjelmia ja musiikkia. Niissä käsitellään nuorten elämää koskettavia aiheita sekä yhteis-

kunnallisia teemoja. Ylen nuorten ja nuorten aikuisten tarjontaan kuuluvat muun muassa *Abitreenit*, *Docstop*, *Summeri* sekä nuorisomediat *Yle Kioski* ja *YleX*.

Lukiolaisille suunnattu *Abitreenit* on tarjonnut tukea ylioppilaskirjoituksiin jo yli 40 vuoden ajan, ja sitä hyödyntää suurin osa abiturienteista.

Vuonna 2021 Yle Areenassa julkaistiin kolme uutta nuorten draamasarjaa, joista uudenlaista toteutustapaa edustaa Pohjois-Karjalaan sijoittuva jännityssarja *Lovi*. Suuri osa sen näyttelijöistä on 17- ja 18-vuotiaita nuoria, joilla ei ole aiempaa kokemusta näyttelemisestä. Suosittu *Sekasin*-sarja keskittyi kolmannella tuotantokaudella erityisesti sodan vuoksi Suomeen tulleiden nuorten aikuisten mielenterveysongelmiin ja toi Ylen sisältöjen pariin uusia yleisöjä. Nuorten tekijöiden käsissä syntynyt *Hullu – hullumpi – yläaste* -animaatiosarja vankisti viidenellä kaudella asemansa yhtenä suosituimmista nuortensarjoista.

Vuoden uusiin avauksiin kuuluu myös keväällä nuorille suunnattu kampanja

Laadukkaat lastenohjelmat koetaan tärkeänä osana Ylen palvelua. Kuvassa Pikku Kakkosen juontaja Senja Meriläinen *Pyjamasirkus*ssa.

Kuva: Laura Pohjavirta

Oispa kesä, johon kerättiin nuorten jakamiseen keskittyvää sisältöä. Lisäksi Yle hyödyntää nuorten tarjonnassa uusia kerrota- ja julkaisutapoja, kuten Instagramissa julkaistavat lyhyttraamat, jotka tuovat esille nuoren polven tekijöitä tavoittaen etenkin 15–29-vuotiaita.

Nuorisomediat Yle Kioski ja YleX jatkoivat olemassa olevien kanavien sekä sisältöjen ja palvelujen kehitystä alle 30-vuotiaiden tavoittamiseksi. Sisältöjä julkaistaan nuorten ja nuorten aikuisten suosimilla alustoilla, kuten YouTubeissa ja sosiaalisessa mediassa sekä Yle Areenassa ja YleX:n radiolähetyksissä. Niissä käsitellään nuoria puhuttavia aiheita ja yhteiskunnallisia teemoja. Yle Kioski seurasi muun muassa Afganistanin kriisiä Kabulin valtauksen jälkeen suomenafganistanilaisen toimittajan juontamassa sarjassa sekä osallistui Ylen vaalikokonaisuuden suunnitteluun ja toteutukseen.

YleX korvasi edellisvuoden tapaan perinteisiä yleisötapahtumia virtuaalikonserteilla, joissa esiintyi monipuolisesti Suomen ykkösrivin artisteja ja tuttuja juontajia. YleX:n jokavuotinen Nenäpäivän *Naurumaraton* keräsi hyväntekeväisyyteen ennätykselliset yli 400 000 euroa. Sen juontajakaksikon, YleX Aamun Vikin ja Köpin nimikkopodcast on Suomen kolmanneksi kuunnelluin podcast suoratoistopalvelu Spotifyssa.

Osana monipuolista **kulttuuritarjontaa** Yle välitti konserttien ja musiikkiohjelmien lisäksi kulttuurisisältöjä eri taiteenaloilta radiossa, televisiossa ja verkossa. Vuoden 2021 alussa käynnistyi uudistunut monimediainen *Kulttuuricocktail*-kokonaisuus, joka käsittelee viikoittain televisiossa ja verkossa kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä. Uutena aloitti myös kirjallisuusaiheinen podcast, *Lukupiiri Tulusto & Kylmälä*.

Koronarajoitukset vaikuttivat erityisen paljon musiikin tuotantoihin. Yle taltioi vuoden aikana muun muassa Tampereen jazz happening -tapahtuman musiikkia sekä tapahtuma-alan tukikonsertin Tavas-tia-klubilta. Ohjelmistossa muisteltiin

myös edesmenneitä suomalaisen musiikin suurnimiä Pave Maijasta ja Frediä.

Radion Sinfoniaorkesterin konsertit toteutettiin pääosin ilman yleisöä ja vaihtelevin kokoonpanoin. Hankalista olosuhteista huolimatta RSO:n kaikki konsertit välitettiin yleisön saataville televisiossa, radiossa ja Yle Areenassa. Lähetykset korostivat orkesterin valtakunnallista merkitystä, kun konserttitoiminta monilla paikkakunnilla oli koronan vuoksi pysähtyneissä.

Uusi ylikapellimestari Nicholas Collon aloitti kautensa syksyllä 2021 menestyksekkäästi.

Kotimaisten tuottajien rooli Ylen tarjonnassa

Yhteistyö kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa on merkittävä osa Ylen tehtävää. Yle sekä hankkii esitettäväksi valmiita ohjelmia että osallistuu yhteistuotantoihin. Lisäksi Yle rahoittaa ja kehittää yhteistyössä uusia sisältöjä ja sisältöformaatteja. Hankinnat ja osaamisen jakaminen tuovat jatkuvuutta ja työtilaisuuksia alan tekijöille.

Osana ohjelmahankintaa Yle ostaa esitysoikeuksia kotimaisiin elokuviin ja toimii merkittävänä rahoittajana. Ylen esitysoikeuksien ennakko-ostot vastaavat yleensä 10–30 prosentin osuutta elokuvan kokonaisrahoituksesta.

Lähes puolet kaikista kotimaisista pitkistä elokuvista valmistuu Ylen rahoituksen turvin. Tavoitteena on hankkia vuosittain monipuolinen valikoima elokuvia, jotka kestävät aikaa, ja osaltaan mahdollistaa myös sellaisten elokuvien tekeminen, jotka eivät löydä paikkaansa kaupallisilla alustoilla.

Kotimaisen dokumenttielokuvan ja lyhytelokuvan tuotannolle ja näkyvyydelle Yle on erityisen tärkeä. Dokumenttielokuvissa ja lyhytelokuvissa Yle on tärkein rahoitukseen osallistuva media-yhtiö.

Vuonna 2021 Yle teki sopimuksen kymmenestä uudesta kotimaisesta pitkästä elokuvasta, 14 dokumenttielokuvasta

sekä 14 lyhytelokuvasta. Pandemiati-lanne on osaltaan vaikuttanut siihen, että tuotantoa ja sopimuksia on jouduttu lyk-käämään seuraavalle vuodelle.

Suomalaisen elokuvan kansainvä-listiin menestyksiin kuuluivat Cannesin elokuvajuhlilla nähdyt Juho Kuosmasen ohjaama *Hytti nro 6*, että Khadar Ahme-din ohjaama *Guled & Nasra*. Hytti nro 6 voitti Cannesissa arvostetun kakkospal-kinnon Grand Prix:n, ja kumpikin eloku-vista on saavuttanut lukuisia merkittä-viä palkintoja ympäri maailmaa. Elokuvat nähdään Ylellä vuonna 2022.

Svenska Yle – ruotsinkieliset sisällöt ja palvelut

Svenska Yle vastaa Ylen ruotsinkieli-sestä julkisesta palvelusta. Vuonna 2021 Svenska Ylen sisällöt ja palvelut tavoit-tivat viikoittain 89 prosenttia suomen-ruotsalaisista. Tavoittavuus on pysynyt korkealla tasolla, vaikka siinä on viime vuosina ollut hienoista laskua. (2020: 91 prosenttia).

Perinteisellä radiolla ja televisiolla on

edelleen iso merkitys suomenruotsalai-sille ja kaksikielisille. Vuonna 2021 aikuis-väestölle suunnattu radiokanava Yle Vega tavoitti 53 prosenttia ja nuorisokanava Yle X3M 27 prosenttia kohderyhmästä vii-koittain. Yle Teeman kanssa kanavapai-kan jakava Yle Fem tavoitti joka viikko 45 prosenttia suomenruotsalaisista.

Ruotsinkielinen Yle Arenan puolestaan tavoitti 50 prosenttia Suomen ruotsinkie-lisistä joka viikko, mikä on kaksi prosent-tiyksikköä enemmän kuin vuotta aiem-min, mutta hieman alle vuoden 2019 tason. Yle Arenan -palvelun merkitys jul-kaisusalustana on mediankäytön muut-tuessa kasvanut, kuten suomenkielisen Yle Areenankin.

Sisällöt ja julkaisu

Koronapandemia vaikutti monin tavoin Svenska Ylen sisältöjen suunnitteluun ja tuotantoihin, joita toteutettiin rajoitus-ten aikana erityisjärjestelyin. Svenska Yle panosti edelleen suoriin uutisisältöihin ja lisäsi suorien lähetysten määrää Yle Are-nan -palvelussa. Esimerkiksi kuntavaalien

Efter Nio uudisti sisältökonseptinsa onnistuneesti. Ohjelmaa juontavat Sonja Kailassaari sekä Janne Grönroos, joka on tuttu myös nuorisokanava X3M:n taajuudelta. Keskellä vieras Mia Anderssén-Löf.

Kuva: Dan Gustafsson / Parad Media

yhteydessä oli mahdollista seurata suorana kolmea aluelähetystä eri paikkakunnilta.

Vilkkaan uutisvuoden ja kuntavaalien lisäksi isot kansalliset juhlatapahtumat, kuten *Linnan juhlat* sekä suuret *UMK:n* ja *Euroviisujen* kaltaiset tapahtumatuotannot, olivat myös Svenska Ylelle iso ponnistus.

Svenska Yle on käsitellyt sisällöissään monipuolisesti koronapandemiaan liittyviä aiheita, uutisista asiasisältöihin. Muun muassa pandemian torjuntaa ja rokotuksia käsitelleet dokumentit *Pandemiförnekarna* ja audiosarja *Vaccinstrider* kiinnostivat ja puhuttivat suomenruotsalaisia. Samoin Yle Arenanin kolmiosainen ruotsalaisdokumentti *Vaccinkrigarna* herätti erittäin suurta kiinnostusta.

Vuonna 2021 Svenska Yle panosti etenkin nuorten yleisöjen tavoittamiseen vahvistamalla Yle Arenan -palvelun tarjontaa, uudistamalla svenska.yle.fi-verkkosivustoa ja kehittämällä uuden digitaalisen Yle-palvelun ruotsinkielistä sisältöä. Samalla Svenska Yle on siirtänyt painopistettä monimediaisiin verkkosisältöihin, jotka täydentävät perinteisiä uutisartikkeleita.

Svenska Yle on kohdistanut digitaalisen julkaisun rinnalla resursseja audio- ja videosisältöjen kehitykseen. Perinteisillä radiokanavilla ohjelmistoa on uudistettu panostamalla tapahtumallisiin sisältöihin ja yleisöjen sitouttamiseen.

Erityisenä kehityskohteena ovat olleet audion uudet muodot. Kaikki aiemmin muilla alustoilla julkaistut podcastit ovat kuultavissa keskitetysti Yle Arenan -palvelussa. Sen tavoitteena on tuoda selkeyttä ja helpottaa sisältöjen löydettävyyttä. Svenska Yle julkaisi vuoden aikana myös uusia, menestyneitä podcasteja. Lisäksi Svenska Yle käynnisti audiosisältöjen vaihdon Ruotsin yleisradioyhtiö Sveriges Radion yhteistyönä. Sen myötä SR:n sisältöä voidaan tarjota sekä Svenska Ylen perinteisissä radiolähetyksissä että digitaalisessa muodossa.

Nuorisokanava Yle X3M osallisti nuoria

ja nuoria aikuisia muun muassa Nenäpäivänä yli 66 tuntia kestäneessä maratonlähetyksessä, joka keräsi hyvänteleväisyyteen yli 53 000 euroa. Nuoremmille yleisöille suunnatut sarjat, kuten *Sex & sånt* ja ilmastonmuutosta arjen tasolla pohdiskellut *Nadde förstör världen* herättivät niin ikään kohderyhmässään kiinnostusta.

Yle Fem -televisiokanavan lippulaiva, keskusteluohjelma *Efter Nio*, uudisti sisältökonseptiaan ja rekrytoi toiseksi juontajaksi Yle X3M -kanavan tunnetun radiojuontajan Janne Grönroosin Sonja Kailassaaren rinnalle. Uudistus osoittautui onnistuneeksi. *Efter Nio* pureutuu ajankohtaisiin aiheisiin ja ilmiöihin haastatteleamalla pääasiassa ruotsin- ja suomenkielisiä vieraita valitun teeman ympäriltä. Sen lisäksi Yle Fem lanseerasi uuden Grönroosin vetämän talkshown *Succékväll*.

Vuoden suursatsauksiin lukeutuu myös toukokuussa järjestetty *Skolmusik-*musiikkitapahtuma, jonka Svenska Yle välitti verkossa. Koronarajoitusten vuoksi tapahtuma toteutettiin virtuaalisesti, mikä vaati Svenska Yleltä erityisiä teknisiä järjestelyjä. Yhteisölliseen laulutapahtumaan osallistui tuhansia koululaisia eri puolilta Suomea.

Svenska Yle on kehittänyt aktiivisesti lasten ja nuorten sisältöjä, joiden pääjulkaisualusta on Yle Arenan. Pikkulapsille suunnattu perinteinen *BUU-klubben* nähdään myös Yle Fem -kanavalla. Edellisvuonna lanseeratun päivittäisen *Hajbo*-uutislähetysten lisäksi Svenska Yle kehitti Arenan- palveluun uuden lapsille ja nuorille suunnatun uutiskonseptin *Wattnytt*, josta nähdään lyhyt lähetys myös televisiossa lauantaiaamuisin.

Uusiin vaikuttaviin sisältöhankkeisiin kuuluu *Spegeln på skolgården* -draama, joka oli interaktiivinen, lasten omien koulujen pihalla tapahtuva ohjelmatuotanto. Siihen osallistui yli 160 suomenruotsalaista koulua.

Svenska Yle on edistänyt viime vuosina suunnitelmallisesti ruotsinkielisten sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta.

Vuoden 2019 lopusta lähtien Yle on tarjonnut selkouutisia myös ruotsiksi. Sisältöjä on tuotettu myös viittomakielelle, kuten *Katso satu* -lastensarja, vaalikeskustelut ja *Fest på slottet* (Linnan juhlat) vuonna 2021. Svenska Ylen kehitystyö ääniohjattaviin palveluihin auttaa näkövammaisia hyödyntämään sisältöjä ilman tietokoneen näppäimistöä tai hiirtä.

Onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä

Yle selvittää toiminnan merkitystä ruotsinkieliselle ja kaksikieliselle väestölle vuosittain tehtävällä kyselytutkimuksella. Sen mukaan suomenruotsalaiset kokevat Ylen tärkeäksi yhteiskunnalle ja katsovat sen onnistuneen tehtävässään. Vuoden 2021 kyselytutkimuksessa Svenska Yle arvioitiin jälleen kuuden mediatoimijan joukossa luotettavimmaksi. (Ylen arvo suomenruotsalaisille 2021, IRO Research Oy)

Svenska Yle sai kyselyssä julkisen palvelun tehtävien hoidosta arvosanan 4,4 asteikolla yhdestä viiteen (vuonna

2020:4,49). Tulos on pysynyt viime vuodelt varsin vakaana. Svenska Ylen merkitys henkilökohtaisessa mediankäytössä nousi hieman edellisvuodesta ja sai arvosanaksi 7,2 asteikolla yhdestä kymmeneen.

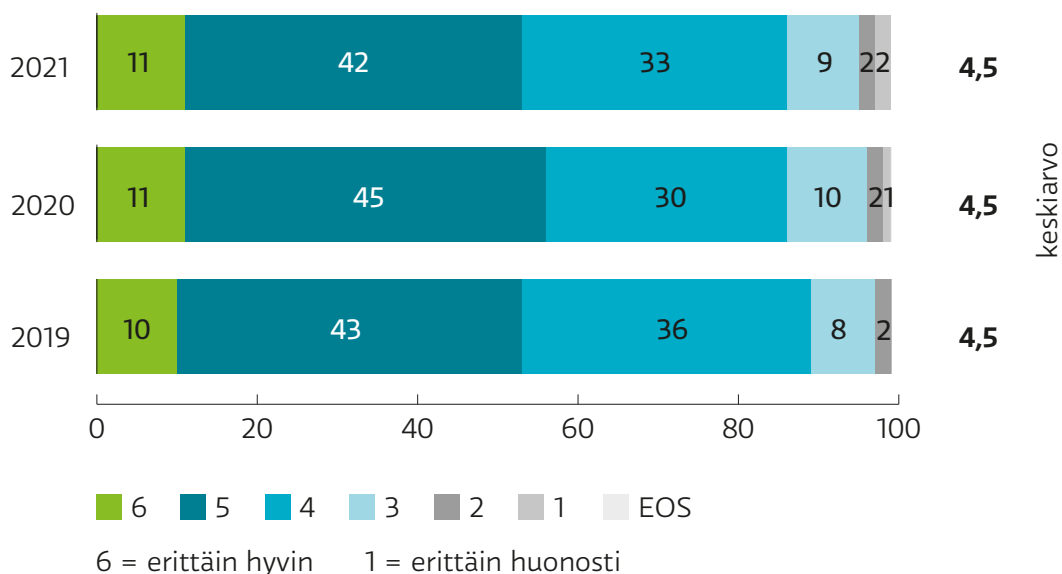
Strategian mukaisesti Svenska Yle on edistänyt monimuotoisuutta ja moniäänisyyttä sisällöissään, mikä näkyy suomenruotsalaisten arvioissa. Kyselyn mukaan entistä useampi eli 70 prosenttia suomenruotsalaisista on täysin tai melko samaa mieltä siitä, että Svenska Yle ymmärtää ja tuntee heidän arkeaan.

Svenska Yle tekee lisääntyvässä määrin yhteistyötä luovan alan kumppaneiden ja muun median kanssa. Vuoden aikana yhteistyöllä edistettiin muun muassa journalistien koulutusta ja kielenhuoltoa. Yhteistyöstä kerrotaan tarkemmin luvussa 5.2.

3.3 SAAMENKIELISET PALVELUT

Ylen saamenkielinen toimitus Yle Sápmi on osa yhtiön uutis- ja ajankohtaistoimintaa.

Svenska Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä 2019–2021

Lähde: Ylen arvo suomenruotsalaisille 2021, IRO Research Oy

Saamenkielisen toimituksen tehtäviin kuuluvat saamenkieliset ja saamelaiskulttuuria koskevat sisällöt ja palvelut, jotka tukevat saamen kielten ja kulttuurin elinvoimaa.

Toimitus tuottaa säännöllisesti audio-, video- sekä tekstisisältöä kolmella Suomessa puhutulla saamen kielellä eli inarin-, koltan- ja pohjoissaameksi sekä suomeksi. Uutis- ja ajankohtaissisältöjen lisäksi tarjontaan kuuluu kulttuuria, lasten- ja nuorten ohjelmia sekä hengellisiä sisältöjä radioon, televisioon, verkkoon, Yle Areenaan ja sosiaaliseen mediaan.

Saamenkielisellä toimituksella on toimitilat Inarissa, Enontekiöllä sekä Utsjoella. Toimittajia työskentelee saamelaisalueen lisäksi myös pääkaupunkiseudulla.

Vuonna 2021 toimitus jatkoi pääosin etätöyöskentelyä, jota tukivat edellisvuonna hyväksi osoittautuneet käytännöt

ja tekninen valmius. Esimerkiksi mobiilivälineiden käyttö audio- ja videotuotannossa on vakiintunut arjen rutiiniksi ja mahdollistaa toimittajien tiiviimmän läsnäolon kentällä. Mobiilitekniikan ansiosta toimitus on pystynyt tuottamaan sisältöjä saamelaisalueen lisäksi suurimmista saamelaisyhteisöistä eli Rovaniemeltä, Oulusta, Tampereelta, Turusta sekä pääkaupunkiseudulta.

Yle Sámi Radion kanavalla lähetetään radio-ohjelmaa noin 8 tuntia arkipäivisin. Vuonna 2021 radion kokonaistuntimäärä hieman väheni, mikä johtuu siitä, että nuorten aikuisten *Sohkaršohkka*-radiolähetys lopetettiin edellisvuonna ja tarjontaa keskitettiin nuorten suosimille alustoille, sosiaaliseen mediaan ja Yle Areenaan. Uudistus on tuonut saamenkielisten palvelujen pariin uutta nuorta yleisöä.

Kaikkia kolmea saamen kieltä kuullaan

Sohkaršohkka (suom. Sokerishokki) tarjoaa some- ja radiosisältöjä nuorille saamenkielellä. Kuvassa Xia Torikka (vas.) ja Sáárákáisá Seurujärvi vapputunnelmissa.

Kuva: Vesa Toppari/Yle

ohjelmavirrassa sekä käytetään juontokielenä joka päivä. Niiden tarkkaa tuntimäärää ei voi lähetyksistä eritellä, mutta kunkin kielen suhteellinen osuus on pysynyt viime vuosina suunnilleen samana. Eniten sisältöä on pohjoissaameksi. Inarin- ja koltansaamenkielistä sisältöä kuullaan iltapäivälähetyksissä vähintään neljänä päivänä viikossa.

Radion rinnalla audiotuotannolla on saamelaiden mediankäytössä suuri merkitys, sillä saamen kieltä ei ole mahdollista kuulla kaikkialla siellä, missä saamelaisia asuu. Audioiden julkaisu Yle Areenassa ilman aika- ja maarajauksia on tuonut sisällöt yhä useamman käyttäjän ulottuville.

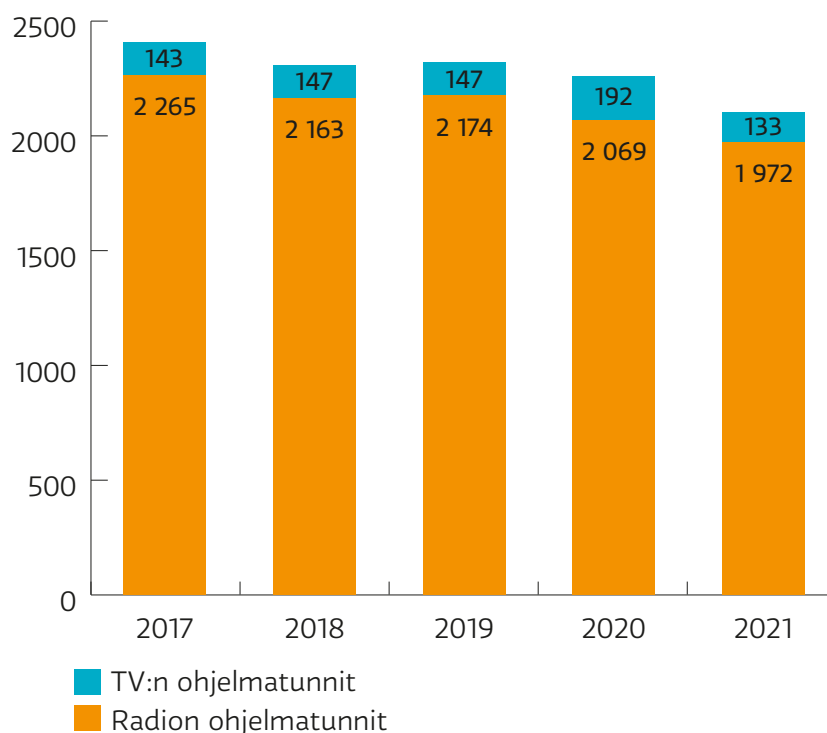
Saamenkielisille television katsojille Yle Sápmi tarjosi vuonna 2021 pääasiassa uutis- ja ajankohtais- sekä lastensisältöjä. Saamenkielisellä *Yle Oddasat* -uutisten ensilähetyksellä oli keskimäärin 154 000 katsojaa. Mediankäytön trendiä noudatellen katsojamäärä pieneni kym-

menillä tuhansilla edellisvuodesta. Varsinkin koronaviruksen alkuvaiheissa vuonna 2020 television katsojamäärät olivat korkeita, mutta tilanteen vakiintuessa ne ovat palautuneet pandemiaa edeltävälle tasolle.

Yhteispohjoismainen *Oddasat*-ensilähetyksen puolesta tavoitti keskimäärin runsaat 61 000 katsojaa. Luku on vaihdellut vuosittain 38 000–70 000 katsojan välillä, joten tavoitavuutta voi pitää hyvänä.

Syyskaudella 2021 Yle Oddasat -lähetyksen konseptia uudistettiin niin, ettei niissä ole enää uutisjuontajaa. Lähetyksen tekninen kokoaminen siirtyi Inarista Tampereelle, missä kaikki alueelliset tv-lähetykset koostetaan, mutta kaikki sisältö tuotetaan saamenkielisissä toimituksissa eri puolilla Suomea. Näin uutistoimittajat pystyvät olemaan enemmän ihmisten parissa kentällä. Kevyempi tuotantomalli mahdollistaa uusia ilmaisu- sekä kerrontamuotoja, ja videoita voidaan joustaa-

Saamenkieliset palvelut radiossa ja televisiossa 2017-2021

vammin hyödyntää eri välineissä.

Lisäksi saamenkielinen toimitus on tuottanut verkkovideolähetyksiä yhteisistä hetkistä ja tapahtumista Saamenmaalla. Esimerkiksi keväällä 2021 toteutettiin yhdessä Yle Luonnon kanssa *Suuri jäälive* -lähetys Yle Areenassa, jossa seurattiin kahden viikon ajan jäidenlähtöä Tenojoella. Jäälive oli yleisömenestys tavoittaen Yle Areenassa yli 600 000 katsojaa. Sisältöä tuotettiin myös radioon ja sosiaaliseen mediaan.

Nuorten saamenkielisten tavoittamiseksi toimitus on kehittänyt Sohkaršohkan videotuotantoa ja julkaisumuotoja, esimerkiksi uusia videosarjoja. Kevätkaudella Yle Areenaan tuotettiin useita haastevideoita ja syyskaudella minidokumentti sateenkaarinuoresta. Myöhemmin toimitus sai Ylen kehittämisrahaa kahteen uuteen saamelaisnuorista kertovaan dokumenttiin. Ne julkaistaan vuoden 2022 alussa.

Uudistuksen myötä Sohkaršohkan tuottamat videot tavoittavat sosiaalisessa mediassa säännöllisesti kymmeniätuhansia käyttäjiä sekä TikTokissa että Instagramissa. Enimmillään käynnistyksiä on ollut esimerkiksi TikTokissa yli 170 000. Sisältöjä seuraavat pääasiassa 15–35-vuotiaat.

Yle Sápmi tuottaa myös **verkkoartikkeleita** säännöllisesti inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kielillä sekä suomeksi. Vuoden aikana toimitus julkaisi verkkosivuillaan lähes 1 000 artikkelia, joille kertyi keskimäärin runsaat 55 000 sivulatausta viikossa.

Uhanalaisilla saamen kielillä tuotettuja audio- ja videosisältöjä on tuotu entistä monipuolisemmin esille osana verkkoartikkeleita sekä Yle Areenassa. Vuonna 2021 aloitettiin myös Ylen saamenkielisten verkkosivujen uudistus, joka valmistui vuoden 2022 alkupuolella.

Yle Sápmi julkaisee **lastensisältöjä** radion ja television lisäksi Yle Areenassa. *Binna Bámma* -lastenohjelma tuotantoa jatkettiin edellisvuosien tavoin radioon. Ohjelmaan liittyviä audioita alettiin julkaista säännöllisesti myös Yle Areenassa,

jossa ne saavuttivat heti vakiintuneen kuuntelijakuntansa.

Unna Junná -lastenohjelmaa esitettiin kevät- ja syyskaudella maanantaiaamuisin TV2-kanavalla ja Yle Areenassa yhteensä 30 jaksoa. Ohjelma tavoitti televisiossa keskimäärin 20 000 katsojaa.

Yle Sápmi kehitti edelleen Yle Lasten Areenan saamenkielisten sisältöjen paketoitua ja julkaisua vastatakseen lapsiperheiden muuttuviin mediankäytön tarpeisiin. Verkkopalvelun suosituimpia sisältöjä ovat yhä pari vuotta sitten julkaistut saamenkieliset Muumilaakso-animaatiot. Jaksot ovat tavoittaneet kymmeniä tuhansia katsojia.

Saamelaiskielet ovat uhanalaisia kieliä, minkä vuoksi alalla työskentelevien toimittajien ammattitaidon ylläpitäminen on tärkeää. Saamenkielisen toimituksen työntekijöillä on mahdollisuus osallistua säännöllisesti Ylen Journalismin akatemian koulutuksiin. Lisäksi toimittajille on tarjottu teknistä koulutusta ja kielenhuoltoa kaikilla saamenkielillä.

Vuonna 2021 toteutettiin saamenkielinen toimittajaharjoittelijaohjelma. Sen tavoitteena oli kartoittaa yhteistyökumppaneita ja saada saamelaisen journalismin pariin uusia toimittajia. Harjoitteluohjelmaan valittiin ensivaiheessa viisi henkilöä, jotka edustivat kaikkia Suomessa puhuttuja saamelaiskieliä. Kokeemukset olivat hyviä ja niitä aiotaan hyödyntää uusien harjoitteluohjelmien suunnittelussa.

3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

3.4

Laki antaa Ylelle tehtäviä, jotka liittyvät yhdenvertaisuuden, suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen. Tavoitteena on tukea kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja siitä käytävään keskusteluun sekä yhteisiin elämyksiin ja kokemuksiin. Yle palvelee mediankäyttäjinä myös sellaisia erityis- ja vähemmistöryh-

miä, joille muuta mediatarjontaa on saatavilla vähän.

Monimuotoisuuden huomioimiseksi Yle huolehtii siitä, että erilaisista taustoista tulevat, kuten kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat tulevat tasavertaisesti kohdelluiksi. Ylen tavoitteena on, että erityis- ja vähemmistöryhmien edustajia nähdään yhä enemmän osallistujina, asiantuntijoina ja tekijöinä myös muulle väestölle suunnatuissa sisällöissä.

Yle tarjoaa sisältöjä ja palveluja suomen, ruotsin ja saamen kielten lisäksi viittomakielellä, selkosuomeksi sekä englannin, venäjän, romanin ja karjalan kielillä. Media-yhtiöstä mikään muu ei tarjoa tällaisia vähemmistökielisiä palveluita, ei myöskään kotimaisia lastenohjelmia kaikilla kotimaisilla kielillä.

Saavutettavuus on liitetty entistä kiinteämmin osaksi Ylen tarjonnan suunnittelua ja se on yksi strategian painopisteistä tuleville vuosille. Vuonna 2021 Yle laati uuden saavutettavuuden toimintasuunnitelman, jonka myötä Yle aikoo lähivuosina edelleen lisätä viittomakielistä palvelua ja kuvailutulkkauksia sekä kehittää digitaalista käyttökokemusta ja parantaa verkkopalveluiden teknistä saavutettavuutta.

Vuonna 2021 yhtiö jatkoi lisäpanostuksia etenkin viittomakielisiin palveluihin, kuvailutulkkauksiin ja suoratekstityksiin.

Tekstitykset ja kuvailutulkkaus

Yle tuottaa kahdenlaisia ruututekstityksiä: käännöstekstityksiä sekä ohjelmatekstityksiä, joiden kohderyhmää ovat erityisesti huonokuuloiset.

Kaikki vieraskieliset tv-ohjelmat, myös ruotsinkieliset, käännetään suomeksi. Käännöksiä muista kielistä ruotsiksi tehdään erityisesti Yle Teema & Fem -kanavan ohjelmistossa, mutta niitä on lisätty muillakin kanavilla. Tavoittavuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi Yle käänsi ohjelmiaan vuonna 2021 myös

muun muassa englanniksi ja pohjoissuomeksi.

Ohjelmatekstitys liitetään lähes kaikkiin Ylen suomen- ja ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin joitakin suoria lähetyksiä lukuunottamatta. Melkein kaikki televisioon ohjelmatekstitettyt lähetykset julkaistaan tekstitettyinä myös Yle Areenassa. Ohjelmatekstitys on lakivertoinen palvelu.

Vuonna 2021 Yle panosti erityisesti suorien lähetysten tekstitykseen, joka on teknisesti haastavaa ja tehdään yhä etupäässä ihmisvoimin. Suoratekstitettyjen ohjelmien määrä kasvoi merkittävästi aiemmasta, kun arki-iltojen ajankohtaislähetykset *Puoli seitsemän*, *A-studio*, *Perjantai* ja *Uutis-Suomi* tulivat suoratekstityksen piiriin. Lisäksi Yle tekstitti ensimmäistä kertaa suorana *Euroviisujen* pitkät finaalilähetykset ja alkoi suoratekstittää alueellisten tv-uutisten uusintoja.

Vuoden 2022 alusta lähtien Ylen on lain mukaan tekstitettävä kaikki muut suorat lähetykset kuin suorat musiikkiesitykset ja alueelliset ensilähetykset. Myös päivittäinen *Ylen aamu* -lähetyks ja ruotsinkielinen *TV-nytt*-uutislähetyks alkoivat näkyä tuolloin suoraan tekstitettyinä.

Ennalta valmistuvien ohjelmien tekstityksissä Yle hyödyntää koneavusteisuutta ihmistyön tukena. Puheentunnistukseen perustuvaa sanelutekniikkaa on testattu myös osana suorien lähetysten tekstitystä. Ensimmäinen koneavusteinen suoratekstitys tuotettiin itsenäisyyspäivän *Kohti Linnan juhlia* -lähetykseen.

Äänitekstitys on palvelu, jossa ruudulla näkyvä käännöstekstitys kuuluu synteettisenä puheena. Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia ja sokeita sekä henkilöitä, joille tekstin lukeminen on muista syistä hankalaa.

Yle liittää äänitekstityksen kaikkiin vieraskielisiin käännöstekstitettyihin ohjelmiin. Äänitekstityspalvelu toimii myös Yle Areenassa, jossa se on toteutettu näkövammaisten toiveiden mukaisesti ensisijassa mobiililaitteilla, joita näkövammaiset käyttäjät itse suosivat.

Vuonna 2021 äänitekstitys lisättiin myös Ylen uutislähetysiin, mikä edellytti siirtymistä kuvaan poltetuista tekstityksistä DVB-tekstitystekniikkaan. Muutoksen myötä tekstityksissä ilmeni tilapäisesti teknisiä ongelmia, joiden vuoksi entistä käytäntöä päätettiin jatkaa, kunnes uusi äänitekstityspalvelu toimii moitteettomasti.

Kuvailutulkkaus välittää ohjelman visuaalisen viestin sanallisessa muodossa. Palvelusta hyötyvät näkövammaisten lisäksi esimerkiksi autismin kirjon henkilöt. Yle esittää kuvailutulkkauksia sekä suomeksi että ruotsiksi.

Kuvailutulkattujen ohjelmien määrä lisääntyi jälleen merkittävästi vuonna 2021. Elokuviin ja dokumenttien lisäksi Yle otti kuvailutulkkauksen piiriin draamasarjoja, kuten *Sisäilmaa* ja *Pala sydäimestä* sekä klassikkoanimaation *Lumiukko*.

Viittomakieliset palvelut

Kuuroja ja viittomakielisiä varten Yle lähettää päivittäin viittomakieliset tv-uutiset, jotka löytyvät myös Yle Areenasta. Lisäksi viittomakielellä välitetään muun muassa A-studion lähetyskäskeä, eduskunnan kyselytunnit, vaaliohjelmia sekä lastenohjelmia.

Viittomakielisiä tv-uutisia katsoi vuonna 2021 keskimäärin 320 000 henkilöä. Edellisvuonna alkanut viittomakielinen keskusteluohjelma *Mikaela & Thomas* Yle TV1:ssä ja Yle Areenassa on saavuttanut vakiintuneen yleisön, ja sillä oli televisiossa keskimäärin 61 000 katsojaa.

Koronapandemian aikana Yle on välittänyt kymmeniä suoria erikoislähetyskäskeä, joista lähes kaikki on tulkattu suomalaiselle viittomakielelle. Näistä valtaosa oli koronaan liittyviä suoria tiedotustilaisuuksia.

Kuvailutulkkauksen piiriin otettiin vuonna 2021 myös draamasarjoja kuten Ylen omana tuotantona valmistunut, lastensuojelua käsittelevä sarja *Pala sydäimestä*.

Kuva: Johanna Kannasmaa/Tomi Paijo, Yle

Yle tulkkaa ohjelmia myös harvinaisemmalle suomenruotsalaiselle viittomakielelle. Vuonna 2021 tällaisia ohjelmia olivat *Regeringens åtgärder mot coronaviruset* sekä itsenäisyyspäivän *Fest på slottet* -lähetys. Lisäksi Yle esittää lastenohjelmia suomenruotsalaiselle viittomakielelle tulkkatuina.

Yle Uutiset selkosuomeksi – Yle TV1, Yle Radio Suomi ja Yle Mondo, verkko, Yle Areena

Yle Uutiset selkosuomeksi kertoo uutiset helpolla suomen kielellä siten, että aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen. Uutiset palvelevat televisiossa, radiossa ja verkossa heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä. Selkouutisista hyötyvät myös suomen kieltä opiskelevat, maahanmuuttajat, muistisairaat ja iäkkäät. Selkokielen tarvitsijoita on Suomessa Selkokeskuksen arvion mukaan noin 650 000–750 000.

Selkouutiset lähetetään Yle Radio Suomessa iltaisin ja Yle Mondossa useaan kertaan päivässä sekä Yle TV1:ssä arkipäivisin. Radion ja television lähetykset ovat saatavilla myös Yle Areenassa. Lisäksi uutiset ovat luettavissa selkouutisten verkkosivuilla.

Television selkouutisilla on joka arkipäivä noin 150 000–250 000 katsojaa ja illan radiolähetyksellä noin 50 000 kuuntelija. Vuoden 2021 kuntavaaleissa Yle toteutti järjestyksessään toisen selkokielen vaalitentin, johon osallistuivat eduskuntapuolueiden edustajat ja joka tavoitti noin 250 000 katsojaa.

Yle News – englanninkieliset uutiset – Yle Radio 1 ja Yle Mondo, verkko ja sosiaalinen media

Yle News tekee sisältöjä suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saame. Kohderyhmänä ovat myös Suomessa vierailevat turistit sekä

Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat henkilöt.

Yle News keskittyi vahvistamaan verkko- ja mobiilisisältöjen tarjontaa sekä jatkoi arkipäivien uutislähetystyötä radiossa. Yle News tuottaa myös viikoittaista podcast-ohjelmaa *All Points North*. Podcastin yleisöstä yli puolet on alle 45-vuotiaita.

Vuonna 2021 Yle News toteutti Suomessa asuville ulkomaalaisille heidän äänioikeudestaan kuntavaaleissa kertovan ja avustavan verkkopalvelun *Can I vote*, joka oli ensimmäinen laatuaan Suomessa. Lisäksi toimitus teki englanninkielisen version Ylen kuntavaalikoneesta.

Novosti Yle – venäjänkieliset uutiset – Yle TV1, verkko ja sosiaalinen media

Novosti Ylen pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2021 toimitus teki uutisia televisioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. *Novosti Ylen* päivittäisellä tv-uutislähetyksellä oli vuonna 2021 keskimäärin 225 000 katsojaa, mikä on hieman edellisvuotta vähemmän. Venäjänkielisten verkkouutisten parissa käytetty aika kasvoi edelleen.

Yle Novosti teki venäjänkielisen version Ylen kuntavaalikoneesta ja järjesti suoran kuntavaalitentin Yle Areenassa ja sosiaalisessa mediassa. Kuntavaalien tulostilasta sosiaaliseen mediaan tehtiin suora venäjänkielinen striimi. Niin ikään Uuden Musiikin Kilpailun finaalissa ja Euroviisujen finaalissa oli tarjolla venäjänkielinen selostus.

Romano mirits - Yle Radio 1 ja Yle Areena

Viikoittainen 15-minuuttinen ohjelma sisältää ajankohtaista asiaa romaneista ja romanikulttuureista, mukaan lukien romaninkieliset uutiset. Ohjelman tavoitteena on edistää romanikielen säilymistä ja kehittämistä. *Romano miritsin* haastatteluissa

TV-KANAVILLA JA YLE AREENASSA (SULUISSA VUOSI 2020)

- Oddasat 178 tuntia (181)
- Yle News 18 tuntia (18)
- Novosti Yle 28 tuntia (28)
- Viittomakielinen palvelu 320 tuntia (211)
  - A-studio sekä ajankohtaisohjelmisto, ml. Tasavallan presidentin uudenvuodenpuhe, koronaerikoislähetysohjelmisto, lastenohjelmaa, Yle Uutiset viittomakielellä, Mikaela & Thomas, Eduskunnan kyselytunnit
- Yle Uutiset Selkosuomeksi 16 tuntia (16)
- Kuvailutulkkaukset 142 tuntia (85)
  - Muun muassa sarjat Sisäilmaa, Pala sydäimestä, Ohuella langalla, White wall ja Joulukalenteri sekä elokuvat Aalto, Neiti Aika, Koirat eivät käytä housuja, Ensilumi sekä Marian paratiisi

Muunkielisiä (arabia, kurdi, persia/dari, somali) koronatiedotteita 15 tuntia

RADIOSSA (SULUISSA VUOSI 2020)

- Romano mirits 13 tuntia (13)
- Yle News 18 tuntia (18)
- Yle Uutiset selkosuomeksi 31 tuntia (30)
- Yle Nyheter på lätt svenska / Uutiset selkoruotsiksi 21 tuntia (26)

käsitellään laajasti yhteiskunnallisia asioita romaninäkökulmasta. Ohjelman kahdesta freelancer-toimittajasta toinen edustaa romaniväestöä. Romano miritsin sisältöjä kehitetään yhteistyössä romaninyhteisön kanssa.

Edellä mainittujen palvelujen lisäksi Yle julkaisee erityisesti maahanmuuttajille ja vieraskielisille suunnattua *Yle Kielikoulu–Yle Språkskolan* -palvelua, jossa suomea ja ruotsia voi opiskella Ylen ohjelmatekstitettyjen videosisältöjen kautta. Kielen oppimista tuetaan tuottamalla tekstityksiin tukikäännöksiä Suomessa eniten puhutuilla kielillä. Vuonna 2021 palveluun lisättiin uusina kielinä kiina, thai, vietnam ja puola.

3.5 3.5 HARTAUSOHJELMAT

Yle lähettää lakiin pohjautuen valtakunnallisia hartausohjelmia radiossa, televisiossa ja Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Ohjelmien sisällöstä vastaavat Ylen kanssa yhteistyössä Kirkon viestintä sekä Kyrkans central för det svenska arbetet. Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengellisiä ohjelmia. Ylimpänä toimielimenä on kristillisten hartausohjelmien valvontaelin, joka hyväksyy lähetyssuunnitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat saavat omia hartauslähetyksiä Ylen ohjelmistoon.

Koronarajoitusten vuoksi esimerkiksi suomenkielisistä radiohartauksista merkittävä osa piti edelleen tallentaa etänä, koska aluestudiot olivat poissa käytöstä. Hyvällä Ylen ja kirkkokuntien yhteistyöllä lähetykset toteutuivat onnistuneesti.

Hartausohjelmilla on varsin vakiintunut yleisö Ylen suomen- ja ruotsinkielisillä kanavilla, vaikka suomenkielisten lähetysten kuulija- ja katsojamäärissä on viime vuosina ollut laskua. Hartausohjelmia seurataan yhä enemmän myös Yle Areenasta.

Vuonna 2021 Yle välitti jumalanpalveluksia Yle TV1:ssä suomeksi joka sunnuntai sekä kristillisinä juhlapyhinä, kaikkiaan

61 lähetystä, joista suurin osa uusittiin maanantaisin. Niihin kuuluu pandemian alussa luotu uusi jumalanpalvelusformaatti *Studiokirkko*. Uudenlaisia jumalanpalveluksia edustavat myös ohjelmistossa jatkaneet *Reissukirkko*, *Riemulaulut* ja *Nojatuolikirkko*. Lähetyksistä vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien jumalanpalveluksia oli 5, ortodoksia 5 ja katolisia 1. Näiden lisäksi lähetettiin erikseen ekumeeninen joulu, Vatikaanin jouluyön messu ja paavin joulutervehdys.

Suosituimpia tv-jumalanpalveluksia olivat itsenäisyyspäivän kaksikielinen ekumeeninen juhla jumalanpalvelus, joka keräsi 289 200 katsojaa sekä pääsiäisjumalanpalvelus, johon yhdistyi Ylivieskan kirkon vihkiminen käyttöön. Sitä seurasi ensilähetyksessä 253 800 katsojaa ja uusinta mukaan lukien yli 330 000 katsojaa.

Lisäksi televisiossa esitetään lauantaisin *Pisara*-ohjelma, jossa vieraat kertovat elämästään ja suhteestaan Raamattuun. Sen katsojamäärät ovat viime vuosina laskeneet.

Suomenkielisiä radiojumalanpalveluksia ja -hartauksia kehitettiin sisällöllisesti vuoden aikana. Kuukausittain toteutettiin *Pyhiinvaelluskirkkoja*, *Musiikkijumalanpalveluksia*, *Kirkkokahvijumalanpalveluksia* sekä *Meditatiivinen messu*.

Yle Radio 1:n ohjelmistoon kuuluvat suomenkieliset päivittäiset aamu- ja iltahartaudet sekä sunnuntaisin ja juhlapyhinä lähetettävät jumalanpalvelukset. Hartausohjelmiin luetaan myös *Hartaita säveliä* -musiikkiohjelmat. Vuoden aikana tuotettiin yhteensä 625 aamu- ja iltahartausta, jotka kuultiin myös uusintoina. Hartausohjelmat ovat yhä kanavan kuunnelluimpia ohjelmia, joskin kuuntelijamäärät jatkoivat hienoista laskua.

Yle välitti jumalanpalveluksia radiossa suomeksi joka sunnuntai sekä kirkollisina juhlapyhinä. Luterilaisia radiojumalanpalveluksia oli vuoden aikana yhteensä 61. Sunnuntaiaamupäivän myöhemmällä ohjelmapaikalla vuorottelivat vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien

(22 kpl), ortodoksien (26) ja katolisten jumalanpalvelukset (3) sekä ns. kesäjuhlaradioinnit (2). Ekumeenisia lähetyksiä oli kaksi ja luterilaisten herätysliikkeiden lähetyksiä kolme. Suomenkielisten radiojumalanpalvelusten kuulijamäärä laski noin viidenneksen, ja ruotsinkielisten pysyi ennallaan.

Ruotsinkieliset radiohartaudet, jumalanpalvelukset ja muu hartausohjelmisto toteutettiin koronarajoitusten takia niin ikään pääosin erikoisjärjestelyin.

Radiokanava Yle Vegan ohjelmistoon kuuluvat arkisin aamuhartaus *Andrum* ja iltahartaus *Aftonandakt*. Lauantai-iltaisin lähetetään *Ett ord om helgen*, joka kertoo tulevan sunnuntain teemasta, sekä sunnuntaisin iltahartaus. Kaikkiaan edellämainittuja radion hartausohjelmia oli vuoden aikana 608. Lisäksi Yle Vega välitti edellisvuoden tapaan yhteensä 62 radiojumalanpalvelusta, joista vapaiden

kirkkokuntien sekä ortodoksia ja katolisia jumalanpalveluksia oli yhteensä 14.

Yle Teema Fem -kanavalla nähtiin 13 ruotsinkielistä tv-jumalanpalvelusta, joista neljä oli uusintoja. Mukana oli myös pohjoismainen jumalanpalvelus, joka toi lähetykselle lisää katsojia. Maanantaisin kanavalla esitetään *Himnaliv*-sarjaa, jossa hengellisiä asioita pohditaan eri henkilöiden näkökulmista.

3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

3.6

Ulkomaille suunnatun kotimaisen tarjonnan pääpalvelu on Yle Areena. EU:n siirrettävyysoasetusta hyödyntäen Yle tarjoaa kaiken Yle Areenan sisällön katseltavaksi ja kuunneltavaksi EU-alueella niille käyttäjille, joiden kotipaikaksi on varmistettu Suomi. Yle Areenan sisältöjä voi tällöin

Dokumenttisarja *Papisto* muuttaa mielikuvia perinteisestä pappeudesta. Papit Elina Koivisto (vas.), Harri Henttinen, Mari Valjakka ja Tarvo Laakso kertovat sarjassa työstään ja elämästään.

Kuva: Ilmari Fabritius

HARTAUSSOHJELMIEN LÄHETYKSET 2021 (2020)

SUOMENKIELISET

- *radiossa 458 tuntia (433)*
- *televisiossa 114 tuntia (90)*

RUOTSINKIELISET

- *radiossa 148 (146)*
- *tv:ssa 27 (21)*

HARTAUSSOHJELMIEN YLEISÖT 2021 (2020)

SUOMENKIELISET

- *radiossa 61 000 kuulijaa (76 700)*
- *tv:ssa 88 000 katsojaa (93 000)*

RUOTSINKIELISET

- *radiossa 18 800 (20 200)*
  - *tv:ssa 22 500 (18 100)*
-

seurata Yle Tunnuksen ja vahvan tunnistautumisen avulla.

EU:n ulkopuolella ja ilman kotipaikan varmistusta valtaosa Ylen kotimaisista ohjelmista on saatavilla Yle Areenassa kautta maailman, uutis- ja ajankohtaisohjelmista lähes kaikki. Ylen kaikkia radiokanavia voi kuunnella ulkomailla suorina Yle Areenan kautta lukuun ottamatta digitaalista radiopalvelua Yle Mondo.

Tekijänoikeudet ja sopimukset kuitenkin rajoittavat esimerkiksi draaman ja sarjojen välitystä ulkomaille. Ylen ulkomailta hankkimisiin kansainvälisiin ohjelmiin ei ole ostettavissa maailmanlaajuisia esitysoikeuksia tai niitä ei hankita korkeiden kustannusten takia.

Ruotsissa Ylen tv-ohjelmia voi seurata *TV Finland* -koostekanavalla antenni- ja kaapelivastaanotossa. Nackan, Västerås ja Uppsalan lähettimien välittämä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella. Lisäksi eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus

ottaa TV Finland omaan tarjontansa.

TV Finlandin ohjelmat koostetaan Ylen tv-kanavien ohjelmistosta. Tarjonnassa on monipuolisesti kotimaisia elokuvia, draamasarjoja, ajankohtaisohjelmia, asia- ja keskusteluohjelmia, lastenohjelmia sekä viihde- ja musiikkiohjelmia. TV Finlandilla oli vuonna 2021 lähetystunteja 4259 (vuonna 2020 tunteja oli 4250).

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

Ylen lakisääteisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

Koronapandemia on testannut Ylen kykyä toimia myös pitkittyneen kriisin aikana. Tulokset ovat olleet hyviä: Yle on hoitanut tehtävänsä onnistuneesti nou-

dattamalla normaaliolojen toimintamallia ja kehittämällä varautumiseen ja jatkuvuuden hallintaan uusia, toimivia malleja.

Vuoden 2021 varautumisessa pääpaino oli henkilöstön suojaamisessa koronapandemialta. Tämä onnistui hyvin, eikä vuoden aikana todettu Ylen sisäisiä tartuntaketjuja.

Pandemian kaltaisissa poikkeustilanteissa valtakunnallista ohjelmatoimintaa voidaan tarvittaessa laajentaa Ylen alue-toimituksiin. Toimintatapaa tukevan teknologian avulla yhtiö voi toimia joissakin rooleissa täysin toimipaikkariippumattomasti.

Uuden IP-pohjaisen tekniikan käyttöönotossa Yle kehittää edelleen toimintaansa vuonna 2022, painopisteinä verkoteknologia ja jatkuvuuden hallinta. Varautumisen suunnittelua ja uudistumista jatketaan myös julkaisujärjestelmien hallinnassa. Samalla yhtiö varautuu tietoverkko- ja sähköriippuvaisessa ympäristössä kohonneeseen hybridi-vaikuttamisen uhkaan, niin henkilöstöä kuin muuta toimintaa koskevin toimenpitein.

- ▶ **Yle onnistui suomalaisten mielestä hyvin julkisen palvelun tehtävässään.**
- ▶ **Yle tavoitti suomalaisista 94 prosenttia viikoittain.**
- ▶ **Yle Areenan käyttö kasvoi ennätyslukemiin.**

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

Toista vuotta jatkuneissa pandemia-oloissa ja media-alan kovenevassa kilpailutilanteessa Yle onnistui julkisen palvelun tehtävässään hyvin. Keskeisimmät onnistumista kuvaavat mittarit pysyivät yhä korkealla tasolla, vaikka edellisvuoden kasvu käyttäjämäärissä taittui.

Ylen sisältöjä ja palveluja käytti viikoittain keskimäärin 94 prosenttia suomalaisista. Ylen tavoittavuus on kansainvälisesti vertaillen huipputasoa, vaikka laski kaksi prosenttiyksikköä edellisvuoden ennätyslukemista. Tavoittavuuden lasku vuoteen 2020 verrattuna selittyy osittain syksyllä 2021 hetkellisesti lieventyneistä koronarajoituksista.

Yhä useampi koki Ylen henkilökohtaisesti merkitykselliseksi, mutta toisaalta Yleä merkityksettömänä pitävien määrä hieman kasvoi. Korkea henkilökohtainen merkityksellisyys oli yhteydessä aktiiviseen ja monipuoliseen digipalveluiden käyttöön.

Minisarja Sisäilmaa esitteli yleisölle palveluesimies Anneli Tiaisen (Elina Knihtilä), jonka ympäriltä hyvinvointivaltion seinät alkavat kirjaimellisesti kaatua.

Kuva: Konsta Sohlberg / Solar Films

Suomalaiset pitävät Yleä yhteiskunnallisesti tärkeänä ja 90 prosenttia katsoi Ylen onnistuneen julkisen palvelun tehtävässään vähintään melko hyvin. Kokonaisarvio on pysynyt vuodesta toiseen varsin vakaana. Aiempaa useampi eli 66 prosentti arvioi Ylen suoriutuneen tehtävässään hyvin tai erittäin hyvin.

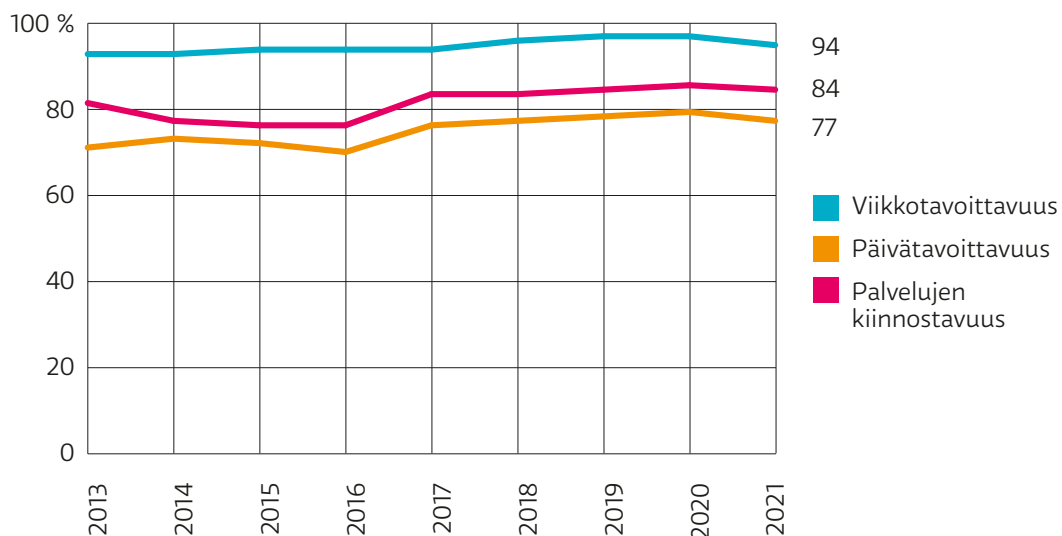
Suomalaisista 69 prosenttia luottaa Yleen erittäin tai melko paljon. Erittäin paljon luottavien osuus kasvoi kolmella prosenttiyksiköllä 24 prosenttiin. Vähän tai ei lainkaan yhtiöön luotti 13 prosenttia, hieman edellisvuotta enemmän. Vuosittaisen Ylen arvo suomalaisille -kyselytutkimuksen mukaan Yle oli edelleen mediayhtiöistä luotetuin ja 19 yhteiskunnallisen toimijan vertailussa kuudenneksi luotetuin, kuten edellisenäkin vuonna. Yleä pidetään myös varsin vastuullisena toimijana.

Yle-veroon erittäin tyytyväisten osuus on kasvanut hieman edellisvuodesta: suomalaisista 70 prosenttia on melko tai erittäin tyytyväisiä Yle-veroon rahoitusmuotona ja 75 prosenttia kokee saavansa melko tai erittäin hyvin sille vastinetta. Arvioissa on lieviä eroja ikäryhmittäin ja asuinpaikan mukaan: pääkaupunkiseudulla 79 prosenttia vastaajista kokee saavansa vähintään melko hyvää vastinetta ja maaseutukunnissa vastaava luku on 73 prosenttia.

Kotimaiset sisällöt omalla äidinkielellä, sisältöjen ja palvelujen löydettävyys sekä viestintä poikkeusoloissa ovat tehtäviä,

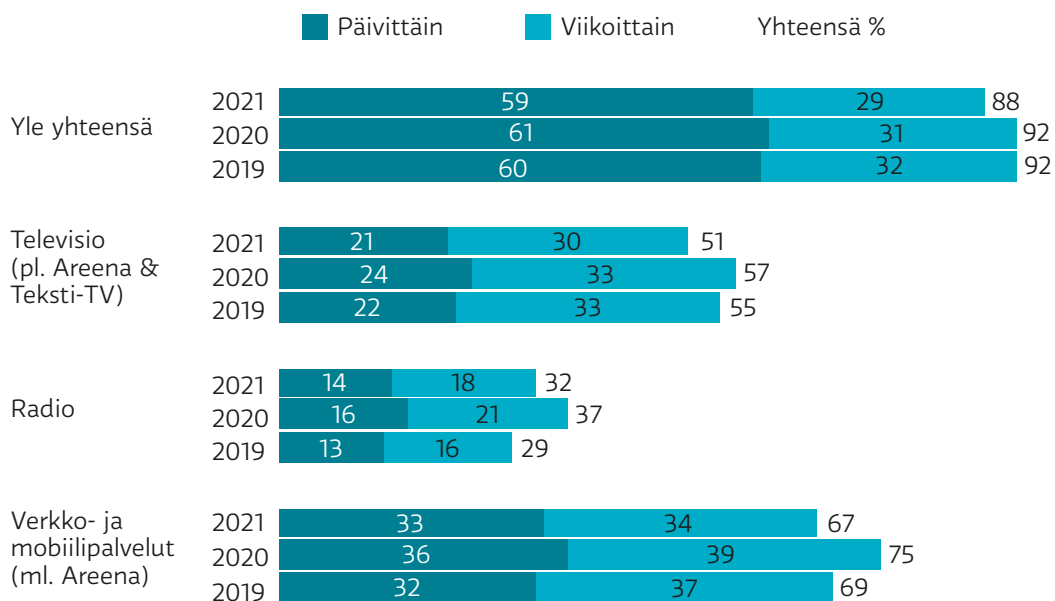
4.1

Ylen tavoittavuus ja kiinnostavuus 2013–2021

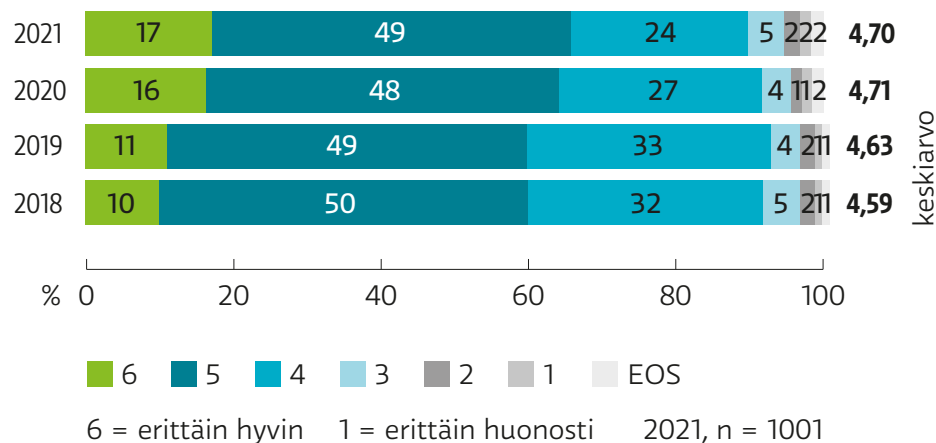
15+-väestö
Lähde: KMK-tutkimus 2021, IROResearch/Asiakkuus, Yle
Huom. Keväällä 2015 ja sen jälkeen viikko- ja päivätavoittavuudet ovat sisältäneet myös Ylen some-kanavat. Vuoden 2021 mittauspiste keväällä.

Ylen medioiden tavoittavuudet 2019–2021, % 15–44-v.

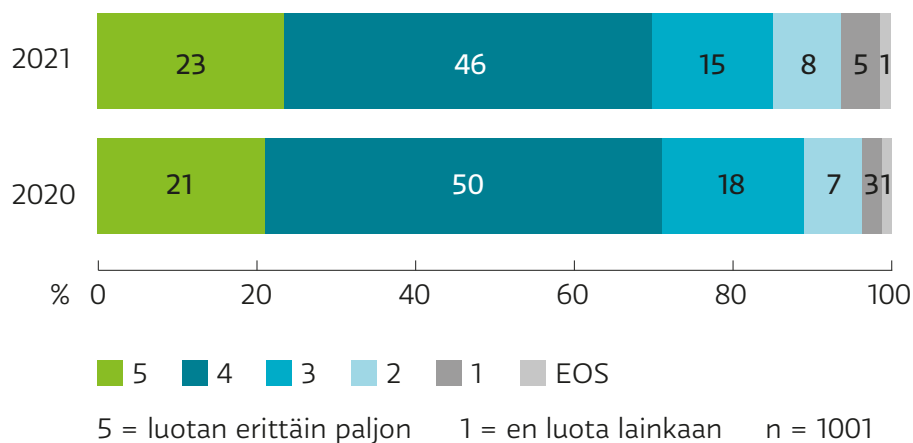
Lähde: KMK-tutkimus 2021, IROResearch / Asiakkuus, Yle

Miten hyvin Yle on onnistunut kokonaisuutena julkisen palvelun tehtävässään 2018–2021

Lähde: Vastaaajat 15+ v.,
Ylen arvo suomalaisille 2021, IRO Research Oy

Suomalaisten luottamus Yleen vuosina 2020 ja 2021

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2021, IRO Research Oy

joissa Yle on suomalaisten mielestä onnistunut parhaiten. Lisäksi suomalaiset arvostavat Ylen palveluissa muun muassa luotettavaa tietoa, korkeatasoisia lastenohjelmia ja sitä, että Ylen avulla voi ymmärtää paremmin Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia sekä saada monenlaisia kulttuurikokemuksia.

Suomalaisista 87 prosenttia pitää melko tai erittäin tärkeänä sitä, että Ylen sisällöt ovat digitaalisesti saatavilla Yle Areenan välityksellä.

Suomalaisten arvostus Ylen brändejä kohtaan on erittäin korkealla, ja Ylen brändi vahvistui edelleen vuonna 2021. Lähes 600 suomalaisbrändiä koskevassa Taloustutkimuksen tutkimuksessa Yle Areena sijoittui ensikertalaisena toiseksi ja Yle-yhtiönä sijalle viisi. Keskuskauppa-kamari valitsi Ylen vuoden brändiksi.

4.2

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA VERKOSSA

Perinteinen lineaarinen televisio tavoittaa yhä suuren joukon suomalaisia, päivittäin 65 ja viikoittain 85 prosenttia. Sekä päivä- että viikkotavoittavuus ovat laskeneet asteittain viime vuosina, mikä kertoo television muuttuvasta roolista yhteiskunnassa ja tiedonvälityksen moninaistumisesta.

Ylen kanavat tavoittivat väestöstä 75 prosenttia viikoittain vuonna 2021. Yleistä kehitystä noudattaen myös Ylen perinteisten kanavien tavoittavuus on laskenut. Kaupallisista mediayhtiöistä MTV tavoitti 73 prosenttia, Sanoma 67 prosenttia ja Discovery Finland 53 prosenttia television katsojista viikoittain.

Ylen TV-kanavista suosituin oli Yle TV1 tavoittaen joka viikko 65 prosenttia suomalaista ja toiseksi suosituin Yle TV2 tavoittaen 62 prosenttia. Yle Teema tavoitti noin kolmasosan ja Yle Fem 29 prosenttia suomalaisista (Lähde: Finnpanel, yli 4-vuotiaat).

Ylen arki-iltojen alueellisilla tv-uutisilla on yhä laaja katsojakunta. Yle TV1:n alkuillan ensimmäisellä lähetyksellä oli vuonna 2021 noin 540 000 katsojaa ja myöhemmällä keskimäärin noin 710 000 katsojaa. Molempien lähetysten katsojamäärät olivat hieman alhaisemmat kuin ensimmäisenä koronavuonna 2020, mutta korkeammat kuin koronaa edeltäneenä vuonna 2019.

Suomen ruotsinkielisistä Ylen tv-kanavat tavoittivat 68 prosenttia viikoittain. Katsotuvin Ylen kanava ruotsinkielisten keskuudessa oli Yle TV1, joka tavoitti 55 prosenttia ruotsinkielisistä viikon aikana. Yle Fem tavoitti suomenruotsalaisista viikoittain 45 prosenttia (2020: 48) ja Yle Teema & Fem kokonaisuudessaan keskimäärin 51 prosenttia (2020: 53 prosenttia).

Radiota kuunteli viikoittain 88 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä, mikä on prosenttiyksikön vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ylen radiokanavat tavoittivat viikoittain 52 prosenttia suomalaisista eli prosenttiyksikön edellisvuotta enemmän. Kuunnelluin radiokanava oli edelleen Yle Radio Suomi tavoittaen 32 prosenttia suomalaisista.

Yle Radio Suomi lähettää **alueellista ohjelmaa** 18 eri alueella. Alueellisesti Radio Suomen kuuntelu on korkeinta Hämeessä, jossa kanava tavoitti keskimäärin 45 prosenttia väestöstä viikoittain ja pienintä Kaakkois-Suomessa 25 prosentin tavoittavuudella. Määrällisesti eniten kuuntelijoita oli Helsingin alueella, jossa kanava tavoitti 474 000 ihmistä eli 34 prosenttia.

Ruotsinkielisille radio on yhä tärkeä väline tavoittaen yli 9-vuotiaista ruotsinkielisistä viikoittain 89 ja päivittäin 67 prosenttia. Radion päivittäinen keskimääräinen kuuntelu-aika, 3 tuntia ja 45 minuuttia, on muuta väestöä korkeampi ja pysyi samana kuin edellisenä vuonna.

Yle Vega on Suomen ainoa kanava, joka lähettää myös alueellista ohjelmaa ruotsin kielellä. Se tavoitti viikoittain 55 prosenttia ruotsinkielisistä. Nuorisokanava

YLEN BROADCAST-TV-KANAVIEN KATSOTUIMPIEN OHJELMIEN JOUKOSSA UUTISTEN JA URHEILUN LISÄKSI VUONNA 2021 OLIVAT:

Yle TV1

- Euroviisufinaali
- Linnan juhlat
- Historiasarja Pimeä historia (katsotuvin jakso)
- UMK-finaali
- Minidraamasarja Sisäilmaa (katsotuvin jakso)

Yle TV2

- Jalkapallon Euroopan-mestaruuskilpailut
- Pohjoismaisten hiihtolajien maailman-mestaruuskilpailut
- Komediasarja Pirjo
- Tositelevisiosarja Sohvaperunat
- Komediasarja Luottomies

Yle Teema

- Tähdet kertovat, komisario Palmu -elokuva
- Kino Suomi -ohjelmapaikan Onnellinen mies -elokuva
- Ilta Donnerin kanssa -ohjelmakokonaisuuden osa Jörnin juhla
- Kaasua, komisario Palmu -elokuva
- Historiadokumentti KKK -amerikkalainen tarina

Yle Fem

- Draamasarja Atlantic Crossing
- Dokumentti Ruotsin kuningasperheen vuosi 2020
- Draamakomediasarja Solsidan - Onnea onkimassa
- Draamasarja Saaristolaislääkäri
- Tositelevisiosarja Tanskalainen maajussi

Yle Areena

- Komediasarja Luottomies
- Rikosdraama Ivalo
- Animaatiosarja Ryhmä Hau: Mahtavat Mahtipennut
- Animaatiosarja Hullu - hullumpi - yläaste
- Draamakomediasarja Modernit miehet

YLEN RADIOKANAVIEN KUUNNELLUIMPIA OHJELMIA OLIVAT:

Yle Radio Suomi

- Tarja Närhin Iskelmäradio
- Pekka Laineen ihmemaa
- Lauantaitalkoot

Yle Radio 1

- Muistojen bulevardi
- Yle Uutiset
- Ykkösaamu

YleX

- YleX Aamu: Viki ja Köpi
- YleX Iltapäivä: Poikelus, Pehkonen ja Parikka

Yle Puhe

- Ruben Stiller
- Akti
- Poliitiikkaradio

Yle Radio Vega:

- Vega morgon
- Vega förmiddag
- Tongåvan

Yle X3M:

- X3M Dag (måndagar)
- Lördagens podd
- X3M eftermiddag (onsdagar)

Yle X3M:in viikkotavoittavuus laski yhdellä prosenttiyksiköllä edellisvuodesta. Sitä kuunteli viikoittain 20 prosenttia ruotsinkielisistä.

Verkkopalvelut

Vuonna 2021 Yle tavoitti verkkopalveluillaan viikoittain 68 prosenttia Suomen yli 15-vuotiaista, eli noin 2,9 miljoonaa suomalaista. Verkkopalveluiden tavoittavuus laski ensimmäisen koronavuoden korkeammista lukemista (2020: 73 prosenttia).

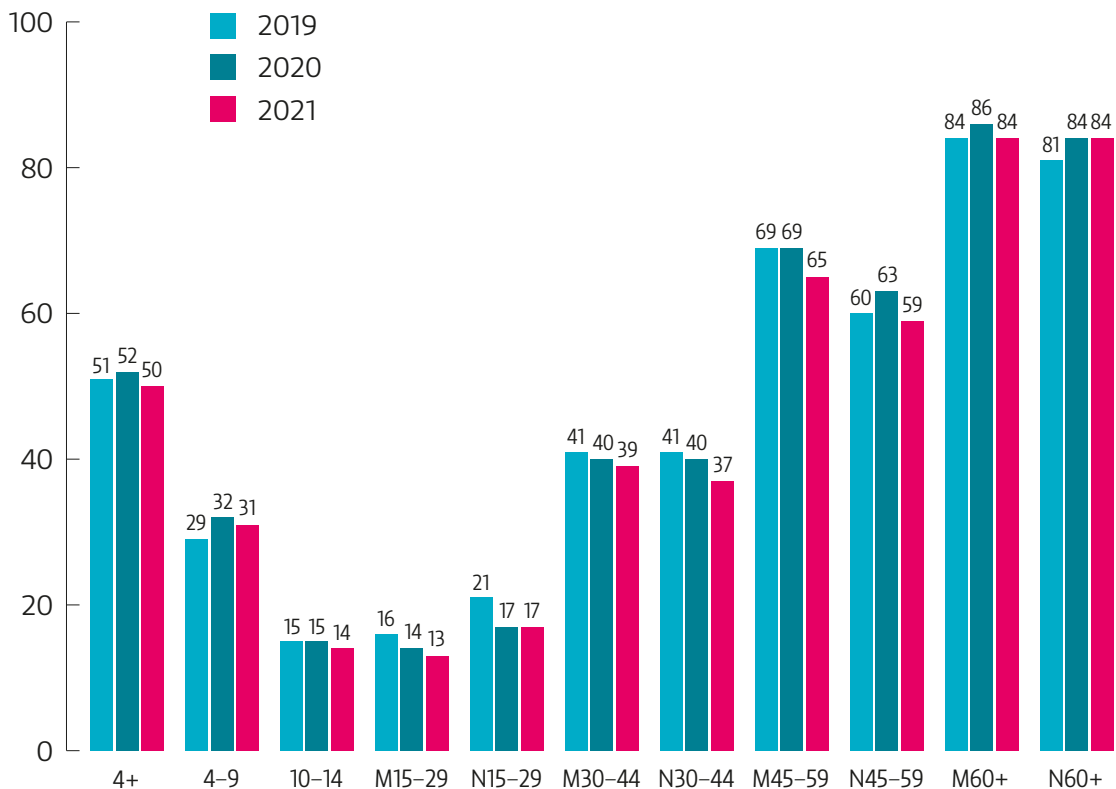
Suomalaiset viettivät Yle Areenan parissa aikaa ennätysellisesti keskimäärin yli 70 minuuttia viikossa, mikä on 14 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Alle 45-vuotiaiden keskuudessa Aree-

nassa käytetty aika kasvoi 16,5 prosenttia. Kasvava käyttö kieli siitä, että eri-ikäiset suomalaiset löytävät Yle Areenasta yhä enemmän kiinnostavaa julkisen palvelun sisältöä.

Toisen digitaalisen pääpalvelun eli uutisiin, urheiluun ja live-tapahtumiin keskittyvän Yle-palvelun viikkotavoittavuus sen sijaan jäi tavoiteltua pienemmäksi. Sen kehittämistä jatketaan keväällä päätetyn uudistuksen myötä. Palvelun käyttö lähti vuoden loppua kohden kasvuun.

Kaikkiaan Ylen verkko- ja mobiilipalveluihin tehtiin vuoden 2021 aikana noin 1,4 miljardia käyntiä (Adobe Analytics). Yle Areenassa oli kaikkiaan 1,2 miljardia käynnistystä video- tai audiotallenteisiin tai suoriin radio- ja tv-lähetysiin,

Ylen television päivätavoittavuus 2019–2021, ikäryhmittäin, %

Lähde: TV-mittaritutkimus, Finnpanel, 2019–2021 / Analytiikka ja asiakasymmärrys, Yle

yli kolmanneksen enemmän kuin edellisvuonna. Tämä tarkoittaa keskimäärin yli kolme miljoonaa käynnistystä joka päivä.

4.3 PALAUTTEEN SEURANTA JA VUOROVAIKUTUS SIDOSRYHMIEN KANSSA

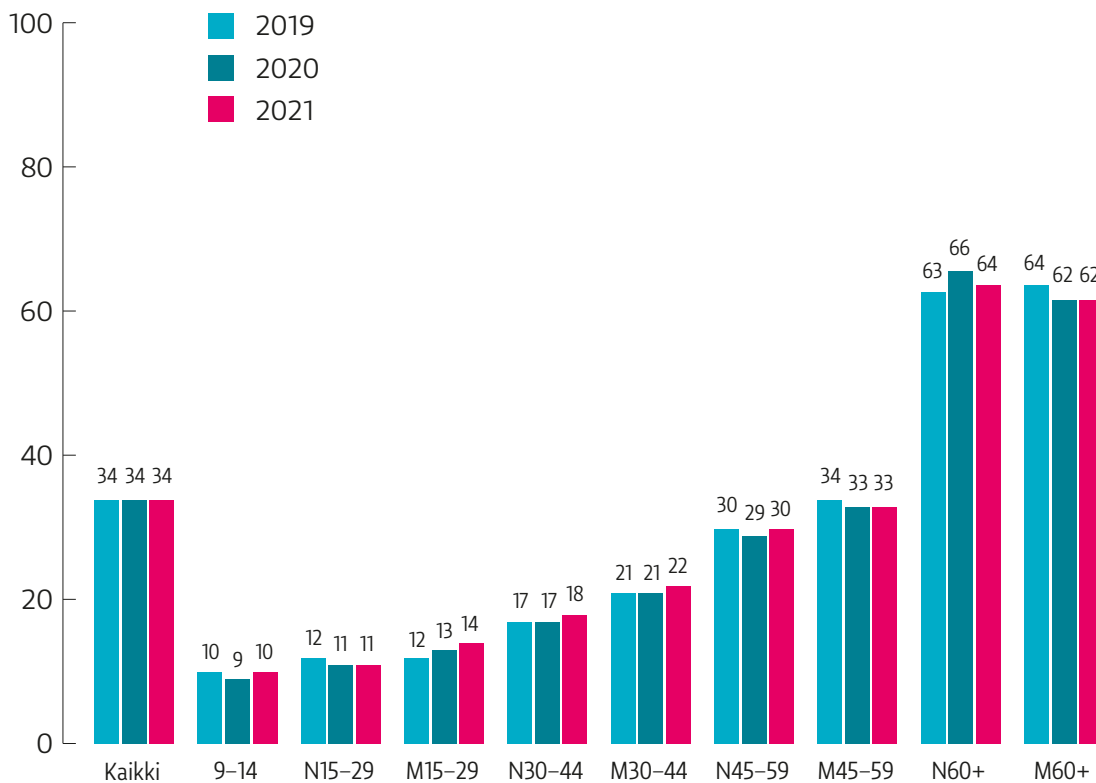
Suomalaisilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä ja antaa suoraa palautetta Ylelle monin eri tavoin: sähköpostilla, puhelimitse ja verkossa sekä sosiaalisessa mediassa. Yle saa kansalaisilta vuosittain noin kolme miljoonaa viestiä sekä suorana asiakaspalautteena että Ylen somealustoilla käytyinä keskusteluina ja kommentteina. Niistä suurin osa tulee yhtiön sosiaalisen median tilien kautta.

Vuonna 2021 Ylen asiakaspalveluun tuli noin 200 000 tilastoitua yhteydenottoa puhelimitse, sähköpostitse, chatbotin tai verkon kautta. Yle kehittää palautekäytäntöjä aktiivisesti ja hyödyntää asiakaspalvelun tukena myös uusia teknologisia ratkaisuja. Vuoden aikana otettiin käyttöön online-asiakaspalvelua tehostava YleBotti ja kokeiltiin livechatin kautta tarjottua mahdollisuutta reaaliaikaiseen vuorovaikutukseen.

Digitalisaatiokehitys ja laitekirjon kasvu tuovat entistä enemmän asiakkaita, jotka tarvitsevat tukea ja neuvoja teknisissä kysymyksissä heille luontevilla alustoilla. Erityisesti Yle Areenaan liittyvän asiakaspalvelun ja teknisen neuvonnan tarve on lisääntynyt viime vuosina merkittävästi.

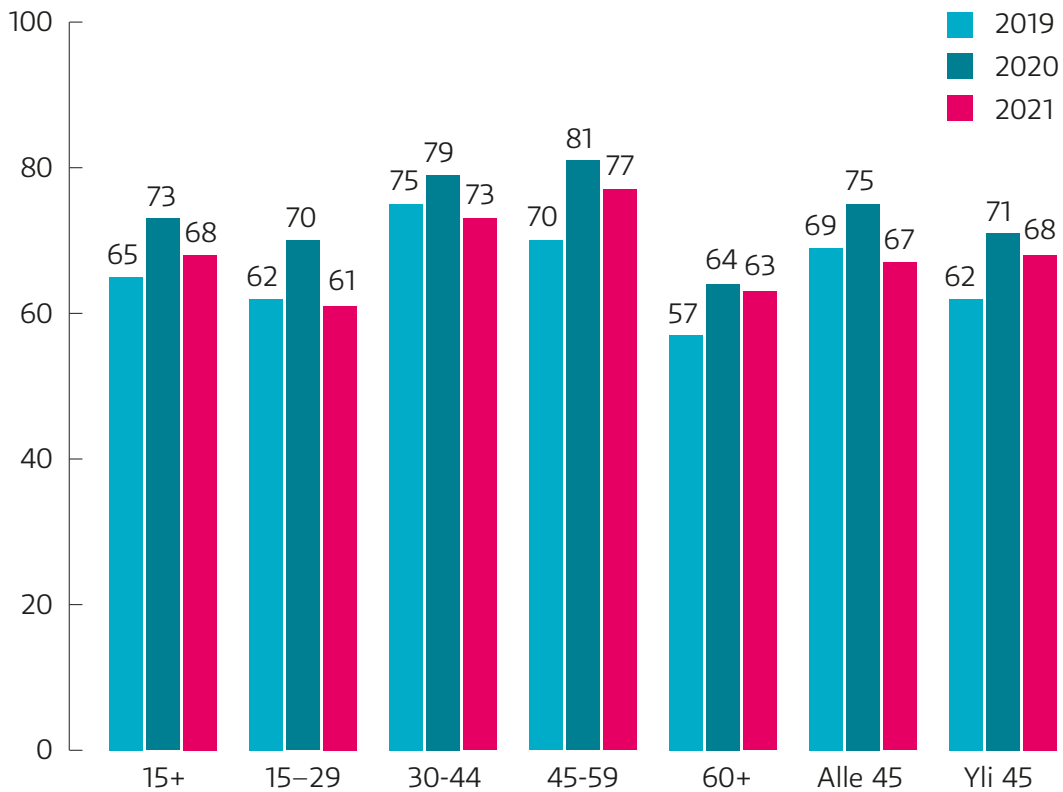
4.3

Ylen radion päivätavoittavuus 2019–2021, ikäryhmittäin, %

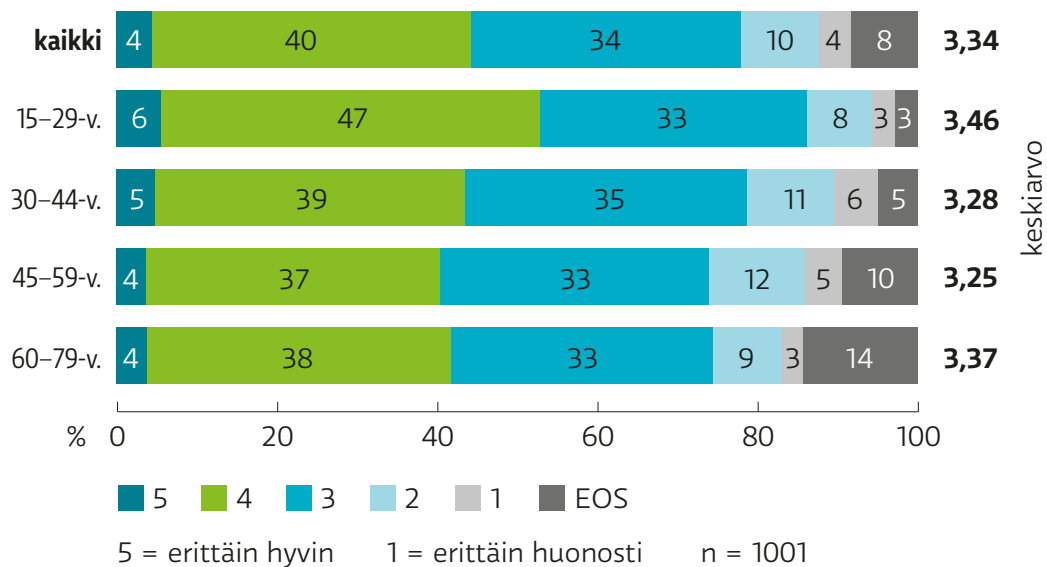
Lähde: Kansallinen Radiotutkimus (KRT), Finnpanel, 2019–2021 / Analytiikka ja asiakasymmärrys, Yle

Ylen verkon viikkotavoittavuus 2019–2021, ikäryhmittäin, %

Lähde: KMK-tutkimus 2021, IROResearch / Asiakkuus, Yle

Ylen onnistuminen vuorovaikutuksessa suomalaisten kanssa 2021

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2021, IRO Research Oy

Lisäksi yhtiö seuraa suomalaisten arvioita julkisen palvelun tehtävästä, sisällöistä ja palveluista säännöllisesti tehtävillä yleisötutkimuksilla ja fokusryhmähaastatteluilla. Yle käy muutoinkin aktiivista vuoropuhelua yleisöjen kanssa monin eri tavoin, esimerkiksi sisältöjen suunnittelun ja ohjelmien teon yhteydessä.

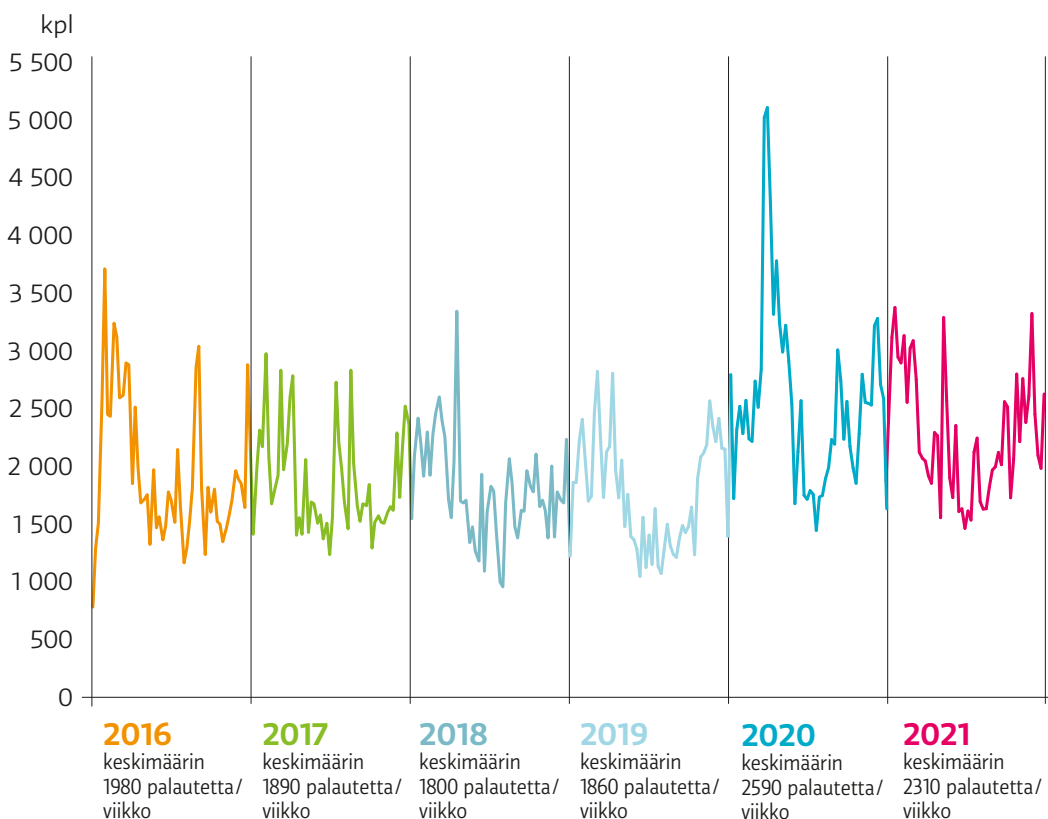
Ylen toteuttamien tutkimusten, kansalaiskeskustelujen, käyttäjäpaneelien ja haastattelujen avulla kootut näkemykset tuodaan osaksi yhtiön kehitystyötä ja sisältöjen kehitystä.

Yleisön asiamiehenä ja vuorovaikutuksen asiantuntijana toimii yleisövuorovaikutuksen päällikkö. Hänen tehtävänä on lisätä Ylen journalismin läpinäkyvyyttä

ja vahvistaa yleisöjen ja Ylen välistä vuorovaikutusta.

Vuorovaikutuspäällikkö edistää työsään kuuntelevaa ja kunnioittavaa keskustelukulttuuria ja kouluttaa yleläisiä häirinnän kohtaamisessa. Hän toimii yhteistyössä vastaavien toimittajien kanssa ja työskentelee Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikön työparina. Vuonna 2021 yleisövuorovaikutuksen päällikkö on ollut kysytty kouluttaja ja häirinnän kohtaamisen asiantuntija myös Ylen ulkopuolella.

Palautteen* määrä viikoittain 2016-2021

*) Ohjelma- ja Areena-palautteeseen saapuneet palautteet
Lähde: Yle Viestintä ja Brändi, Asiakaspalvelu, Salesforce/ TH

KAHUONE)
LUBD
AKKAHUONE)
Y (PAKKAHUONE)
+ + + + +
I N
LOST IN MUSIC
7-9.10.2023 TAMPERE
MUSIC

VLEX

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

5

- ▶ **Yle jatkaa panostuksia sisältöjen ja digitaalisten palvelujen kehitykseen.**
- ▶ **Yle edistää yhteiskuntaa ja media-alaa hyödyttäviä kumppanuuksia.**
- ▶ **Yle kehittää henkilöstön osaamista ja uutta teknologiaa tulevaisuuden haasteisiin.**

5.1 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Ylen strategia pyrkii varmistamaan, että julkisen palvelun medially on merkityksellinen rooli kaikkien suomalaisten elämässä. Tämä edellyttää hyvää yleisösuhdetta kaikissa ikäryhmissä. Ylen lakisäateisen tehtävän mukaisesti yleisradiotoiminnan lähtökohtana on tuottaa arvoa yhteiskunnalle ja turvata korkeatasoisten ja monipuolisten mediasisältöjen saatavuus jokaiselle yhtäläisin ehdoin.

Mediankäytön muutos asettaa Ylen uusien haasteiden eteen ja vaatii yhä parempaa kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin. Vaikka perinteisen lineaarisen television ja radion asema on yhä vahva, uudet median käyttötottumukset, teknologia ja kansainväliset toimijat muuttavat mediakenttää merkittävästi.

Lievennät koronarajoitukset mahdollistivat lokakuussa Lost in Music -festivaalin järjestämisen Tampereella. Yksi uuteen musiikkiin keskittyvän tapahtuman kumppaneista oli Ylex.

Kuva: Raine Laaksonen

Suomalaiset käyttävät yhä enemmän digitaalisia mediapalveluita, joten Yle kohdentaa lisää resursseja digitaalisten pääpalvelujen Yle Areenan ja Yle-palvelun kehittämiseen. Etenkin nuorempien ikäluokkien palvelemiseksi digitaalinen tavoitavuus on keskeistä. Vuonna 2022 Yle panostaa muun muassa lasten- ja nuorten uutissisältöihin sekä nuorille suunnattuihin draamatuotantoihin. Samalla yhtiö kehittää perinteisiä radio- ja televisiokanaviaan sekä niiden monipuolista tarjontaa.

Digitaalisten palvelujen kehityksessä Yle joutuu kilpailemaan kansainvälisten toimijoiden kanssa, joiden resurssit ovat monikymmenkertaisia kotimaisiin toimijoihin nähden. Teknologian murroksen myötä mediankäyttö on monimuotoistunut ja muuttunut sirpaleiseksi, jolloin henkilökohtaisesti osuva tarjonta ja merkitykselliseksi koetut sisällöt korostuvat entisestään.

Parantaakseen henkilökohtaista palvelua Yle hyödyntää lisääntyvässä määrin dataa ja tekoälyä sisältöjen ja palvelujen kehityksessä julkisen palvelun periaatteiden, arvojen ja journalististen ohjeiden mukaisesti.

5.1

Yle jatkaa määrätietoisesti uuden sukupolven mediateknologian kehitystyötä, joka yhtiön oman toiminnan lisäksi edistää alan innovaatioita. Kunnianhimoisia ja lupaavia hankkeita ovat esimerkiksi uutistyyntöjen tukena toimiva Voitto-robotti, puheentunnistusteknologian testaus ohjelmatekstityksen apuna ja 5G-tekniologian, lisätyn todellisuuden (AR) ja virtuaalisen todellisuuden (VR) kokeilut yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

5.2

5.2 KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ MUUN MEDIAN KANSSA

Strategian mukaisesti Yle pyrkii luomaan yhteiskuntaa laajasti hyödyttäviä uusia kumppanuuksia. Ylen tehtävä suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin vahvistajana on korostunut koronapandemian aikana, muun muassa kulttuuri- ja tapahtuma-alalle haastavassa tilanteessa.

Yle kehittää toimintaansa monipuolisilla kumppanuuksilla niin sisältöjen ja palvelujen kehityksessä kuin jakelussa ja teknologiassa. Sen rinnalla Yle tekee laajaa yhteistyötä oppilaitosten, korkeakoulujen ja järjestöjen kanssa.

Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa kotimaisen sisällöntuotannon toimintaedellytyksiä, kehittää osaamista ja edistää media-alan teknologista kehitystä. Yhteistyö pohjaa Yle-lakiin, jonka mukaan Ylen tulee edistää sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Ylen yhteistyö kaupallisen median kanssa

Ylen yhteistyö kaupallisen median kanssa jatkui vuonna 2021 vakiintuneilla toimintatavoilla, joskin Yle-lain valmistelu aiheutti jossain määrin epävarmuutta tulevaisuuden näkymiin. Neuvottelut yhteistyöstä jatkuivat parlamentaarisen työryhmän ja Yle-lain velvoittamalla tavalla ja siltä osin, kuin se on kilpailuo-

keuden, valtioneuvoston sääntelyn ja tekijänoikeuksien näkökulmasta mahdollista.

Kevään kuntavaaleissa Yle rakensi vaalikoneen 11 kaupalliselle mediatalolle, joihin kuuluivat MTV sekä suomen- ja ruotsinkielisiä sanomalehtiä. Kuntavaalien yhteydessä järjestettiin lisäksi yhteisiä vaalitulaisuuksia. Syksyllä Yle sopi vastavuoruisesta vaaliyhteistyöstä myös tammi-kuun 2022 aluevaaleissa.

Svenska Yle oli mukana vaalikoneyhteistyössä kahdeksan suomenruotsalaisen lehden kanssa. Vuoden 2021 aikana sovittiin myös, että Yle tarjoaa tulospalvelun HSS Median lehdille 2022 aluevaaleissa.

Lisäksi Yle edisti yhteistyötä yksittäisten sanoma- ja paikallislehtien kanssa. Parkanossa ilmestynyt paikallislehti Ylä-Satakunta jatkoi pilottikokeilua, jossa lehti julkaisee verkkosivuillaan sekä Ylen päivittyviä alueellisia että valtakunnallisia uutisia. Sanomalehti Ilkka-Pohjalainen hyödyntää Ylen kehittämää robottijournalismia. Sen avulla lehti pyrkii automatisoimaan urheilutulosten uutisointia, jotta toimittajaresursseja säästyy vaativampaan journalismiin.

Uutena käynnistyi Maaseudun Tulevaisuuden kanssa solmittu yhteistyö, jonka myötä lehden toimitus voi valita verkkosivulleen haluamiaan Ylen alueellisia uutisjuttuja. Sekä Ylä-Satakunnan että Maaseudun Tulevaisuuden pilottihankkeet on mahdollista laajentaa myös muihin medioihin.

Toisena koronavuotena Yle jatkoi muiden medioiden kanssa yhteistyötä myös poikkeusoloihin varautumisessa. Koronarajoitusten aikana Yle tarjosi materiaalia, kuten suoratoistostriimejä muun median käyttöön. Asiakkuus ja yhteistyö Suomen Tietotoimiston kanssa jatkui tiiviinä.

Svenska Yle pyrkii jatkuvasti vahvistamaan ja kehittämään yhteistyötä suomenruotsalaisten media-yhtiöiden kanssa. Vuoden 2021 aikana käynnistyi useita uusia hankkeita, kuten *Mediespråkkoll*, jossa Yle kehittää yhteistä ruotsinkielistä kielentarkistuslustausta KSF- ja

HSS Median sekä Åbo Underrättelserin kanssa. Toteutuessaan hanke tuo merkittävää synergiaetua ja säästää resursseja verkkotekstien tarkistuksessa. Ruotsinkielinen *Landsbygdens Folk* -lehti puolestaan voi poimia haluamansa Svenska Ylen verkkojutut julkaistavaksi verkkosivullaan.

Uutena avauksena KSF Median toimittajille tarjoutuu mahdollisuus osallistua yhteiseen koulutukseen, esimerkiksi Ylen Journalismin akatemian tutkivan journalismin kurssille.

Marraskuussa järjestetyssä suomenruotsalaisen median yhteisessä verkkopäivässä pohdittiin muun muassa kolmansien osapuolten alustojen merkitystä.

Urheilussa Yle tekee lisääntyvässä määrin yhteistyötä kaupallisen median kanssa sekä uutishankinnassa että urheilu-oikeuksien jakamisessa, jota on kuvattu aiemmin kertomuksen luvussa 3.2. Yle muun muassa alilisensioi kolmasosan Qatarissa pidettävistä miesten jalkapallon MM-kisojen otteluista Telian omistamalle MTV:lle. Yle näyttää kisoista suorana 42 ottelua ja MTV 22 ottelua. Jälkikäteen kaikki ottelut ovat katsottavissa sekä Ylen että MTV:n palveluissa.

Yle on sopinut urheilu-oikeuksien jakamisesta myös Viaplayn omistavan Nordic Entertainment Groupin kanssa muun muassa hiihtolajien esitysoikeuksista vuosien 2021–2026 aikana.

Uutena kansallisesti merkittävänä hankkeena Yle on mukana rakentamassa uutta digitaalista tunnistautumispalvelua, jonka tavoitteena on helpottaa turvallista asiointia sähköisissä palveluissa ja edistää yritysten digitalisaatiota. Palvelu on tarkoitus lanseerata loppuvuodesta 2022. Hankkeen vetäjäksi on perustettu Suomen Tunnistautumisosuuskunta, jonka perustajajäseniä ovat Alma Media, Yle, Nixu ja Digital Living International.

Monivuotinen yhteistyö mediankäytön mittausten menetelmien kehittämiseksi jatkuu Media Metrics Finland -osakkuus-yhtiössä, johon kuuluvat Ylen lisäksi Alma Media, MTV ja Sanoma Media Finland. Media Metrics Finland hallinnoi ja kehit-

tää toimialan yhteistä internetin yleisömittausta FIAMia (Finnish Internet Audience Measurement). Vuoden 2021 lopussa mittauksessa oli mukana 15 suomalaista mediataloa.

Kaupallisten radioiden ja Ylen yhteinen Radiot.fi-palvelu päätettiin liittää osaksi eurooppalaista Radioplayer-palvelua, jossa ovat mukana julkiset ja kaupalliset radioyhtiöt ja joka toimii 13 Euroopan maassa sekä Kanadassa. Kyseessä on BBC:n ja Britannian kaupallisten radioiden 2011 perustama voittoa tavoittelematon palvelu. Ylen ja suomalaisten kaupallisten radioiden näkökulmasta tämä avaa uusia mahdollisuuksia sisältöjen saatavuudelle uusissa käyttöliittymissä.

Yle on avannut myös arkistojaan ulkopuolisten käyttöön. Ylen Arkistomyynti lisensoi Ylen tuottamia ja omistamia aineistoja uudelleen käytettäväksi muille medioille. Arkistomyynti lisensoi ammatikäyttöön muun muassa radio- ja tv-ohjelmia ja niiden osia, Ylen omistamia elokuvia, valokuvia ja äänitietoja.

5.3. YHTEISKUNTAVASTUUN YLEN TOIMINNASSA

5.3

Yle toteuttaa laajaa yhteiskuntavastuuta julkisen palvelun tehtävänsä kautta. Yhtiö edistää vastuullisuutta toiminnassaan suunnitelmallisesti taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristövastuuseen liittyvien ydinteemojen kautta. Tähän kuuluvat muun muassa vastuullisuus sisällöntuotannossa, Yle-veroon pohjautuvan määrärahan tarkoituksenmukainen käyttö, yhtiön merkittävä rooli luovan alan työllistäjänä sekä sitoutuminen vastuullisiin valintoihin teknologian hyödyntämisessä ja datan käytössä.

Yle noudattaa omassa toiminnassaan eettisiä toimintaperiaatteita ja edellyttää sitä myös kumppaneiltaan. Ylellä on koko yhtiötä koskeva eettinen ohje (Code of conduct) ja kattava toimitustyötä koskeva ohjeisto.

Ylen compliance-ohjelman tavoitteena

on varmistaa lakien, normien ja eettisten ohjeiden noudattaminen yhtiössä. Ylen toimintaperiaatteet on kerrottu verkkosivulla yle.fi/toimintaperiaatteet.

Yle on varautunut Euroopan unionin ilmoittajan suojaa vahvistavan direktiivin vaatimuksiin ottamalla käyttöön eettiseksi kanavaksi nimetyn ilmoituskanavan, jolla henkilöstö ja muut sidosryhmät voivat tarvittaessa ilmoittaa havaituista tai epäilyistä väärinkäytöksistä. Direktiivissä määriteltyjä väärinkäytösepäilyjä koskevia ilmoituksia on tullut niukasti.

Ylen vastuullisuustoimintaa käsitellään tarkemmin sivulla yle.fi/yleisradio/vuosikertomukset. Tietoa vastuullisen toiminnan compliance-ohjelmasta ja eettisistä toimintaperiaatteista julkaistaan myös selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

eettisiin periaatteisiin. Vastaavat toimittajat johtavat ja valvovat toimitustyötä. Vastaavan toimittajan vastuu ja tehtävät on määritelty sananvapauslaissa. Heidät nimittää yhtiön hallitus. Vastaavat toimittajat huolehtivat siitä, että Ylen sisällöntuotannossa ja julkaisutoiminnassa noudatetaan lakia, eettisiä ohjeita ja yhtiön toimintaa koskevia muita ohjeita.

Vastaavat toimittajat sopivat yhteisistä linjauksista ja journalististen prosessien kehittamisestä. Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikkö, mediasääntelyn päällikkö sekä yhtiön lakiosasto avustavat heitä tarvittaessa vastuulliseen toimintaan liittyvissä kysymyksissä. Yhtiössä järjestetään säännöllistä koulutusta ja apua julkaisutoimintaa koskevasta lainsäädännöstä ja ohjeista sekä eettisistä kysymyksistä.

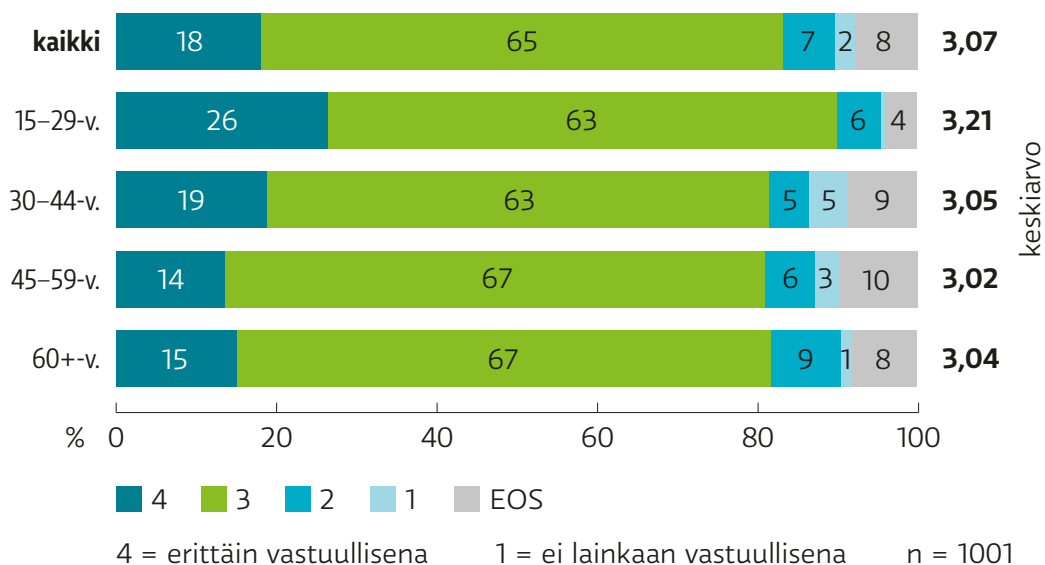
Vastaavat toimittajat päättävät viime kädessä sisältöjen julkaisemisesta. He seuraavat säännöllisesti kokouksissaan mahdollisia riippumattomuutta vaarantavia toimia ja raportoivat tästä asiasta vuosittain Ylen hallitukselle.

Yhtiöllä on oma Ohjelmatoiminnan ja

5.4 5.4 RIIPPUMATTOMUUS JA TOIMINTAPERIAATTEET

Ylen julkaisutoiminta ja sisältöjen tuotanto perustuvat Ylen arvoihin ja alan

Kuinka vastuullisena toimijana Yle nähdään 2021

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2021, IRO Research Oy

sisältöjen eettinen ohje (OTS), jota noudatetaan Journalistin ohjeiden lisäksi toimitustyössä ja sisältöjen julkaisemisessa. Tämän lisäksi Ylellä on koko henkilöstöä koskeva eettinen ohje.

Vuonna 2020 Yle teetti ulkopuolisen riippumattomuusselvityksen, joka koski yhtiön journalistista päätöksentekoa ja työkulttuuria. Selvityksessä tarkasteltiin käytäntöjä, joilla puututaan toimittajiin kohdistuvaan lisääntyvään häirintään, vihapuheeseen ja ulkopuolisiin vaikuttamisyhteyksiin. Filosofian maisteri Juhani Pekkalan ja oikeustieteen tohtorin, työelämäprofessorin Hannele Pokan tekemä selvitys julkaistiin tammikuussa 2021.

Arvioijat suosittelevat, että Yle luo yhtenäiset toimintamallit, jotka auttavat journalisteja ja toimituksia toimimaan sosiaalisessa mediassa. Yhtiössä on aloitettu suositusten perusteella säännölliset koulutukset Ylen Journalismin akatemian vetämänä.

Tämän lisäksi eettisistä ohjeista järjestetään säännöllisesti keskustelutilaisuuksia toimituksille. Yhtiön etiikkapäällikkö ja mediasääntelyn päällikkö ovat toimitusten apuna näiden asioiden pohdinnassa.

Yle ja Julkisen sanan neuvosto

Yle noudattaa sisältöjen teossa, journalismissa ja julkaisutoiminnassa koko media-alaa koskevia eettisiä ohjeita, Journalistin ohjeita ja Ylen omia eettisiä ohjeita, Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiä ohjeita (OTS).

Median itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) tulkitsee Journalistin ohjeita. JSN arvioi yksittäistapauksissa, onko julkaisijan toiminta ollut hyvän journalistisen tavan mukaista. Se voi myös ohjeistaa alan toimijoita antamalla periaatelausumia journalismin keskeisistä eettistä kysymyksistä. Yle kuuluu Julkisen sanan neuvoston taustayhteisöön ja

Yle TV1:n ensimmäiset kuuluttajat aloittivat työnsä 1950-luvulla. Nykyään heitä on Ylellä viisi: Nina Sevelius (vas.), Anna-Liisa Tilus, Minna Jylhä, Gedi Lindahl ja Maria Jungner.

Kuva: Anne Hämäläinen

on sitoutunut noudattamaan Journalistien ohjeita.

JSN käsitteli vuoden 2021 aikana kymmenen Yleä koskevaa kantelua. JSN:n päätös oli vapauttava kahdeksassa tapauksessa ja langettava kahdessa tapauksessa. Langettavista päätöksistä toinen koski mielipiteiden ja tosiasioiden erottamista toisistaan. Toinen päätös koski kuvituskuvan käyttöä kuvassa näkyvän henkilön yksityisyyttä loukkaavalla tavalla.

5.5

5.5 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön määrä ja työsuhteet

Vuoden lopussa Ylessä työskenteli vakituudessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa 2942 henkilöä, mikä on 57 henkilöä enemmän kuin vuoden 2020 lopussa. Kaikissa työsuhteissa kertyi henkilötövuosia keskimäärin yhteensä 3361 eli 65 henkilötövuotta edellisvuotta enemmän.

Kuukausipalkkaisista työntekijöistä 88 prosenttia työskenteli välittömästi sisältöjen tekemiseen liittyvissä tehtävissä, tuki- ja hallintotehtävissä oli 12 prosenttia.

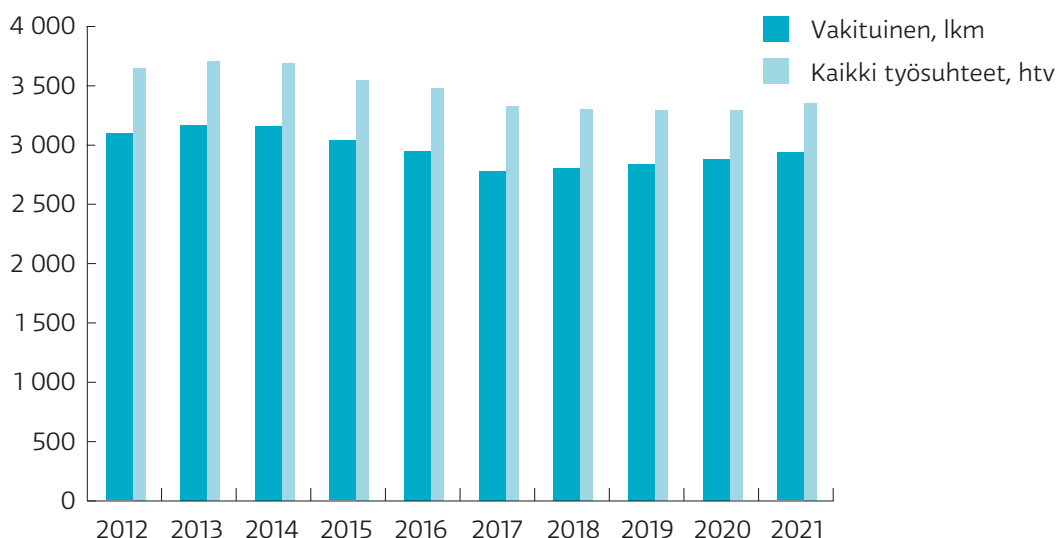
Osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi

Yhtiö kehittää nykyaikaisia johtamis- ja työskentelytapoja säilyttääkseen asemansa kiinnostavana ja merkityksellisenä työpaikkana, kun työnantajien kilpailu osaajista alalla kiristyy. Yhtiö toimii suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseksi ja on luonut toimivia käytäntöjä työyhteisöjä osallistaen.

Koronarajoitusten myötä noin 80 prosenttia henkilöstöstä oli edelleen joko kokonaan tai osittain etätöissä. Haastavassa poikkeustilanteessa yhtiö tuki etätyöskentelyä ja virtuaalista yhteistyötä järjestämällä valmennuksia, webinaareja ja tarjoamalla käytännön ohjeita yhtiön sisäisissä kanavissa.

Henkilöstölle säännöllisesti tehtävien kyselyjen mukaan työskentely poikkeustilanteissa sujui pääosin hyvin. Työtyytyväisyys laski jonkin verran edellisvuodesta, mihin koronapandemia ja rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi. Henkilöstön halu suositella Yleä työnantajana pysyi pienestä notkahduksesta huolimatta selvästi yli suomalaisten työnantajien kes-

Henkilöstön määrän kehitys 2012–2021

kitason.

Yhtiö aikoo hyödyntää pandemian aikana hyväksi havaittuja toimintamalleja jatkossa, kun koronarajoitukset poistuvat.

Strategiaan pohjautuen yhtiö on kartoittanut ja määritellyt keskeisiä tulevaisuuden osaamisalueita, joista yhtenä on journalismi. Osaamisen kehittämisessä painottuu kyvykkyys vastata sisältöjen ja palvelujen kehittämisessä muuttuvan mediankäytön tarpeisiin.

Ylen oma journalistista koulutusta tarjoava Journalismin akatemia järjesti vuoden aikana 36 erillistä koulutusta, joihin osallistui yli 800 toimittajaa. Koulutuksessa käsiteltiin muun muassa nuoria yleisöjä, moniäänisyyttä, vuorovaikutusta, datan käyttöä ja visuaalista journalismia. Keväällä akatemia aloitti lisäksi koulutukset, joissa journalisteille tarjotaan keinoja häirintää ja painostusta vastaan.

Journalismin akatemian uusi avaus oli koulutusten avaaminen kaupalliselle medialle.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Yle on pitkään tehnyt aktiivista tasa-arvo-työtä ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu yhtiössä varsin hyvin. Vakituksissa työsuhteissa naisia ja miehiä on molempia tasan puolet. Sukupuolijakauma myös eri esihenkilötasoilla on tasainen.

Yleisimmissä tehtävissä eli toimittajista naisia on 56 prosenttia ja tuottajista 60 prosenttia. Sen sijaan muutamat pienemmät ammattiryhmät ovat edelleen nais- tai miesvaltaisia. Yleensä kyse on toiminnoista, joissa vaihtuvuus on pientä ja rekrytointi vähäistä.

Ohjelmatyöntekijöiden työehtosopimusalueella, joka kattaa noin 2 500 yleistä, naisten keskipalkka oli 99,1 prosenttia miesten palkasta. Koko henkilöstön tasolla vastaava luku oli 96,9 prosenttia miesten keskipalkasta.

Yle pyrkii edistämään henkilöstön monimuotoisuutta rekrytoimalla mahdollisimman monipuolisista taustoista tulevia työntekijöitä. Yle ottaa vuosittain

noin viisitoista harjoittelijaa erityisryhmistä, kuten henkilöitä, joilla on toimintarajoitteita tai maahanmuuttajatausta. Yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden edistämiseksi on toteutettu muitakin toimenpiteitä.

Ylellä on syrjintään, työpaikkakiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen kohteluun nollatoleranssi. Työympäristön ja työtapojen kehittämisessä huomioidaan henkilöstön monimuotoisuus.

Palkitseminen

Ylen palkitsemiskäytännöissä noudatetaan valtio-omistajan omistajapolittisia periaatepäätöksiä. Ylen hallituksen asettama palkitsemis- ja henkilöstövaliokunta valmistelee palkitsemisasiat hallitukselle, joka hyväksyy tavoitteet ja tulokset. Palkitsemisen lähtökohtina ovat avoimuus, kohtuullisuus ja tuloksellisuus. Palkitseminen on osa johtamisjärjestelmää ja sen tavoitteena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden toteutumista.

Palkitseminen edellyttää Ylen arvojen mukaista toimintaa ja on aina kytköksissä yhtiön taloudelliseen tilanteeseen.

Vuonna 2021 tulos- ja kannustepalkkioita maksettiin yhteensä 2 403 969 euroa. Tulospalkkioita edellisvuoden tavoitteiden perusteella maksettiin toimitusjohtajalle ja muulle johtoryhmälle 224 171 euroa sekä muille tulokortin piirissä oleville päälliköille, esihenkilöille ja asiantuntijoille 1 146 907 euroa. Muulle henkilöstölle kannustepalkkioita erityisesti työsuorituksesta maksettiin 1 032 891 euroa. Palkkioiden osuus koko yhtiön palkkasummasta oli 1,2 prosenttia.

Ylen rahoitus, kustannusrakenne ja hallinto

6

- ▶ **Ylen talous pysyi tasapainossa.**
- ▶ **Ylen kokonaistuotot olivat 502,6 miljoonaa euroa.**
Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,3 prosenttia.
- ▶ **Yle käytti sisältöihin ja palveluihin 405,0 miljoonaa euroa.**

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

Ylen talous pysyi vuonna 2021 vakaana, vaikka toinen koronapandemiavuosi vaikuttanut edelleen merkittävästi Ylen toimintaan ja vaati poikkeusjärjestelyjä tuotannoissa sekä muussa toiminnassa.

Tilikauden tulos oli -5,7 miljoonaa euroa (2020: 7,2). Vaikka tulos oli tappiollinen, oli se odotettua hieman parempi. Ylen tulos vaihtelee vuosittain, mutta vuosittaisten tulostietojen tulee kattaa toisensa siten, että talous pysyy pitemmällä aikajänteellä tasapainossa.

Ylen liikevaihto oli 499,9 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 2,5 prosenttia.

Valtion televisio- ja radiorahastoon siirrettiin valtion talousarviosta rahastolaissa säädetty määrä 543,3 miljoonaa euroa eli 2,1 prosenttia enemmän kuin

edellisenä vuotena. Tästä Yle-veroon pohjautuvasta määrärahasta Yle maksaa arvonlisäveroa valtiolle 10 prosentin verokannan mukaisesti. Määrärahaa suoritetaan Ylelle käyttösuunnitelman ja rahoitustarpeen mukaan.

Kaikki tuotot yhteensä olivat 502,6 miljoonaa euroa (490,3), josta Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,3 prosenttia (98,7). Muut Ylen tuotot ovat pääosin ohjelmien ja palvelujen myynnistä saatavia tuottoja.

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEN KEHITYS JA KULUT

Ylen kulut olivat yhteensä 508,3 miljoonaa euroa (483,1).

Henkilöstökulut olivat 235,7 miljoonaa euroa (232,8) ja niiden osuus kaikista kuluista oli 46,4 prosenttia (48,3 prosenttia). Henkilöstökulut nousivat 1,2 prosenttia edellisvuoden tasosta.

Palkkojen ja palkkioiden määrä kasvoi 4,4 prosenttia, ja ne olivat 194,5 miljoonaa euroa (186,2). Eläkekulut olivat 34,4 miljoonaa euroa (40,6) ja muut henkilösivukulut olivat 6,8 miljoonaa euroa (6,0). Eläkesäätöön kannatusmaksu oli edellisvuotta alemmalla tasolla, ja sitä maksettiin

.....

☐ Kulttuurimatkatuohjelma Egenland esittelee yleisön ehdotuksista poimittuja matkailun helmiä ympäri Suomen – vähintään kahdella kielellä. Kuvassa Korkokenkäkukkamekkosuhiihdon Ämmänkisojen osallistujia Pudasjärvellä.

Kuva: Kaisa Kumpula/Yle

6.1

6.2

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2021	2020	2019	2018	2017
TOIMINNAN LAAJUUS (milj. € / %)					
Liikevaihto	499,9	487,6	478,0	471,6	472,3
muutos %	2,5	2,0	1,3	-0,1	0,3
Liiketoiminnan muut tuotot	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7
muutos %	-0,3	-1,2	-1,6	-0,4	18,2
Kulut ja poistot	508,2	481,4	474,5	481,8	467,9
muutos %	5,6	1,5	-1,5	3,0	-1,7
Taseen loppusumma	372,0	368,7	308,7	315,4	296,4
Bruttoinvestoinnit, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet *	17,4	14,9	20,7	17,7	19,8
% liikevaihdosta	3,5	3,1	4,3	3,7	4,2
KANNATTAVUUS (milj. € / %)					
Käyttökate	78,2	84,9	78,5	69,3	83,4
% liikevaihdosta	15,6	17,4	16,4	14,7	17,7
Liikevoitto/-tappio	-5,6	8,8	6,1	-7,5	7,0
% liikevaihdosta	-1,1	1,8	1,3	-1,6	1,5
Tilikauden voitto/-tappio	-5,7	7,2	6,0	-5,5	6,9
% liikevaihdosta	-1,1	1,5	1,3	-1,2	1,5
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA					
Quick ratio	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5
Omavaraisuusaste %	36,8	38,7	43,8	41,0	45,5
Korollinen vieras pääoma (milj. €)	57,6	47,0	61,2	48,8	41,2
Korolliset nettovelat (milj. €)	33,4	18,0	29,1	12,9	6,2
HENKILÖSTÖ					
Henkilötyövuosien (htv) määrä					
keskimäärin vuoden aikana **	3 361	3 296	3 304	3 309	3 333
Palkat (milj. €)	183,0	175,2	171,4	167,8	166,6
Palkkiot (milj. €)	11,4	11,0	11,6	13,1	12,3
Palkat ja palkkiot yhteensä (milj. €)	194,4	186,2	182,9	180,9	178,9

* Poislukien esitysoikeushankinnat

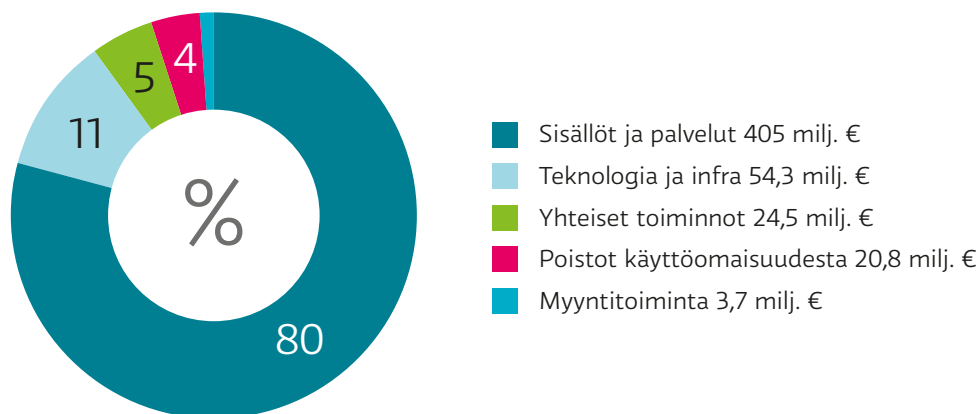
** Sisältää vakituiset, määräaikaiset, tuntipalkkaiset ja suoriteperusteiset työsuhteet.

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset vaihtuvat vastaavat}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

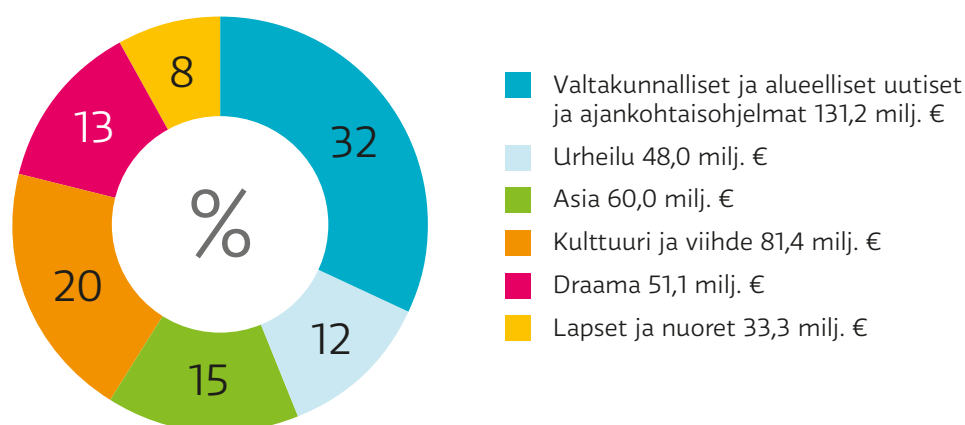
$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahavarat}$$

Ylen kulurakenne 2021, yht. 508,2 miljoonaa euroa

Ei sisällä rahoituskuluja.

Sisällöt ja palvelut 2021, yht. 405,0 miljoonaa euroa

30,0 miljoonaa euroa eli 6,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 83,8 miljoonaa euroa (76,0), missä kasvua edelliseen vuoteen oli 10,2 prosenttia. Poistot esitysoikeuksista olivat 63,0 miljoonaa euroa (52,6), josta 36,6 miljoonaa euroa kohdistui kotimaisiin esitysoikeuksiin ja 26,4 miljoonaa euroa ulkomaisiin ja urheilun esitysoikeuksiin. Poistot muusta käyttöomaisuudesta sekä

arvonalentumiset olivat yhteensä 20,8 miljoonaa euroa (23,5).

Liiketoiminnan muut kulut nousivat edellisvuodesta ja olivat yhteensä 188,7 miljoonaa euroa (172,6). Niihin sisältyi musiikkiin ja radioon liittyviä esityskorvauksia, esitysoikeuspalkkioita, uusintakorvauksia sekä muita ohjelmiin liittyviä oikeusmaksuja kaikkiaan 37,4 miljoonaa euroa (36,7). Ohjelmatoiminnan muita palveluja ostettiin kaikkiaan 24,2 miljoonalla

eurolla (18,3).

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi teknologiakuluja 49,1 miljoonaa euroa (43,5), jakelukuluja 27,8 miljoonaa euroa (27,8) sekä vuokra- ja kiinteistökuluja 21,8 miljoonaa euroa (20,4).

Rahoitustuotot ja -kulut olivat nettona -0,1 miljoonaa euroa (-1,6).

Vuoden 2021 kuluista suurin osa kohdistui valtakunnallisiin ja alueellisiin uutis- ja ajankohtaisohjelmiin sekä kulttuuriin, viihteeseen ja asiaan. Urheilun sekä lasten ja nuorten sisältöjen osuus kuluista oli edellisvuotta suurempi

Ylen toiminnalla on suoria ja välillisiä taloudellisia sekä työllistäviä vaikutuksia luovalle alalle. Yle työllistää oman henkilöstön lisäksi osaajia kymmeniltä eri aloilta – ohjelmantekijöistä muusikoihin, säveltäjiin, käsikirjoittajiin, näyttelijöihin ja tuotantotekniikan ammattilaisiin.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa ja ostot sisällöntuotannon kumppaneilta tarjoavat työtilaisuuksia tuhansille alan ammattilaisille vuosittain.

6.3

6.3 YLEN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Hallintoneuvosto

Ylen ylin päättävä elin on 21-jäseninen hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Eduskunnan nimittämien jäsenten lisäksi kahdella yhtiön henkilöstön nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja
- päättää asioista, jotka koskevat toi-

minnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista

- huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi
- laatia palveluiden ja toimintojen ennakkoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä
- päättää yhtiön strategiasta
- päättää talouden ja toiminnan suunta- viivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjiä.

Hallitus

Yleisradiosta annetun lain mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuulua yhtiön muuhun ylimpään johtoon. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

Hallituksen tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtaja sekä vahvistaa hänen palkkansa sekä muut toimeen liittyvät ehdot; toimitusjohtaja ei saa olla hallintoneuvos-

ton eikä hallituksen jäsen

- valita yhtiön muu ylin johto sekä vahvistaa heidän palkkansa ja muut toimiin liittyvät ehdot
- päättää seuraavan vuoden talousarviosta
- kutsua koolle yhtiökokous ja valmista siinä käsiteltävät asiat
- antaa yhtiön toiminnasta vuosittain kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle
- nimittää sananvapausslain mukaiset vastaavat toimittajat.

Toimitusjohtaja

Ylen toimitusjohtaja on Merja Ylä-Anttila. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimivat muun muassa

- yksiköiden ja yhteisten toimintojen johtajista koostuva johtoryhmä.

Liitteet

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN PÄÄTÖKSIÄ 2021

Hallintoneuvoston tehtävänä on Yleisradiosta annetun lain 6 §:n 3. kohdan mukaisesti huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tätä tehtävää hallintoneuvosto käsittelee kokouksissaan eri teemakokonaisuuksilla.

Kokouksissaan hallintoneuvosto ja hallitus saavat toimitusjohtajan ajankohtaisen katsauksen keskeisiin ajankohtaisiin hankkeisiin, henkilöstö- ja talousasioihin sekä tapahtumiin toimintaympäristössä.

Hallintoneuvosto

2.3.2021

- Teema: Sananvapauden, korkeatasoisen journalismin ja median monimuotoisuuden edistäminen
- Raportti Ylen riippumattomuusarvioinnista
- Ei päätösesiöitä

13.4.2021

- Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle Yleisradion toiminnasta 2020
- Vuoden 2020 toimintakertomus ja tilinpäätös
- Hallintoneuvoston lausunto varsinaiselle yhtiökokoukselle

18.5.2021

- Yleisradion hallituksen valinta 2021 alkavalle kaudelle
- Teema: Erityisryhmät ja hartausohjelmat

8.6.2021

- Ei päätösesiöitä

21.9.2021

- Yleisradion eläkesätiön toiminnan esittely
- Yle Palvelun esittely
- Ei päätösesiöitä

26.10.2021

- Teema: Yhtäläisin ehdoin, jakelun katsaus
- Ei päätösesiöitä

16.11.2021

- Teema: Demokratian ja osallistumismahdollisuuksien tukeminen
- Aluevaalien periaatteet ja suuntaviivat vaalien toteutukseen

14.12.2021

- Ylen hallituksen valinta 2022 kaudelle
- Teema: Kotimaisen kulttuurin luominen, tuottaminen ja säilyttäminen

Hallitus

18.1.2021

- Mediapolis Osuuskunnan purkaminen
- Pitkän aikavälin mittareiden tavoitetasot
- Raportti Ylen riippumattomuusarvioinnista

17.2.2021

- Tuotantovisio

24.3.2021

- Studiotuotantoalueen kilpailutus
- Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020
- Tilintarkastajien valinta ja esitys yhtiökokoukselle
- Yhtiökokouskutsu
- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2020 sekä Palkitsemisraportti 2020
- Tulokorttitoteumat vuodelta 2020
- Toimenpiteet riippumattomuusselvityksen johdosta
- Vastuullisuusraportti

20.4.2021

- Urheilun esitysoikeudet

29.4.2021

- Uuden HR-järjestelmän kilpailutus
- Tilintarkastussuunnitelma 2021
- Sijoitustoiminnan periaatteet
- Yleisradio Oy:n kertomus Traficomille ja

eriytetty tilinpäätös vuodelta 2020

- Pysäköintiluolasto Myyrän hallintaoikeuksien järjestelyt ja pysäköintioikeuksien vuokraus

26.5.2021

- Valiokuntiin järjestäytyminen
- Vastaavan toimittajan sijainen

23.6.2021

- Kansallisen avoimen tunnistautumispalvelun "SisulD:n" kehittämiseen osallistuminen
- Yleisradion eläkesäätiön tilinpäätös 2020 ja tilannekatsaus vuoteen 2021
- Pikku Pajan tontin hallintaoikeuksien järjestelyt
- Johdon palkkojen tarkistukset

16.8.2021

- Ei päätösasioita

20.9.2021

- Luottolimiitin korotus

12.10.2021

- Gramex-sopimus vuodelle 2022
- Sisäisen tarkastajan valinnan vahvistaminen
- Aluevaalien periaatteet ja suuntaviivat vaalien toteutukseen

17.11.2021

- Toimintasuunnitelma ja budjetti 2022
- Hartausohjelmien valvontaelin, Ylen edustajat
- Yleisradion eläkesäätiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet 2022–2025
- Musiikkitalon urkujen lisärahoitus
- Toimitusjohtajan varahenkilö

16.12.2021

- Tulospalkitsemisen kokonaisuus 2022 ja johtajien tulokorttitavoitteet 2022
- Sisäisen tarkastuksen tarkastuskohteet 2022
- Teosto-sopimus vuodelle 2022

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN JÄSENET 2021

Hallintoneuvosto

1.1.-31.12.2021

Arto Satonen, puheenjohtaja (kok.)
Ari Torniainen, varapuheenjohtaja (kesk.)
Marko Asell (sd.)
Markku Eestilä (kok.)
Maria Guzenina (sd.)
Saara Hyrkkö (vihr.)
Olli Immonen (ps.)
Pihla Keto-Huovinen (kok.)
Anneli Kiljunen (sd.)
Esko Kiviranta (kesk.)
Antti Kurvinen (kesk.)
Hanna Kosonen (kesk.)
Suna Kymäläinen (sd.)
Leena Meri (ps.)
Mikaela Nylander (r.)
Mikko Ollikainen (r.)
Jenni Pitko (vihr.)
Jari Ronkainen (ps.)
Päivi Räsänen (kd.)
Matti Semi (vas.)
Kari Tolvanen (kok.)
Jussi Wihonen (ps.)
Johannes Yrttiaho (vas.)

Henkilöstön edustajat 1.1.-31.12.2021

Pirjo Auvinen
Minna Hannula (varajäsen)
Miikka Liukkonen (varajäsen)
Risto Mattila
Jukka Kuusinen (varajäsen)
Antti Laakso (varajäsen)

Hallitus

Thomas Wilhelmsson, puheenjohtaja
(30.4. saakka)
Matti Apunen, puheenjohtaja
(30.4. alkaen)
Katri Viippola, varapuheenjohtaja
Paulina Ahokas
Tuomas Harpf (18.5. alkaen)
Kai Huotari
Lauri Kontro (30.4. saakka)
Pauliina Mäkelä (30.4. saakka)
Stefan Wallin (18.5. alkaen)
Sirpa Ojala

Henkilöstön edustaja

Arto Nieminen

SÁMEDIGGI
SÄMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĞĞ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SAAMELAISKÄRÄJÄJEN LAUSUNTO

Saamelaiskäräjien lausunto Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle vuodelta 2021 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista

Yleisradio Oy:n lausuntopyyntö 24.1.2022

Saamelaiskäräjät antaa huomionsa koskien Yleisradion hallintoneuvoston kertomusta vuoden 2021 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista. Yleisradiolain mukaan Saamelaiskäräjiä tulee kuulla ennen kertomuksen antamista. Osana Yleisradiolle laissa määriteltyä julkisen palvelun tehtävää tulee sen tuottaa palveluja saamen kielillä. Tätä velvoitetta toteuttaa käytännössä **Yle Sápmín** saamenkielinen toimitus.

Kertomuksen mukaan yksi saamenkielisen toimituksen toimittajista työskentelee saamelaisalueen lisäksi myös pääkaupunkiseudulla. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan täten voidaan tavoittaa saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvat saamelaiset helpommin ja myös seurata saamelaisia koskevaa valtion tason päätöksentekoa lähempänä. Tämä myös luo uusia kollegiaalisia yhteyksiä toimittajien välille. Saamelaiskäräjät pitää tätä merkittävänä kehityksenä, kuitenkin painottaen saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevan toimituksen välttämättömyyttä.

Kertomuksessa todetaan, että vuonna 2021 radion saamenkielisten ohjelmasisältöjen kokonaistuntimäärä väheni,

koska nuorten Sohkaršohkka-lähetys lopetettiin ja sisältöä tarjottiin nuorten suosimille alustoille. Saamelaiskäräjät pitää erittäin hyvänä, että saamenkielisiä sisältöjä tuotetaan uusille sosiaalisen median alustoille, mutta valitettavana sitä, että saamenkielisessä ohjelmatoiminnassa on kyse aina priorisoinnista, eli jostain pitää vähentää, jos uutta halutaan tuottaa. Saamelaiskäräjät esittää, että Yle Sápmille tarjotaan resurssit sekä tuottaa sisältöjä sosiaalisen median alustoille että yhä kehittää nuorten radiotoimintaa, jota pitkäjänteisesti tähän asti on kehitetty. Nuorten radio-ohjelmakonsepti oli tykätty ja menestynyt. Tavoitteena tulisi olla, että saamenkielisten ohjelmien määrä lisääntyisi, vaikka erilaisia painotuksia tehtäisiin.

Saamenkielisen televisiotuotannon osalta kuvaillaan, että Yle Oddasat -lähetysten konseptia uudistettiin, niin ettei niissä ole enää juontajaa ja lähetysten tekninen kokoaminen siirtyi Inarista Tampereelle. Tätä perustellaan sillä, että uutistoimittajat pystyisivät olemaan ihmisten parissa kentällä ja että tällä tuotantotavalla voidaan hyödyntää uusia ilmaisu- ja kerrontatapoja. Saamelaiskäräjien näkökulmasta tämä on palvelun heikennys, vaikka ymmärrettävästi studiokuvauksista ja lähetysten koostamisesta luopuminen vapauttaa resursseja muuhun työhön. Studiossa kuvatussa uutislähetyksessä on kuitenkin oma uskottavuus-aspekti. Saamelaiskäräjien näkökulmasta uudistus näyttäytyy palvelun heikentämisenä. Se huomauttaa, ettei Yleisradion pääuutislähetyskäsiä myöskään juonneta

kentältä. Saamelaiskäräjät on huolissaan jatkuvasta teknisen erityisosaamisen siirtämisestä etelään, kuten äänitestudion käytöstä luopuminen tai studiokuvaamisen lopetus. Tätä osaamista pitäisi päinvastoin vahvistaa saamelaisten keskuudessa, ja näin myös lopullinen sisällöllinen päätöksenteko pysyisi saamelaisten keskuudessa. Yle Sápmi oli pitkään panostanut omaan uutislähetykseensä, että se saatiin mahdolliseksi. Ohjelma on kertomuksen mukaan yhä toimituksen katsovin ohjelma, vaikkakin sen katsojamäärät ovat laskeneet hieman.

Saamelaiskäräjät kritisoi yhä yhteis-pohjoismaisten *Oddasat*-uutislähetysten epävarmaa lähetysaikaa keskiyön aikoihin. Tätä ei voida pitää kohtuullisena lähetysaikana saamelaisten pääuutislähetykselle. Lyhyempi ja myös hyvin yleisöä tavoittava *Yle Oddasat* -lähetys, mikä on paremmalla lähetyspaikalla, ei korvaa yhteis-pohjoismaisen uutislähetysten merkitystä. Saamelaiset kansana tarvitsevat toimia, jotka lisäävät heidän yhteenkuuluvuuden tunnettaan ja tiedonkulku eri maiden saamelaisten tilanteesta varmistetaan. *Oddasat*-lähetyksellä on oma merkityksensä saamelaisten lisäksi myös Pohjois-Suomen asukkaille, joille usein Pohjoismaiden asiat ovat läheisempiä kuin Etelä-Suomen uutiset. Saamelaiskäräjät esittää yhä *Oddasat*-lähetykselle parempaa lähetysaikaa

Saamelaiskäräjät iloitsee, että kertomusvuonna saamenkielisessä toimituksessa tuotettiin minidokumentti, ja kehittämisrahaa on saatu myös tulevalle vuodelle kahdelle uudelle minidokumentille. Saamelaiskäräjät toivoo, että saamenkielinen toimitus saisi resursseja yhä enemmän tuottaa televisioon saamelaiseen kulttuuriin pohjautuvia ajankohtaisohjelmia, joiden tarjonta on tällä hetkellä hyvin suppea ja heikko verrattuna Ruotsin ja Norjan yleisradioyhtiöiden tuottamiin saamelaissisältöihin televisiossa.

Verkkosivujen suosiosta on vaikea antaa arviota koska vuoden 2021 kertomuksessa sivujen kävijämääriä kuvailtiin

sivulatauksien mukaisesti (55 000 sivulatausta viikossa) ja taas 2020 kertomuksessa kuvailtiin lukuajan perusteella (sivuja luettiin 1328 tuntia viikossa). Verkkosisällöt ovat merkittäviä saamen kielen kirjoitetun kielen vahvistamiseksi, ja Saamelaiskäräjät toivoo, että Yle Sápmi yhä kehittäisi verkkosisältöjään, kriittistä journalismiaan ja tekisi myös uusia avauksia, kuten kehittäisi saamelaista kulttuurijournalismia. Yle Sápmi edellisinä vuosina toteuttama arkistomateriaalin digitoitiprojekti on ollut hyvin merkityksellinen ja siinä on siirretty saamelaiskulttuurille sekä saamen kielille mittaamattoman arvokasta aineistoa digitaaliseen muotoon ja saatettu ihmisten saataville. Tätä työtä tulisi jatkaa, ja yhä tuottaa verkkoon luettavassa muodossa artikkeleita saamelaisesta historiasta ja tapahtumista.

Saamenkielisistä lastenohjelmista kerrotaan, että niiden katsojamäärät ovat noin 20 000 katsojaa ja tämän lisäksi todetaan, että saamen kielille dubatut Muumilaakso-animaatiot ovat tavoittaneet kymmeniä tuhansia katsojia. Tästä voidaan päätellä, että suosittujen lastenohjelmien dubbaus on tuotantotehokas tapa tuottaa lisää saamenkielistä materiaalia omaan kieleen ja kulttuuriin pohjautuvan tuotannon rinnalle. Saamelaiskäräjät toivoo, että Yleisradio näkee saamenkielisen dubbauksen mahdollisuudet jatkossakin ja tukee sitä omalla rahoituksella siten, ettei saamenkielistä lastenohjelmatuotantoa tarvitsisi supistaa. Ilman Muumilaakso-sarjaa, saamenkieliset lapset saisivat vain 5 minuuttia omankielistä lastenohjelmaa vajaan puolen vuoden ajan. Tätä voidaan pitää yleisesti aivan liian vähäisenä määränä huomioiden lastenkin median kulutuksen määrän kasvun ja sen, ettei saamenkielisten lastenohjelmien lähetysaika ole lisääntynyt koko sen olemassaolon aikana. Medialla on keskeinen merkitys kielen elpymiselle ja kielten näkyväksi tekemiselle.

Osaamisesta kerrotaan, että toimituksessa on ollut toimittajaharjoittelijaoh-

jelma, mikä koettiin hyväksi tavaksi saada saamelaisen journalismin pariin uusia toimittajia. Valitettavasti kertomuksessa ei kuitenkaan kuvailla ohjelman tuloksellisuutta – eli saatiinko ohjelmalla uusia toimittajia. Saamelaiskäräjät toivoo, että uusien ammattitaitoisten toimittajien rekrytoimiseen panostetaan yhä jatkosakin.

Median merkitys uhanalaisille kielille on merkittävä, erityisesti kun median käyttö on kasvanut. Kaikki Suomessa puhutut saamen kielet ovat uhanalaisia ja niiden elvyttämiseksi tarvitaan vahvoja toimia. Maailmanlaajuisesti tilanne on sama, ja yli 40 % maailman alkuperäiskansojen kielistä on vakavan häviämisen alla. Tästä syystä YK:n yleiskokous julisti 2022–2032 alkuperäiskansojen kielten kansainväliseksi vuosikymmeneksi (IDIL 2022–2032). Vuosikymmenen tarkoituksena on tuoda enemmän tietoa alkuperäiskansojen kielistä ja tukea kulttuureja. Kielivuotta varten on myös laadittu toimintaohjelma, jossa on toimenpiteitä alkuperäiskansojen kielten elvyttämiseksi ja kehittämiseksi. Teemavuosikymmenen koordinoijana toimii UNESCO, joka kutsuu valtioita osallistumaan teemavuosikymmenen kumppanina. Myös media-laitoksia kutsutaan ottamaan osaa omalla panoksellaan alkuperäiskansojen kielten vuosikymmenen toimintoihin. Saamelaiskäräjät kutsuu Yleisradiota osallistumaan vuosikymmenen huomioimiseen järjestämällä tapahtumia, tuottamalla saamenkielellä ohjelmia tai muutoin nostamalla saamen kieliä esille ja laatimalla oman suunnitelmansa vuosikymmenen toiminoiksi saamen kielten hyväksi. Media-yhtiöt voivat myös rekisteröityä vuosikymmenen viralliseksi mediakumppaniksi.

Saamelaiskäräjät muistuttaa Yleisradiota YK:n julistuksesta alkuperäiskansojen oikeuksista (2007), jonka 15 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus kulttuurinsa, perinteidensä, historiansa ja pyrkimystensä arvostukseen ja moninaisuuteen, joiden on asianmukaisesti kuvastuttava koulu-

tuksessa ja julkisessa viestinnässä. Toisen kohdan mukaan valtioiden on toteutettava kyseisten alkuperäiskansojen kanssa neuvotellen ja yhteistyössä toimien tehokkaat toimet, joilla torjutaan ennakkoluuloja, poistetaan syrjintää ja edistetään suvaitsevuutta, yhteisymmärrystä ja hyviä suhteita alkuperäiskansojen ja kaikkien muiden yhteiskuntaryhmien kesken.

Julistuksen 16 artiklan 2. kohdan mukaan valtiot toteuttavat tehokkaat toimet, joilla varmistetaan, että niiden omistamat viestimet kuvastavat asianmukaisesti alkuperäiskansojen kulttuurista moninaisuutta. Valtioiden kehoitetaan yksityisomisteisia viestimiä kuvastamaan asianmukaisesti alkuperäiskansojen kulttuurista moninaisuutta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta täyden sananvapauden varmistamista. Suomi on sitoutunut toimeenpanemaan julistusta ilman varauksia ja Yleisradion tulee osaltaan huolehtia julistuksen toimeenpanosta.

Tuomas Aslak Juuso, puheenjohtaja

Anne Kirste Aikio, kieliturvasihteer

*(puheenjohtaja hyväksyi lausunnon
24.2.2022)*

Yleisradio Oy
Uutiskatu 5 | 00024 Yleisradio | p. 09 14801
yle.fi/yleisradio | etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä
Toimitus: Kirsi Brück ja Elli Collan

Taitto: Mainostoimisto SST Oy
Kirjapaino: Grano Oy 4/2022
ISSN: 1795-0775

Kaikille yhteinen, jokaiselle oma